

გ ვ ი რ ვ ვ ი ნ ი .

წამებულო წმიდა ეკატო.

ა ნ უ

ლექსად ნათქაში ცხოვრება წმიდის ეკატისა.

ჰოესია ნს მუხლი

დალექსილო უ.პ.ი.ე.

გო ს ტ ა დ ი ს ე პ ო ლ ს

ანთუა კვიზაღიანის სტამბაში

1879

გ ვ ი რ გ ვ ი ნ ი .

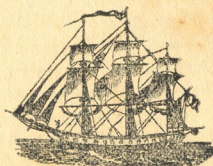
წამებულთა წმიდა ესტატა .

ა ბ ე

დუქსად ნათქვამი ცხოვრება
წმიდისა ესტატისა .

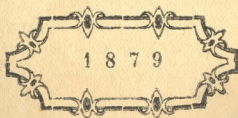
ბოეზია ჩხ . მუხლი .

დადგენილი უ . ი . მ . გ .

გოტანდინეპოლს .

ანთუან გვარდიანის სტამბაში .

შვედს საეკლესიო და მსოფლიო მწერალნი თანახმა არიან, რომ ესტა-
ტი თუ ზღაგირი, ის განთქმული მხედართ მძღვანი, ვესპასიანე სპასალარის
დროს იყო მისივე გელდებუდი; რომელსაც იოსებო ებრაელი მწერალი
გმირად იხსენიებს ურიასტანის აზხრების ცხოვრებაში. ქრისტეს შემდგომ
ნ. ნერონმა რომი გაქდაწვა. 65. ურიანი განუდგნენ რომელთა, მო-
ადგა კესტიო სპასალარი (სარდარი). დანებდნენ ჯერ ურიანი, მერმე კი
უღალატეს და გააქციეს. 6. თთვს შემდგომ შემოადგა ვესპასიანე. 3. წე-
ლიწადზედ ზალესტინის (ურიასტანის) ტიხე სიმაგრები დატვირთა ზღაგი-
დის მკნეობითა და რა მისდგა იერუსალიმს, 68. ნერონი მოკვდა. შემ-
დგომ სხვა და სხვა ცალილებათა, მისმა სპამ (ჯარმან) ვესპასიანეს ზალეს-
ტინსეუ კეისრობა მიუღოდა; რა თუთან რომს წაჰდა სინოდისგან დამ-
ტვიტების მისაღებად, თაჰს შალს ტიტეს მიანდო იერუსალიმის აღება. 9. თთვს მერმედ შემოადგა ქალაქს შეატვირთა სრულ. 6. თთვეს და წელსა.
70. ჰასექ დღეს აიღო და მოაკრა. რადგან ზალესტინი მკეპართ მთავ-
რებს საყმოდ დაუყო, ტკუვანედ ახლოს არს რომ ზღაგიდო იქ უნდა მდ-
გარ იყო. იქ შეჰინა ორივე შალები. 10. წლის განმავლობაში დაიბრ-
ნენ მამა შალი ვესპასიანე და ტიტე კეისრები. 81. ვესპასიანეს ძეგე დო-
მენტიანე დაჰდა კეისრად. მამინ შიილო ზღაგიდმან სპასალარობა და ქრის-
ტიანობა. დომენტი რომ ქრისტიანთ სდევნიდა, უმეორო მის გამო და-
ანება თაჰ სამსახურს და მოერიდა, და ნაჰო წაჰდა აფრიკეთში. 96. მოკვდა
დომენტი და გაკეისრდა სპანიელი ნეროასა. ეს რომ იტნობდა ესტატს თუ
ესტაქლოს, აზოვინის და ისევე აღიყვანა სპასხეტობის პატოჰუდ. ნეროასამ
იკელმწიფა. 16. თთვეს, სანამ ესტატმან დაიმონავა გამდეგნი ბარბაროს-
ნი. 98. იწყობა ტრიაანეს კეისრობა: მრავალნი 100. სდებენ ესტატის
წამებასა, რომ ნამდვლი უნდა იყოს. გარნა ბარბარო კარდინალი მიხედუთ
ბეკქეთ გაურკვეველ მოთხრობათა, ეჭვთ. 120. რიტხში სწეკს და სხვა-
ნიცა 124. რომ მათი წამება ადრიაანეს კეისრობაში გამოდის, იმ დროს
ესტატი მეტად მიხავსებული მოხუტი იქმნებოდა, რომელიც უადგილო
არის. მეტ ნამდვლათგან გარედ არ განეკ, გარდა მისა, რაც შესდგამს
მოდექსობის საკუთრებასა. ისიც სრულ მოკლედ, რომ ადვლად გასაგები
ყოფილ იყო ყოველთა პიქთათჰს, მეტადრე ახალ მოსწავლე ყმაწვლ კაცთა.
ამისთჰს ყოველს ნაკლებულობაზედ შენდობას ჯთხოვ, რაც მომხდენოდეს
ენებურად. ჩემი აზრი ეს არის მხოლოდ, რომ ყოველ წოდების პიქთა,
ქაბუკთა თუ მოკუტთა. მამა კაცთა თუ დედა კაცთა, ისარტებლონ; მეტად-
რე ახალ მოსწავლე ყმაწვლ კაცთა, ამ მტრიე პოეზიისგან, სადიდებლად
დგოთისა.

დღესასწაულობს დღეს ყოველი სოფელი, აწას მუტ-
ლად დებას, სამხრთოდ აღსრულებულს, რამეთუ ამან
გაბრიელ ზესთა სიტყვსა, მშობელი იგი სიტყვისა.

ვ გ ი რ ვ გ ი ნ ი წ ა მ ე ბ უ ლ თ ა .

წ მ ი დ ა ე ს ტ ა ტ ი

დ ე ქ ს ი . პ ი რ ვ ე დ ი .

დიდებან შენდა მძაღლო ღმერთთა ყოველთა აწსთათა,
ჩინებულთა, თუ უჩინოთ გარეგანთ გარე გარსთათა.
შენ შემოგტრთიან ყოველნი ერნი ზეცეიერ დასთათა,
კვლავ ქვეყნიერნიც რიგ რიგად ურიტხენი ბევრ ათასთათა.
შენ შემეწიე მიძღოდე ყოველს ჩემს გასაწაღ გზასა.
სულს სიწირველეს, გულს სიწმიდეს ნუ მომაცლებ, მქონდეს მზასა,
განმაშორე ყველა მანე, დაჯცევედი წმიდად ზავსა,
კვლავ მომეც ნიჭი წყალობად, მაღლი შენი! მზგავს ზედეს მსგავსსა.
მინდა ვსთქვას ლექსად ცხოვრება სხვა ახალის იობისა,
წარმართისა ჭ საქმით კი მრავალთაგან უმჯობისა,
მისით იყო, რომ დირს იქმან იგი მკვდრი ძეობისა,
ქვე აქ ბრწყინამს ჭ ზეცასაც სუფევს მსეებერ სეუობისა.
ნახეთ საწუთოს მიმდობთა, სალხინო მთა ჭ ბარისა,
მეფეთ დიდებულ კვლავ თავადთ, სასუნჯე კელთ აბარისა,
აწნაერთა, მთავართ თუ მღართ: ჰირთ დიდად აქვთ გამტკბარისა.
ჭანბუენიც მათვე მისდევენ, უქრისთ სიყმისა ქარისა.
თუ როგორ ბრუნვენ ბორბალებერ დაუყოფნებელივ მზე მნათნი. ე.
თითქოსო ერთმან ერთს მტრობდნენ, მიწყივ აქვით ბტობა გამათნი.
ღამე დღეს ასწრობს, დღე ღამეს; ღარ ავდრით აქვთ ყუათნი.
სოფელიც კერედ ცვაწადობს, რაღაზედ გვიგვირს ჩვენ მანნი?
სად არიან მთელი ქვეყნის წარმომადგენელი ტომები?
როგორც მოსულან, წასულან: არ სად უჩანსთ ნახტომები,
ბიწას გაუსწორებისა, არ ირჩევს ბატონები;
ქვეყანა კი ისევ ის არს, სრულ არ შეშლისა დონები!
ჩვენი ცხოვრება საზმარს ჭგავს, ჩრდილივთ მოგვეწვენება,
ყოველი სიტკბო. სიამე, შკება, ღზინი კვლავ შეგნება.
სიბდიდრე, მთლობა, ღაღობა, სიმხნე ჭ გამოჩვენება;
კვინდივთ განგლის ერთ წამში, მიქრის ჭ მიეჭენება.

რამდენიმე წუთს თვალით ავლებ, სანამდინ ძალა გიწვდება,
 მეტნე გი ერთობრ გარდივლის, ტას წმიდან კვალი გაწყდება,
 გერას ნახამ ოტრების მეტს, ტყუალად თვალი მოგიტყუდება,
 ისიც თუ გახსოვს ტოტა ხანს, შემდგომ სრულ დაგაწყდება.

დასაწყისითგან კაცთ ტომი, ამ კვანად მოვალს ჭ მივალს,
 ვარდ ყვავლივთ იშლებს, ფშვს ატებობს სულს გულს კვლავ თვალს;
 იგივე თან ჭ თან ტკნდება, გაკდება ჭ გარდიხდას ვალს,
 სული გი ღვთის არს უკვდავ, ზღვს წყალი ისევ ზღვას მივალს!

რამომცა მიჰყვეს ვრცელ გმელეთს, ჭქონდეს კვალი გასატარე. ი.

მოედვას ტყე, ღრე, მთა, ვაკეს: შესვას გზები შორს გარე,
 შეიერთოს მთლად მდინარნი, დანჭირთს არე მარე;
 მაჰინტ თავს ვერ სად მოიხრენს. ზღვა არის მისი სამარე!

მწნარი წყალი გმელს აშვენებს ჭ ზღვასაც შეედარება,
 მღვრიას გი მიწას ჭგლეჯს, ლეკავს, ზღვასაც არ შეეკარება.

აგრევე სულსაც სიწმიდე, ყოველგან შეუფარება,
 თუ არა ჭ სოფლის ნივთი სოფელსვე დანთავრება!

წყალი ჩაივლის ჭ ქვშა წყლის ნახილს დასილდება,
 თქროს იყოს თუ ვეცხლისა, სხვაგალიც უნგით ბრძვდება.

სადაც წაიდ წამოიღოს, შეიმუხერის დაწვრილდება,

აგრევე კაცს მოქმედებული, თავთგან არ ასტილდება.

ერთ კვანად დრო სოლომონსაც არ გაუთავდა ზომ ვიციოთ,
 ტურთა, მდარი, მდიდარ, გლახა: დავმტვერდეთ სრულ უნდა მიწით
 აქეთგან, რომ არა მიგვდექს, ცუდ უბრალოდ წუთს რას გებრძუო?
 ყველამ თავსთვს კეთილი ვეძიოთ, ის სჯობს ღვთის ნიჭით.

ღვთის ნიჭი მრავალ გვარია, აძლევს კაცთა სხვა ფერ სხვასა,
 რიგს ძალას, რიგს მოგვარილობას, რიგს გულს: არ დარდამს ზღვასა,
 სწავლას, სიბრძნეს, მოძღვარებას, მისანთ მნათთა აღრიცხვასა,
 გარნა ვის რაც მიეწყობა, ბოლღოს მისცემს მასვე წყვასა.

აქ ძნელი არის გარკვევა, ვნახოთ ვალს ასრულებს ვნა? იე.

სულ ყველან კორცისთვს შრომობს, უკრია მაგარი ბინა.

ტკუვა, ტნობა მასზედ დაუტს, დიდ იყოს თუ მცირე გინა,
 სულისთვს გი არ ვნადგლობს, თუ რით უნდა წავგვლოთ წინა?

სამდლო სიბრძნემ გაუკრკვა, სული სჯობიათ კორცსა,
 კორცი საზრდელს, საზრდო სამოსს, ცხოვრებას მისცემს ბოძსა,
 სული კორცს უნდა ვარჩიოთ, ამას ნუ ვნა გაიოტსა!

სინანულით სულს ვაცხობნებთ, მადლი ღვთის რისხვას აკოტსა!

მით გკმარებთ სრულ ვთხოულობდეთ, ჭერ სასუფეველს ღვთისა,
 ლოცვთ, კეთილ მოღვაწეობით, არ ვზოტემდეთ თავს მისთვსა.

მერე გი ვნადგლობთ წუთის საზრდო, დღიური თუ თითვსა:

სიძარბოთ, რადგან არ შთება ქვეყნის ტას ჭ ბაჰს მთისა.

ჭარბით მოსულს, ისევ ჭარი აჭკვს ზეპირად, გუჭს არ გაუძღობს წაარმი, აქ გულს სწავლეს ღი სჯის კაცს, თუნდ შეიძინოს ქვეყნისა სიმდიდრე, გელმწიფებს ჭბამსა; ბოლოს ყველა წაეხდება, ღვთის წინ განკითხვა თან აქვს.

ქვეყნის შეკნენი ადრითვე გაუღილია ზე წამხდარი. ვნტ ხარობს, ტყუალად ხარობენ, ან არაფერ მიუმხდარი. სიმდიდრეს სიღალხე მოსდევს, ბადრნი ჭხდებიან გახმდარი. სიტყვით შესამად გარდევს, ცოცხალს ჭხლობის მომკვდარი!

აჲ ყოფსას კაცი თვსით, რომ გელარ შეასაგებს. დაუდგეს შეწიხებისა, სოფლის სატურს, კვლავ ზეგებისა, ყველა ღონე მოუწყდებს, ღამის ღზა კვალს ასხვავებისა, სიკვდილი გაჭკვეთს, გარდუწყვეტს, დახსნის სამი მძლავრ მტრით სვავებისა. წუთი, ეშმაკი ზე კარტი, სრულ ჩვენს მტრობაში არიან, წაქეზებულან ყველაზედ, მით თამამობენ გვართან.

ცდილობენ რით წაგვარდინონ, დღე ღამ, მისინით თუ მთვარეან ? მართალი თუ ძლივ ცხონდება, ცოცხლებზედ უხარან !

მოყვარევი მომიჯედ გვერდსა, მისმინე მოსახსენები, გამობო წუთს არა ჯს არ აქვს ფარსაგი მოსახსენები. დაჯდალე ეტლის რბევით, შუა გზას დამშთა ცხენები, გერც წინ მივდივარ, გერც უკან, მსჯის მოუწელი სენები !

თვლი მოვავლე მიდამოს, დამხვდა მზად საწერ კალამი. დაესჯევ მიესწერე მოყვარებისა, ჩემგნით მოკითხვა სალამი. ვსთხოვე წამალი ? არა ჯნ დამადგა წყლულზედ მალამი.

მერც გელ ვჭყავ ამ მოთხრობისა, ღვთის მადლით სიმართლეს ვლამა . . .

სხვა აჲ ლექსი მასწვენ არს, აქვთ ეკალ, ნარი ზე ფხანი, არ ავლიათ ცოდას ტვრთად ბარბაროსნი ზე აფხანი; გარან ეს ყრმათ დამატებობი, სულთ საოხი გულთ საფხანი, შესაწყობი ტკბილ საკრავთა, დიხს იკრადეს ქინარ ბობდანი.

ადერჯით გრძნობა გულ ჩიჯლთა, დატყევიან საამურად, სჯნდისს უღმირებლობა გახმდებს სანანურად, მოსწიერდს თვალთაგან ბინდ ბუნდსა, აჩვენებს წარმავალს ბუკად, დაიკმევ კინამონი, ქაფურნი ზე ალვა მურად ! . . .

გრძნობი ჩა მოიდრუბლებს, მოიდგამს ცრემლავად ტკბილ ცვართა, დანამავს შრომანს ზე ვარდსა, აჩხოვლებს ყვავლთ დამწვართა, გასწიედს გარდიტანს, მავნე ბიწით, ჭირ ჭმუნვით ზე ნაღველ მწართა. გულ მართალთ არგებს ზე ბოროტთ მამინე დანცემს თავსართა.

ჟო ფუტკარი ვარდს თაველს მოსწოვს ზე გველი გი მწარე შესმის, აგრევ ჩვენც ერთის ველთაგან მოვმეობთ აჲ, კარეს, ხას ზე ხამსა. ჯდრე დრო გვაქვს, ნუ დავკარგავთ, კეთილის ქმნა მარად ჭხამსა, წინ წაჰმძღვანოთ ჯნ იღის, რა მოაქვს დღე, ღამე, ყამსა ? ?

ზნე ისმენს ცოტაღ ეყოფა, ზნე არ გინდ დაჟუჯარ წაწი.

მაინტე ყურთა მოიყრუებენ, თავსა აძვეს დიდი ძარბი.

დაჟუჯარჯა ჭკუვა, ტნება, სავალი გზა მტკიცე ზნაწი.

არც თავს არცია, არც სხვათა, მეტად არის შესწაწი!

ეს მიკვარს! ამ გვარი კაცი, ჩინთვის ინდენს ძაღად თავსა?

სადმითონი წადაწად ჭკონია, სანთლით ეძებს მუდამ დავსა,

თავს მოკლე ჭკუვთ, ზთამ ესმის არწევს კარგს ჭ ავსა,

აჟ სარწმუნოებას ჭბრძეს ჭ არც ღმერთს აყენებს ცად ჭგავსა.

წად არ იტის, ვერ მისწვდება სარწმუნოებას კაცთ ტნობა?

წუთისა მარტო აჟ გავა: სულისთვის კაცს უნდა ბრძნობა,

გაკლესიან ემოწილთა, მტკიცედ ეზყვანს წმიდა ძმობა;

წადგან თვთ ღმერთი უძღვს მას, უნდა დავანდოთ სრულ გრძნობა.

თვთ მატნოვარძან მოტეჟულთ აღუთჟვა ჭ გავრია.

წარვედით მოიშოწათ, წარმართთ ყოველი ერია,

მონათლეთ გვლავ დამტკიცეთ სრულად ამერ იმერია

ჭ მე სრულ თჟენთან ჯჟმნები, სოფლის ბოლომდინ სწევრია!

ზნე მიწმუნოს იხსნას ტნობდეს, წმიდა შვდ საფიცარაო,

შემოვა ჩემს შესაკრებელს, სიყრმე არ დამწარაო,

ვერ ტნობდება ვერა ღდეს, მიწმუნებს არ ზნე არაო,

მე ნათელს მისთანა ბნელთან, რა გელი მაქვს? მიძს არაო!

სარწმუნოებას ნათლად მოტეჟული შავლე საზღვრამს,

არს ტნოვლად დამტკიცებო, სანო კაცის ზოტა საწრამს,

უხილავ უჩინო ღვთის ძაღთ, სულსა მიზიდვად რაც აღძრამს,

კეთილთ ზვდრად აჟვთ დიდება ჭ ბოროტთა ყინვა დაწრამს.

სარწმუნოება ღვთის მოსავთ მიუძღვს წინ კალეპტარად.

უბრწყინავს სულს, გულს, გონებას: სტემს მტერს თავსაწს ელექტარად.

უმეტართ ამეტნიერებს, მეტნიერთა ჭყოფს ნეტარად.

ანგელოზთ ზურბი აჟვთ საზრდოდ ტნოვრების წყალი ნეტარად!

სამეფო გზა კვალს მაგალი, არას დროს დაშთება გარად,

საზრდოს იშოენის, სამყოფსაც, სადაც ქსურს მგზავრობს იმ მხარად,

ეტლ, სახედარი მზად არის, შარა, ხიდნი მტკიცე მყარად.

მიდიდრდება არწენს საზლს, სხვათაც, ძმათაც ჭმატს მიწყვი ამ გვარად.

გელაწიფებს სტნობს, კარის კაცთაც, სხასალართა მათის სპითა,

დიდებულთ, თავადთ, აზნაურთ, მოქალაქეთ, გლეხთ ღვაწლთ სრბითა,

აჟეს კავშირი ყუელასთანა, კაცობრიობას ხამს ვითა.

ჭყავს მწე, მფარველ, მამალები: ჭბოენს გზა კვალს თუ სტდა სტბია,

ურჩი გავარდნილს რა უშეელის? არ სწამს მეფე, არც სხვა ზნა?

დადის ტყე, ღრედ, უგზა უკვლოდ, მოუჩიდი, გულ ჭვა გინა,

შე ტას ვერ ჭხედავს, ჭვე მწეწერს, სად ენტრევა? სად აჟეს ბინა?

ხან მშიერ არს, ხან მაძლავი არ ჭყავს მწე, ჯდრე არც ფირა.

გაქცევილი
გაქცევილი

გავლელურებულს მკვებებ, არ მოსდის თვალს შინა არც რიგი, 21
 ოცნებობს სრულ სისაშინოს, კაცის მკვლელთ აქვთ რატა ზრია, 22
 ტატვა, გლეჯა, მზავგარება: შენ ჯნ ხარ ? გინდ ეს, ან იგი ?

არ სჭირს სწავლას, არცა რჩევას, არც კელისაწყობი, არც რიკი!

საბრალთა ბრმა, ყრუ, გუტი, რომ ამბობდას, ყველას სწორად.

შთა, ბარს, ტყე, ღვინე, ხე, ღვინე, კლდეთ, ზღვა, ტბათ, მშენებელ
 მას არ შორად.

მზე არ ღვას, არც დღე ღამე არს, ღარ, აუღარსა. ჰგონებს ჭოჩად.

მკვდრი, ჰინჯილენი, მიწისქვეშა: მეტად ძვრობის საშოკრად!

ამისგან უმფროსს სწყყალ არს, ვნც ავს, კარგსა, არა ფრად სთვლის. მ.

ზრდილ, უზრდელს, ღუთის მსახურს, უღუთოთ, სწორ, მრუდთ აძლევს
გზას სიმაღლის.

ბაღაჩივთ ამოსულა, ყველას ბაღაჩივთ სჭრის, სთლას!

არც ცხონება, არც წაწყვედა: არც არ ჰს შენდობას უთვლის!

ჯოჯოხეთ სასუფეველი, იტყვს ისა, ზღაპარა,

և քն մուկտեղացն անգահոյն, քն Թաթ Լաթիք Կնաճոյն,

მონაშენი არ გვარგუნდება, არც წაწყობდება თხა ჰაერით.

ზადგან თუთან გელს არ მისცემს, მრავალი აქვს ნაშარი. — ღაღ.

თან კარის ძაღლსად მდარ ანს; რამ ის სცნობს ჰატრანს მფლობე-
ნადი გლეხს, ცხვარ ზრობა მწყემს ჭერძობის, მორჩილობენ ქალაქ სო-
ფიანდ.

შეატნინტ მოკეთეს არჩევენ, დგებიან მტკრთ თვალთ ამდობლად.

ასრე არს მთელი ბუნება, არ კედება ვნც შთება ობლად.

തുമ്പട്ടാ കരമ മൂറന്തറ റ്റീടമര ? സാക്കുമൂറന്തറാട്ട സക്തറററ

კანონი სძევს ცოდვას მადლის, მარხვას, ღოჯვას, წყრთვას ხშირის,

ადსარება, ზიარება: ხამს იტხოვროს ჯთ მწიროს

ან მარტოდ, ან შეუღლებს თან, იყოს ცალ შუთხ მწი მზირია.

ეს რომ მისთვის არ იქმნება, მძიმე არს ზე შეუხებო.

რა ძალა აქვს ? ვნ ავალებს ? ან რა აქვს შესაწუხები.

ადრდელა მკტად ფაფუკად, უკია ბუღბუღ ნახები,

ბიძეებს, რომ მოიწადინოს, არ მოსდევს თავ ტან მუხლები.

და მცხე, მოვარე, გარსკულებანი თვს სრბაზად ვლენან ყოველი, მე.

ზღვა, ტყელების, კვლავ ტისანი, უწოველი თუ მწოველი,

მეზრინგელნი, თუგზ, მხეც, ნადირნი, აქვე წარმავალნი ზე გველი,

მაგრამ ამ რიგის კატისგან არც ერთს გუთილს არ მიჰყვლი

პბკლესია არს უკვდავ საგულძწიფო ღვთისგან მყარი

წუთის თუ საუკუნოსი; სიბრძნეს გედა ღანაძეყარი

მოითხოვს სიმართლეს, ყველას ჭეონდეს წრფელი გული მყარი :

ერტი ღმერთი, ერთი მწყემსი, ერთი სამწყსო, ერთი კარბი . . .

მ ე ჯ ი . . . მ ე ლ ე .

მღაგრის ცხოვრება. მისი მშობელი ნერეო, ჩოგო-თავს დანდებს მინ-
თუს და ჩა შემთხვევით ცოლს შეირთავს.

ნერეო კეისრის დროს რომსა ჰყავდა მრავალნი შთავარნი,
ეზუკა თათქმის მთლად ევროპა, გერმან, სლავნი და დავარნი,
ასიისაჲ საჩინოანი, მადრიბს გიბტნი კვლავ მავარნი,
მსაჯულთა და სპასალართა უფლად ქვეყნის ავარნი.

ვესპასიანე სპასეტის ახლად მღაგრის რამელი,
მეგდართ-მძღვანი უებანი, გამცადი კეთილ-მშრომელი,
შეგნებული და განთქმული, ყველგან ჯართა წინ მძღომელი,
მტრთა საგრძალი და ყრმათა კარგ ნაიხად მომზერებელი.

მამულით გამირს შობილი, შთამომავალი წარმართთა,
ყრმობიდანვე გონიერად სამხედრო სვედრს მიჰმართა,
სიმხნით სახელი დიგდო, მსებრ სხივ ფენად მოიმატა,
მამინვე ასეთი რამ სჩნდა, რომ აბრწყინდა მათ და ბართა.

წერწერ იყო, მშვენიერი, უცხო რამ რიგად მოსული,
სახე მწყნარი, სანდომი, ენა მსუ, გული და სული.
ამას შესთვალა ფიციით ძმად, ნერეო სახელ გასული,
მე გიგონი, რომ იმ დროს ფრინად ღმერთს ესენი ექმნეს სრული.

ნერეო იყო რამელი დიდ სულის ძე დიდებულნი,
შემკული ზნითა, სიბედით, ყოველ ზიგონს დიგებულნი,
მათ ყოფა, ქცევა, ძეგლად დიდად ვარ განკვირებულნი,
ერთმან-ერთს ჰგავდნენ სრულიად: ტან სახით გამდიდრებულნი!

მღაგრისაგით არა ჰყავდა მშობელნი, გარდა მხოლოდ და,
ერთი თათა სახელად, თორმეტის წლის მიმყოფლად,
შემკული, სრული: მისებრ და, ვფიცამ ჯერ არ ვის ჰყოფილად!
სული, გული უბრუნებდა მარტოკა ძმაზედ მხოლოდ.

სურვილისგან მოუთმენლად, ცხოველ ხატად ემთხვეოდა,
გარ მნათ მხესაჲთ უჭვრეტად და შინ გელ-ფეხთ ემთხვეოდა,
მისი დღე კეთილბოისთვს, ყოველ დღეს დიდად დღეობდა,
მტრის სიტყვას ისმენდა თუ არ, მთლად ძველ რბილი ენთხეოდა.

აჲ დავსწერ მოგლედ საჩინოთ, რაც უმფრო შესანიშნის,
მრავალნი მტრობდნენ ნერეოს სიკეთისათვის გიჟნი,
ცდილობდნენ გელთ ვერ მოეგდოთ, ვერცა მოეგოთ იშინა,
ძმა ძმას, რომ სძობდა, უფროვე ჰსჯიდათ დღე დამე შიშინა.

მტკრნი იყვნენ სინგლიტოსნი რომისა წარჩინებულნი,
მარკის, ფილიპე, აფრიკო, ბოროტად დაჟინებულნი,
შერით ვერა გაეწყოთ რა, იყვნენ მწვე დაშინებულნი,
დღე მუდამ სარჩევლად ქქონდათ ბუფარი დაჩემებულნი.

ეტილუბოდნენ სიმზნესედ, რისთვის ყველას ქსჯობიანო?
არ ჯს რიდევენ მელავ მანკობით, ჯნტ იყოს ერტობიანო.
კირკესისა ჭ სანარესხედ თვალთ ეკლად გვესობიანო;
თავი ვერ სად გაგზავია, უთოკოდ გვესობიანო!

მუდამ მის რჩევაში იყვნენ, თუ ჯნ შეემჩნიათ სამტკოდ?
ამბობდნენ თუ ჩვენ ესენი არ მოვსებით აწ, ან სასამთროდ,
თავს გავლენ, გავწყვენ მიფლობელობას, დაიბეჭდვიან სამსატკოდ,
შეგვეცვლიან სამწუხაროდ გუთილ ცხოვრებანი ავ დროდ!

ამ გვარს ბოროტს განზრახვასა მუდამ აქვს გზანი ფართობი,
ეშმაკი სწრაფლ წინ მიუძღვს; არ აქვს აღმართ დაღმართი,
არ არჩევს ჯნტ გინდა იყოს, მორწმუნე თუ წარმართი,
ოღოზს სისხლი შოაზდინოს, ვის რატ უნდა დაშართი!

ქალავს ორნი ბუმბერაზნი, თვალ სწრაფნი, გელ ფეც ფოცხანი.
ერთი სლავ ჭ მეორე გერმანი ორივე სისხანი,
ბევრ კირკესს შესულ გასულნი, მავნე, სისხლის მღვრელ მკიცხავნი.
მოისაუბრეს ამითან, დაუთქვეს დრო ჭ ის ხანი...

სლავს ერქვა ნესტორ, მოკლას ორმოცდა ათნი აგაფით,
გერმანს რობერტი, ამასაც ოტი: იღბა ჯავშან ქაფით,
სიმეცრისგან ღაპარაკში სდიოდა დორბლი ქაფ-ქაფით,
ძვალ რბილ მსხვლნი სჩინდნენ საშიშრად, ზრდილნი ტერეცო, ქაშ, ფაფით!

მათ შეთქმასა ყური მოჰქრა ზღაკიდემან ნამდვლად,
გარჩა არა გაამყდვან ნეროასთან ადვლად,
ოჯთან კი ბოლომდინ მიჰყვა, საქმე დაიბდკილად,
მუდამ თვალ ყური ეჭიწა, დგებოდა ადრე დილად.

შესწრო გვლავ ბოლო დღესა, საქმე როგორც დასკვეს,
პატივი ვსტეოთ სადილით, ზვანადით დანასკვესა,
მაშინ ვნახოთ, თუ რომლისა კმადი, რომელს დააკვენესა?
კარბთა ქქმანა ჭ გაგვემარჯოს, ჯთ სხვებით ბოლო დაქქესა.

მაშინ ზღაკიდი პადისა დობიდა განმოცალა,
სითგანაც ყურსა უგდებდა: გულიც თან გამოეცვალა,
კარგა რამ იმ დღეებშიცა სამსახურით მოეცალა,
სთქვა თავს განწირვა ძმისთვის, ებადა რატ დონე ძალა.

მივიდა უთხრა ნეროას, თუ სიდაგან, რით, რატ იშობა?
ახალ-გაზდობისა სისხლსა, მოაქვს ზოგჯერმე გიჟობა,
მაგრამ აწ სხვა დრო არისო, სრულ არა გვემართებს შიშობა,
ჯანტვრემულთ ფარ-ზმლებითა ვსტადოთ მათი სიმკნე ჭ ბიჭობა.

ამის ზედა ნერვოზის უღვაშ ქვე ქვე გაიცინა!

ჭრქვა: მიკვრს! რისთვის დამაღლე? რად არ მითხარ ამის წი!
მათ ყველაგას, მათმან ზარმან თმა ჭ წვეერი გამაღვანა,
დამამარტან როგორც უნდათ ჭ მველარი წინ გამაწვანა.

რადამც ატრეა, მატადონ, ვანგენებ ჩემ კმაღს ჭ მველავსა,
თავთან კელ ალბერული ზნ არს? ან ზნ თავს აკლამისა?

უნანოთ გამოდგეს კირკესსა? ან მოგჭვლამ, ან მომამკლამისა.

თუ არ ჭ მატათ რა უნდათ? ვინ უთხრისთ თითით საფლავსა?

ჭრქვა ზღაკიდმან ნერვოზისა: ანჩხლობის დრო არა გვაქსო
ჩვენ ჩვენი საქმე მოგაწყობთ წყნარად, რას დავდევთ მათ ბაქსო?
ჩვენს გარდა, რამ სხვაც გვანდეს მწე, არ დავამკებთ ვიქთ კარგსო.
ვინ იტის, თუ გვადლატონ, გარდაგზნდის მძიმე ზარკსო?

ნერვა ზღაკიდს არ დაჭყვა, არ ინება შემწე მხარი,
გატის მწე გული არისო, უძლეველი მველავ, მხარი,
შინ მშვდობა, გარ მარჯობა მომტეს სვემან კმაღლი მყარი,
მაშინ ნახამ, თუ რამდენსა ავადინო სისხლის ღვარი?

სიფრთხილისთვის, მხოლოდ სამოს ქვე ამოიცვებს ჯატვები,
ძალა ნებრივ მტრის სისხლისთვის მომართეს ორთავ ჯატვები,
შეიტყუნენ ტან ფეხამდინ, თავთ ჩამოიცვებს ჩაჩები,
მუტლის ჩხვერისთვის არ სჭარდათ ფანსიერი, არც ჯავშები,
ვით სინგლიტოსთა დაესკვით, მოუგზავნეს მანვეკარნი,
სთქვეს სადილზედ მობრძანდითო სინგლიტოსთა ნაწვეკარნი,
არიან სხვაც თავადნიო, ზეზტმულ, თქრო ნაწვეკარნი,
გჭკონებთ სურსთ განადირობა, ჭყავთ თან მურა ჭ წვეკარნი.

მაშინვე შესხდნენ ტხენებზედ, არ შეიმინიეს რილობა,
შეირტყეს ფარ, კმაღ, ისარი; დაუმშვენდათ რაინდობა,
ჭკრეს ტხენთ დეზნი ჭ გაფრინდნენ, წინ უძლავთ სვე, ძალთ მინდობა;
გარნა თათიას საშინლად წაუხდა გულის მშვდობა.

მივიდნენ ჩამოსხდნენ წყნარად, ბაღს შინა იყვნენ კრებულნი,
მიიღეს სინგლიტო მოყრულად, ღირსებითა ღირებულნი,
გაწყვნენ სადილს, თან შეკვენენ საუბარს მიბირებულნი,
მრთელ მკნებზედ ჯობნას ჩემოდნენ, გულ ფიცხად ახირებულნი!

ნერვოზ მათ გვეხნას არ აჭყვა, უსმინდა ტვინილად მიწვლად;
გარნა შემდგომ კი განჩხლდა, გაამაყდა საყვრულად,
ზირველში წყნარი მკნეობა, შემდგომ გახდა საყვრულად,
ღ თავ მოყვარება ზომით აფასებს თავს საღირლად,

გამოვიდნენ შეიდანზედ, თავსი წინადმდეგები,
სტეს საყვრს, მივიდნენ კირკესს ფიცხედ მტრეცად დამდეგები.
მოკრბა სიმრავლე ტილობდნენ, ერთ ერთთა მწე გამდეგები,
აივსო გვირის ქალ კაცით, სკამ, სასხლომნი ჭ ფაქები.

ვთ ვსთქვთ თათიან ალელად, გედარ სძლო ზიარება დაეცა !
მერმე ადგა უთმინობით გაძრო ტანს, რაც კი ეტება,
ზოგვართა ვაჟ-კაცურად ფარ კმლითა კირკესსა ეტა,
ნახა ძმას საბუმბუტაზოდ ჯაჭვსედ სხვა ჯაჭვ ნაგება.

დაუკრეს ბუკი სამწუხრო ერთ მეორის დამანელი,
შეიბნენ მეტად სასტიკად ნეროვა ჭ გერმანელი,
ნერვას მწედ ახლდა ჰლაკიდი ჭ რობერტის სლავ მანელი,
დიდ-ხანს იომეს, მწვე გატყდნენ, ომი უთხრა ერძან ნელი.

ამასობაში ნერვას გარდაუტყდა ხმალი გელათ,
ჰლაკიდმან, რომ თვის მისცა, სლავმან მაშინ მოიგელათ,
მოეტია ჰლაკიდს, გაჭკრა უტეხ ხმალი გისერს ყელათ,
ჰლაკიდი გელათ შეება, ჰსჯიდათ უინი განხელათ !

რას ჰსცნა თათიან დალატი, ჰლაკიდს გმელი მიაშველა,
განუდგა ჰლაკიდი განხედ, გედარა ვინ დანშველა !
სლავს თავ ზირი დაუნება ; სრულ სისხლითა დანსველა,
აგორა ძიქს გვანვიით, გენახა სისხლში აწელა !

მიეშველა გელავ ნერვას, ჰკრა ხმალი რობერტის მხარ ბეჭსა,
ვერ უძლო ჯაჭვმან გააზო, საზარულად დაადმეჭსა,
იტიტა მოჭლას სლავივთ, მოყურადეთ გააბერსა,
ასრე მტერთა წელი მოსწყდათ, რას ანუგეშებდა ბერსა ?

განხარეს მოყვარეთა, გარდაუგოცნეს სახენი,
რომ ეგრეთის მკნეობითა, მტერს დაუღეწეს მახენი,
გაჭკიცეს მტერნი სიტყვთა, ზირსა ჰკრეს მკვასე მკვასენი,
სირცხლავისგან გაიკრიბნენ, სძებნეს გერხე სანახენი !

რას მოიტალა ნერვამ, იტნო ჭ ყრმებრ მოკვარადელი,
გამოჭრილი საშველებად, მტრის სისხლის ღერად მომართული,
სინარულით მოეხვია, ასმინა ტებილი ქართული,
მა დას ჰკოცნიდა, და ძმასა : ორივ სიმკრით დაწვართული.

გელავმოურუნდა თათიან უთხრა ჰლაკიდსა მადლობა,
გერმა ჰქმნან ჭ მოგეგოსო ძმასედ ნადგწის ბადლობა,
ერთისთვს ათას გეტილი, გაბრწყინდეს ალაღ მართლობა,
დაიჭტნენ ამოუარდესთ მეშურნე მტერთ გულ ყართლობა.

ჰლაკიდსა გმლის ნაკადითგან მრავალი სისხლი სდენოდა,
ავსოდა მეგრდი, მუტელი, შესუსტალ-იყო სჩენოდა,
იმ ტხაკე მიხერა მოხერაში, წყლული ნაძებნად სტკენოდა
სახევე საღებუნ თათიან მოკვრა კრძალვით, ჰსტნტგეროდა.

ამით სახელი განითქვა ნერვასთან, ჰლაკიდისა,
დახატეს მხატვართ ორნივე, ძვრ ფასად გაიყიდესა,
სახისებრ მკნეთა ტყუბარათა, კიდიის თავთ დანიდესა,
გელითგან გელში მატრიოტ სანიტრად დაიყდესა.

იმ დღიდან საღაპარკო ძმობილთ სრულ იყო თათი,
 თუ როგორ ბრძნულად მოიქცა, სულ გულთა გამანათება,
 არ დაზოგა თავს ძმისთვის და იქმნა მსხველი მათი,
 დიდ სული იტნობსო ნაშნით, რაც კაცის დასამართი!

მით მისი სურული ზღაგადს, გულსა მტკიცეად დაეგება,
 ამასა ზედა უარსა, სრულ არა ღდეს არ ეტება,
 ნეროაკ მის აზრის იყო, თანხის ქსელსა მაგრად ებეჭდა,
 გარნა დის სიმტკიცის გამო, ყოველმხრივით სიტყვას ღებდა.

რას წელაწილი გასრულდა, თათი შეტად დაჰქენდა,
 ძმაზედ იშვილი აიღო, რომ სახით ღვინისა აჩენდა,
 ზღაგადის გულზედ თითქოსო ედემის ბაღი აშენდა,
 უყო ნეროაკამ ქორწილი, დიდს-სინარულს დაიშვენდა.

განძირ, რაცა განიზრახა სჯულდერი საქმე ზენი,
 ღრუთმან ბრძანა დაბტკიცა ზეცით ქვეყნის სინაზენი,
 წარმოდგინენ ანგელოზთ მწყობრნი, განდა ცაღ ხმა ასაზრზენი,
 სტეს ათ ძალთ და ტკბილ წინწილათ, თსანით აქეს მათ ბრძენი!

რას ვხედავო? ბედნიერებას! შირველ მშობელთ ღუძლი ძისას,
 შეუღლებულთ სიყვარულით, ერთ ერთის მსხერხელთ სანდომ ღთისას,
 უნ აღრიცხავს წადეს ქვშასა? ან მნათთა ვარსკვლავთ ცისას?!

განთ ტომიც ეგრედ აკურთხა, დიდება განგებას მისას!..

რას მოჯდო, მისი თასი რომ საკადრად დაგესაჩუქრო?

მარჯალიტნი თუ სპეკლანი ან თასისი უტხო ოქრო?

გარდ ყვავლთა ანუ შროშნის თუ დაფნის გვრგვნი უფრო?

უკუოქსიანცა ღიკსნი ხარო, მეუღლენო, გვრიტ, ტრედ, ნუკნო!

ღუთის სახის მსგავსი ხატითგან, გამოგვართისთ მადლთა ელვანი,
 ანათებით არე მარეთა, მტკრთ მოსდის ფეთა, ხეფვანი,

რად ვსთქვან? ან რას მივამსგავსო? ხიფვანი სასახელანი?

ბროლის კალმითა შევამკობ, მომიდგით ოქროს მელანი!

ჯთ გადმოტრიალან ქვეყნად, სამყაროს მანათნი მტკნარნი?

მსერი და თარებრ განაბრულნი, განგებ განაონს გამდგანნი,

ან ედემით გამოსულან, კეთილნი ნეკრით დაბტკებანნი,

ქვეყნის თვალნი, სმეკულნი, სახედ საჭვრეტად საგმარნი!

ზღაგადის ქმვენის სახე ხატს, ღომ-ძაღ-გულდობით კაფობა,

ტოდან, ჭკეკა და ზრდილობა, ენა მჭევრ, სიტყვა მკაფობა,

სიმეზდე, შეგნებულობა, კვლავცა სიძარდე მწრფობა,

და ყველას უდრის თავს დროს მამაცის რიხი, მწაფობა!

თათი აგრევ, გველური, ყოველი ნიჭით შემკული,

აფვბთა მჯობი ღერწამი, შირვარდი, გულზედა რგული,

ღმობიერი, წყნარი, ნაზი, მდაბალი, სული და გული,

ქვეყნად ღირს უმანო გვრიტი, ტოლის მისანდო საგულთ,

გუფიცამ ცხოდან დახატულან, ძველთა კარგთა მაგალითნი,
ძაწი, ბაღაშინი; ალაშის, სათნი, ტოპაშო კამაგალითნი,
ამეთესტო ჭ ანთარანი, დანათნიზნი მარგალიტნი:
აწ მყოფ წუთს სრულ არ არიან, ამით მსგავსნი ამ კვალთნი!
ტანით ნებრთს, ძალით სამსონს, ნიჭით სოლომონს სჯაბნიან,
გუფით გოლიათს ჭ თვალად არესალამსაც სჯობიან,
სეძირაძიღ ჭ ესთერი იუდიით გულარ ჭიჭობიან,
არ უზოგავს ღმერთი ღიწსთ მადლთ, ღვთის ძეგ ადმოიშობიან!
ზღაპიდის ჭ თათიასთეს, ვერ ვინ იტყოდა სხავაო,
უტნობნი ჳნცა ნახეღენ, ამობღენ და ჭ ძმაო,
სიყვარული რა გარგია, განუზომელი ზღავაო?
სიმდაბლე მოარსლობაზედ, ვხედავ ყოველთეს მხააო!
განია სამწუხროდ წუთი დღე, წლამდინ სხვა-ფრივ შეეცვალენ,
მოეშორნენ ერთმან ერთსა, ეტლს, კალასი არ გაეძღნენ,
მისცეს თავ ჭირს, ნაღელსა, საღზინოდ აღარ ეტაღნენ,
ასრე რბის წუთი სოფელი, ყველანი უნდა ეწვალნენ.

ლ ე ქ ს ი მ ე ს ა მ ე .

ზღაპიდის სამსახურში გაჩნდა, ყუცაღები (მოვითვის წიგნები) გაშოხა-
ცული შიფტების ამოკება, ცოროდის თ მის ამბავი, ქრისტიანების დეგ-
ნულობა, ხეროხის ბარბაროსობით.

სამსახურისგან არ ჭიონდა ზღაპიდის არსად მკადრი ბინა,
ხან აქ მკზავრობდა ჭ ხან იქ, საბერძნუოს, აფრიკეთს გინა,
ერთს ადგილას მოსასვენად აყენებდა არა ვინა,
ფეჭქეშ ჭიონდა საგისრო, მამაცობდა გარ თუ შინა!

მე აქ დავსწერ თრ სამ უსტარს საბერძნუთით მონაწიერსა,
მის მასუხსაც თათიასგან, თუ ვთ გულ მდუღარედ სწერსა,
რომში სცხვორობდა ძმასთანა, კაპიტოლონიის მთის წვერსა,
ერთ დღეს მიიღო ეს წიგნი, ნახე ზღაპიდი რას სწერსა?

გახსნა წიგნი წაიკითხა, მოეკითხა საგრძნობარად...
მოთმინებას აგვალეშდა, დიდ-ღვაწლად ჭ საბრძნობარად,
სერკული ზომით გემარტებსო, არ სატვლეზად, საწობარად,
რასაც სწერდა, ღიწსი იყო სასმენლად ჭ საგრძნობარად.

სიყვარული დიდ ზღავას ჭავს, გარს არტყია გმელეებსო,
დიდთა თუ მცირეთა ხომალდნი, დაცურავან ყელეებსო,
თუ აღელდა, ბრწყინვალე დაწვლესთ ჭ ვერ ბრძენ მოგვალეებსო,
ჩვენც უნდა სიბრძნით მოვქცეთ, არ მივბაძეთ ხელეებსო.

სანამ ხაქმემ მოკვანთოს, ცხოვრების გზა გაკვანთოს,
გამს კატს თაჲ მხნედ ეჭირთს ჭ მუდამ საქმეში გართოს,
არც იფიქროს, არც ინადვლოს ჭ არც სამტროს გელი დაწოთს,
ყველა საქმე რიგსედ წავა, მოვა დრო, რომ გავალთ ფართოს.

ამის მეტი რა მოგწეროთ, იკმავე გულის სადებად,
გაიტალე ჭირი ჭმუნვა, ნუ დაიწყოთ გულს წადებად,
ხვალისთვის დღეს ნუ იფიქრებ, ნუც შეუდგები მზადებად,
თვალ-მარტაღიტი ბევრი გაქს, ოქრო მკლავთ იცვ სალტებად.

ჩვენი საქმეც მოგასენოთ, არ გვაგლია განდგომები,
ზოგან მალვთ გვეტემაინ, ზოგან გვწვეს სადგომები,
ხან აქ გვეკინკვლიან, ხან იქ, ყველგან გვძის მტირე ომები,
სადაც მიველ ფეგი დაგსდგი, ავიგელ სახლ-საქონები.

ბაღ, ბახჩები გადგუგაფეთ, ვენახი ჭ ვაზი არა,
ფარამ იმდენი იშოვა, რომ სხვანიცა აზიარა,
დიდი სიმდიდრე შევკრიბეთ, არ დავსტოვეთ ხასი არა,
მოცლელ დროს კი გმონადირობთ, გყვას მეწვერე, ბაზიარა.

სხვა ამბავებს თუ ინებებთ შესანიშნო ამ მხარისა,
ადმოსავლის, დასავლისა, საჩრდილოს ჭ სამხარისა,
ყველგან ქრისტიანთ წყევტა არს, მიკვრს საქმე ამ გვარისა!
მშობელთ თვალ-წინ შვლთა უკვლენ, მადლობს დმერთს ჭ უხარისა!

რამომცა წყდებიან უფრო, მრავლდებიან ბუზ ფუტკარად!
ხან თავს არ ზოგვენ სჯად ჭ ხან იმალვან ოთხ-ხუთ კარად!
არ აქსეთ სხვებისათ ცულადობა, სიტყვას ზედა დაუმიტკარად,
ქვეყნის ღზინი ჭ დიდება, ემწარებათ დაუმიტკარად!

აქვთ რაღაღა შეთქმულობა, კატის ჭკუვთ გაუგნები,
როგორც მანდ ჭრომში, ისრე აქ სავსე არს უბან დუქნები,
წმიდან სიმართლით ცხოვრებენ, აქვთ ბევრი კვრა უქმები,
უვარსთ ლოცვა, მოწყალება, მათგან აქვთ გლახკათ ლუკმები!

რამდენმეთ შევხვდი მათ მთავართ, გუებენ კამოძიებით, რი.
გომითხრეს ყველა რიგინ, სიტყვობთი მამა-ძეგებით,
სიტყვას მათი დასხმული, ღალ-მარტაღილის ძიგებით,
მიკვრს მთავრობა მტრობს ამ გვართ, მეტის მეტის ჩანციგებით!...

გზებონებ არ არს კარგი საქმე, რაღა ეს უნდა ხალხის ძვრას?
საკებისრო ღამის წახდეს, გერ ავსდივართ გმლის ცემა სვრას,
მანდ არის ჭ დავდუშილ-ვართ წერონისგან ჰალატს თუ სრას,
არ ვცი თუ ახლა რას იქმს? რას აპირებს? ან რას საზრამს?

გერვებმან გვხსნან ეგება, თვარემ ვერ გვხვამთ ნიშანს კარგეს,
თვალე გერედ გაგვტეხია, არ ვხდით ზურგით საგალ, ბარეს. | დარეს
სატადავსდგიეთ, ყველგან ვფთხილობთ, ჯვლით გარ თხრილს, ჭ ზღვარებს
ჩვენ ნაბინარს სრულ ვერ ნახეთ მტენარს ჭ ნელ ხე, სილ ნარეს!

მომავლითსე მოყვარები სიყვარულით ჰ გულ მღაბღა ;
საკუთრად ნერსა ჩემი ძმის უკეთესი ძმას თაღდად ,
კაცთ მოყვარებამ მიაგოს , ტკბილს ტკბილი ტბორებნ ტაბღა ;
შენც მშველობით იყავ ჩემო ! ჰასუნი მომწყრე მსწრსულა . . .

ამ წერილმა თათიას კაქმანი გაუქარგა ,
თურმე დიდად აწუხებდა ჭირთ უთქმელი მალვა ფარგა ;
სახე ვარდად შეეცვალა , გარდაყვთლებული ქარვა ;
აკოტა უსტარს მიიღო , გაახშირა ტრემელთა ღვარგა . . .

ჯთ მავნე არს ქვეყნისათვის , მიწის გულში ტეტხლის მალვა ;
მართ მთებთა ჰ ბარისათვის , უწმრობით დიდი გვალვა ;
ტბის სიღამზღე , უძრობა , უნავეჭროდ სიტხის ძალვა ;
ასრეკ ავნებს კაცს გულ ჩათქმა , ნაღველ ჭირით თავს ღალვა .

რე

ტეტხლი მიწის ძვრით დასცხრება ჰ გვალვა წჳმა დართა ,
ტბა შრომით , სიტყე სიკრილით გაწმდებს კლამა ქართთა ,
ნაღვლიანსაც არეებს მიწყივ შესვლა , გასვლა ამ კართთა ,
ლხინს , ჭირს , თქმა ჰ ტრეილი არეებს , უცხრობს გულს საზარტთა .

შემდგომ ტრემელი მოიწმინდა , დაუმზადა გულის ძეგრა ,
გაუმშვენდა ჰირი მარწყვ , დაწვნი ვარდი , თვალნი წყერა ,
მოწყენილ კაცს გულს გაუმლის მხარული სახის შხერა ,
ვერ სცვლის შავ ნაღვლიანს ღხინი , ვერც მხარულს მარტში წერა .

აიღო ხელსა კალამი , დაიწყო წერვა ჰასუნი ,
კამოსთქვა მთლად ხვამადა , რამანტ იქამდინ აწუხის . .
დიდ ღმობასა ჩვენებდა გულ-ჩვილი წყლული ნახ უხვის ,
იტიო ყოვლად საბრალთა გული ნალადე ნასუქის ! .

რად მინდა თქროს ტაშტით შიდ სისხლი ჩამწკრიანლებდეს ?
რად მინდა თვალ მარგალიტი ? მიძებნად გამწკვრიანლებდეს ,
რად მინდა დიბა , ატლასი , კლავიტონი ჰრიალებდეს ?
რად მინდა კაი სმა , ჭამა ? თუ გული არ კრიანლებდეს ! . .

რე

ყველა სამეყო მეფით დგას ჰ სამდიდრე ხმართთა ,
უველა ვაჭარი ფულით არს ჰ გლეხი ცხვარ ხართთა ,
უველა წისქვილი წყლით ბრუნავს ჰ ხომალდი ქართთა ,
უველა ფრინველი ფრთით ფრინავს ჰ ქალი კი ქმართთა ! . . .

კვლავ სწერს ჩემო ! მომივიდა მივიღე თქვენი უსტარი ,
კანმინათლა სული , გული , მით ვსტან რომ მწყალობს მუშათარი ,
ეტლის ცვლას ვინ გაეჭრევა ? ვის რა აქვს შესახუშტარი ?
შენთვის ჭირთ თმენას სულ მზად ვარ , ვით ჯდრეც ვიყავ მუშტარი .

ვსტან თქვენი ჭირი , სასჯელი , თავი მიეც სიმამატეს ,
ცოცხალ კაცს უნდა მხნეობა , ასრულებდეს რაც თან აძევს ,
შენ ძალს სრულ ნუ დაუნდობი , ბრძენი ხერხიანს მიჭბამებს ,
მარად წურთვა გამტრინხს-გყოფს , მოკაშობებს მრავალ მარტხებს ,

ქრისტიანთ წყვეტა წამების, ზვერც არაოდეს თან-უგრძნობთ,
ჩემი სიტყვა ბრძნებზედ არის, რა შევასმინო გლახს უზნოთ,
გარდაცემულ, შლეგ, შმაგ, შტერთა, ბრწყინ, უგუნურთა და უბნობთ,
იმ და არნი არც ჩვენ გინდობენ, ყელა ამბავს ამ წიგნით სტნობთ.

გაილილ გვირის კეთილმან შეთუტრეთ ამ დროასა,
უბრძანა, რომ შეეღვინათ თხრება და წაა ტროისა,
მოაზნადეს სასაშობროდ, იყო ტროისის სამტრო ისა,
ახორბლეს აქ აქ ხელები თუტრის, ახლოს ტროტროისა.

რამ დიწყო მოქმედება, მიატყდა მთელი ქალაქი,
დიდი, მტირე, ჯარ, გაჭართა, ხელოსანი და დალაქი,
ქალი, კაცი, მკიდრთ ან მწირთა, ბარბაროსი თუ ვადაქი,
აივსო ვერე კარმეო, რომ არდასნად სწინდა ალაქი.

მაშინ მიჩენილ კახადთა, იყვნენ ბარბარ მოხლოლები,
გაზივთეს თურმე შიგრიოტან ყელუტან ხულა, ხოხოლები,
ჩვენს ერთიან ძიტებაზედ: გვაყარეს ბევრთ ქოქოლები,
გულურებისად თავს ვიტყვიდით: თან გეყვა მსვენალ მომყოლები.

ხომ იცით ტროადანად, რისგანაჲ ატყდა ომები,
ბერძენთა და ასიელთა ამწყვეტი დაძალონები,
ტროის მეფის ძემ ბარისმა ჭსტადა ძადა და ღონები,
მოიტაცა საკრებოსკან ელენე მოსაწონები:

სპარტიელი მენელაჲს მეფის გოლი მზის სადარი,
ეს საბერძნეთის მეფეებთან თაგვილეს, ვინ სად არი,
შეკრბენ ერთად იწინამდგარეს აკამეონს მხნე სარდარი,
მეორე იყო აქილე მხნეობით შეესადარი!

აქმლენენ ტროის მეფეს პრიამოსს მიესიერენ,
წაართვეს ქალაქი დაბერი, საწადალსა მიეწიერენ,
აივლეს და ააოხრეს ქონება, ტყვეს მიეცვიერენ,
ამით ბერძნები ალაღდნენ. ზეგათა გული შეესიერენ!

ტყვეები იყვნენ ქალწულთა ორი მშენიერ ნიშუში,
დიდებულთ ქალი შილები, ხრისანგუ და ბრისანგუ,
ერთი სიძულეს აკამეონს და მეორე აქილეს ნუში,
აკამეონამ აქილესად შერი ჩააჩინა გულში.

როგორც იყო მატყვევრობით ხელისაგან დააჭალა,
შით გული დასწიდა აქილეს, თავი არღარ გააწადა,
უკან დადგა ომობისგან, დაუხოცა ბერძნებს ძადა,
მისგან ბერძნებს სიძარცხითა, სდიოდათ სისხლი და წადა.

პრიამო მეფის მწე იყვნენ მის მიდამოს მიმტანანი,
მეუფე, თავადნი, მთავარნი და სხვანიც ამისთანანი,
განაგარეს ტროა მეტად, უჭრიდათ ხმადა, შუბ, დანანი,
ჭკონდათ ღზინი და სიმღერა, ისმოდა ქოდალა! დანანი!

ტყე.

ტყე.

ამით ხსტდლად ღაიღკინებს ეგტორი მხნე შეკმხმარი,
ჟმფრთისი ძმა ზარისისა, ძნელ საყშეთა შემდგომარნი,
ბერძენის თაღლი გაუტენა, დაძარტა მტრის სანდომარნი,
აუწყებოტა საყენარი მჯლონები ჭ მწემობარნი.

აქილს გუღმან არ გაუძლო, გატზანა პატროკლე ნახვად,
შეეცყო გარემოება ბრძოლისა ბერძენთა ღახვად,
ეს მძობილი შეუწინეს ბერძენებთან აწიფეს ზრახვად,
მაგრამ გული გერ მოუგო, გაუტვირთ იყო მწვე გლახად.

მხოლოდ გაუშვა საშველად ბერძენებისა, პატროკლეს,
მისცა თვისი ჯატვ. ფარ, ხმალი; მაგრამ ისიც ამოიგლხ,
გერ დაეღვა ეგტორის ხმელს, მოითიბა ჭ მოიგლხ,
მით აქვილე მწვე განძვინდა. ტრთა გიჟი ით აიგლხ.

შეარბეს ამ მიხესით აკამემნონთან მამაგლთა,
შეჭერიბა ჯარი განაწყო, გული მიეცათ ნამელთა,
შეებო ფიცხად ტრთადელთ, აუწყებეს სმათ კლავა მარშელთა,
ბერძენი შიშით შირი ადრიკეს, თაჟთ იხურებდნენ თაჟ შაღთა!

პატროკლისათვის იწოდა. ანთებული ტვინელ შეხდა,
ისმოდა ფარ, ხმალი ტვინთა, სხერეა მტერეა ჭ ტვინდა,
ჭკაყდა, სტრიდა სწყეტდა, ყლეტდა; ჯატვ ტმული თავით ფუნდა,
გერ გადურჩა მის სიმძვინეს ეგტორიცა ანეხდა!

მის წინ ეღარ გამოვიდნენ ღაიღკან ტრთადელები,
შეშისკან გმირთა უფლიდათ ტანთ მისი ყრთანტელები,
მაგრამ ტინე გერ ააღეს, დაჭლერქდნენ რომანდელები,
მივივის გატს დაახსოვრდება ამბავნი რომანდელები!

არც აქვილეს შეჩნა, რადგან შრინამოს ქაღას ეტრფილდა,
თვალი მოსტატა, წინ დახდა გარდასანეხი ფრიალდა,
შრინამოს ტეი ჭკრა ხმალი ჭკლა, ნაღრები აუშრიალდა,
ასრე მოუჟა ყოველ გლისქს, ატთუნებს თვალი ბრიალდა!..

იფით ჩემო! აქ რა არის? დიდ აფექსანდრემან სთქვა რა?
რა მოსდგა აქვილეს საფლავს, ტრემლით თაღლი დართხარა,
ანეტარ შენ, რომ სიტოტხლის დროს პატროკლე შენ გერძ ძმად მდგარა,
ღ შენ საჭერად უმირთ, სიკვდილის უკან აღმდგარა! &

გასჭირდა ტროის აღებ, ათ წლამდის იყო შეკრული,
ბოლოს ბერძენთ ივერაგეს, შეჭმენეს ფიცრის ტრენი მტრული,
მოძრავი ჭ შიდ შემაღეს მხნე მხედარნი ფარ ხმალი, კრული,
შესწირეს ტროის გერშენსა, სახე გი ჭქონდა მოყვრული.

მღაზლად მარტნი თავს იღვეს ჭ შევრდნენ ზღვას სამაღადა,
ტრთელთ ეს ტრენი მიიღეს ქაღაქს მგერნულ წამილად,
ღხინით თვრნენ, თავი ძილს მისცეს, ეტათ მტერთა ფარ ხმალიდა,
კარნი განაღეს, სტეს ტვინელი, მოგზუნა ნატამაღადა.

მისტვინდნენ ზღვითაჲ მდარაჲნი, გარდაქალაქეს ცუცხლ თმით
აქამდინ მოქმედებთან, გვასიმოვნეს კარგ ზომით.

გარნა, რა მოსდგა ხმაჲ, ცუცხლზედ, მოისმა ზარის ხმა რაღა,
მოეგზნა ცუცხლი მთელ ქალაქს, ავარდა აღი ტას წდომით!

რომ იწოდ, ნერონი სიხარულით ღზინსა აჭყვავ,
ქალაქის დაწვას ვინ სჩივის? ათასობით სული გაჭყვავ,
ოთხ წილში ერთი არ დაჩნა, გარდაქალაქდა გარდაჭყვავ,
მხოლოდ ჩვენი მხარი მოჩნა, სხვა ყველგან არს ვაგლახ სხვა!

ვრცით რომი თვითან დასწვა ჰ ქრისტიანებს შესწამა, რმე.
დანიშნა ზედ მსაჯულები, მოედვნენ ყველგან ერთ წამს,
მრავალთ დღესაჲ სტანჯებენ ჰ ადრეც ბევრი ეწამა,
თუბა რომ ქვევმრდობთ დაუთმონ? ვით უნდა დასთმოს ეს ტამა?

აჲ გაგათავებ ხსუსსა, ჩემ ხელთა ნაწიკს საყვარლად,
მოკითხულნი გამადლოვან, კვლავცა გიკითხვენ საფარლად,
მოგეთენი ადგიმადლოს ჰ მტერნი იყვნენ საზყარლად,
ღმერთთ გიცვან, ჰ მშვიდობით ჩემო! ნუ მაკლებთ წერილს სახარლად.

მიიღო ზღაკიდმან წიგნი თათასკან გაქსარა,
გბრედ შესწუხდა რომისთვის, გნიდამ გულ შემოეყარა,
მით თავის სასსახურიტკან გული ერთობ აყვარა,
უნდოდა კვლავ თათიარა რომისსკან აყვარა!

ბევრი იზრახს ამისთვის, მაგრამ გერა მოიგვარა;
რადგან საქმეში ძალიან გართულ-იყო, შინ თუ გარა,
მიჩნეულ-იყო ჰ სიმხნით ყველას სჯობდა თავის დავარა,
ჰ ჩუდი ჯერ არ ვის ეოქვა, რაც იმ ზედა მოიყარა!

როს გერა გააწყო, ისევ თავის ეტლ სვეს დასჯერდა,
მიჭყვავ თათიარა რჩევასა, მისი ასრი ყველა სჯერდა,
ხუთი წლის განმავლობაში, მუდამ მისთვის გული სძგერდა,
წიგნს ხშირად აწუდენდა სოფელ, სრულ ბოლოს ამ წიგნსა სწერდა.

მოგახსენამ ჩემო! მრავალს მოკითხვას ნახვის ნატვრითან რმე.
მრავალ უამს თქვენი სიტოცხლე, დრუნილისა დამხმარითან,
ადუგუდე ზე მშენიერი მტკრეტნი ნაყოფს დაგნატრთან,
გაშოროს მავნე, კეთილის მყოფელნიმც განგებადვრთან!

ამით სტან ჩემი ამბავი, მაღალ კეთილ სვიანო!
ეს არის მივალთ ზაღესტინს, გვიძს წინ რომი საზიანო,
გამდგარან მთლად ეტრადენი, ჰ რომელთ სისხლსა სმიანო,
ან ავსწყდებით ანუ ავსწყვეტთ ჰ გაგბრწყინდებით ზიანო!

ნუ რას ინადვლი ჩემ-ზედა გამახილებ ხმაღს მძლე ნების,
ტა მიწივ მწყალობდეს თვარემ დრუბელი გერას მავნების,
მოვიმართვი მტერთა მსკრულად, მივაყენებ დიდ-ნაგნებისა,
ტისე, სიმატრვს დაუღეწ, მოუწყობ გარს პანანებისა!

ამ წიგნის მისვლასზედ უწინ რომის მისულ-იყო ნებლანი,
შოველო პოლად საბერძნეთი, ხლეუბდენ თან სამეგრელი,
გნახა ყველა სიძველე საკერძოთ თუ სამეგრელი,
მოიხრო. ისევ რომის შინა კირკესნი ღ სამეგრელი.

დ ე ქ ს ი მ ე ლ თ ნ ე

ყოველის ბოლო-ფორმ, რისხევი, რომი ღ იერუსალიმის გარდამტეხებზე,
შეგადის გარდასახლებად პადესტინში, სიმიდირე, შვილებს შედენ ღ ზღ-
მდენ, შინამართობის სიმბუღებზე ღ გონიერული სჯერ ღ ფოფა ქვედა პდრე-
დის.

როს გარდაუწყუდათ იმედი ურიათ მესიისა,
შეუდგნენ ანტე ქრისტეებს, მხიბლავთ ეშმაგის წესისა,
სიმონს, ელიზარს, იოვანს; ისმინეს ღვარდლის მთესისა,
აწყვიტეს რომის სამხედრო, ლათინთ, ბერძენთ ღ ფესისა.

რო დაშინენ ასე უმწეოდ, უპატრონოდ უთაურად, მნე.
განუდგა უმცროსი უმფროსს, მწიკმა მკვიდრს მსტრო მუდამუწად.
შვილნი მშობელთ, ერი მღვდელთა, უყურებდნენ, მატაურად, ნუწად.
არც მგლის ნაკოდ ტხვართა სხნეკდნენ, არც მხნვალთ; სჭამდნენ უფ-
მიესიენენ სამარტინი, ასკალონნი თუ ასურნი,

უწყეს ტატვით ტყვევან, გლეჯან; სწვევტადთ დღე ღამ მწვე სატფურნი,
დასტხრა ხვან, თესვა; შიმშილმან ასტეხა უზომა შურნი,
შინაურთ მტრობათა უმფრო წყდებოდნენ მთლად უსუსურნი.

მოჭყვა მას ტით სხვატ რისხევი, ვარსკლავი სინდა ხმლებს საძარი,
მთელ წელს გასწია, ურიათ იყარეს იავთა ნატარი,
მასეჟობის საღამოს შირს ტაძრით ნათული საზაფი,
ნახვარ უამს ღაპლანობდა, თითქოს იწვისო ტაძარი!

ტაძრის აღმოსავლის კარი, ოც კატით ძლივ გაიღოდა;
ერთ ღამეს შუა ღამის წინ, იძრა უტეხ გაიღოდა,
მისმა ტეჟვამ აგმი შესძრა, ქვეყანამ სრულ გაიგოდა,
შეუდგათ თავ ტემა, ტყემა . . . დიდი ვაგები იყოდა!

გვლავ სამხვერზლო დეკეულმან, გრავი ჭევა შეას ტაძრისა!
შეამტკველა ლევიტელნი, ვერ გახსნიეს ნასკვი პაწრისა,
შერმე ტად ჩნდა ჭართა ბრძოლა, საზარელი კატთ აზრისა,
ლომოტ დღეს: ურიათ შიშით არ შერჩათ ღონე დაძერისა!

აგრევე შენტკეოსტობის დღეს, ანკლონთა ხმაურობა,
ერთმან ერთსა აშურებდნენ, დავსთმითო აჭაურობა,
ტაძრს, ტრამპსს თუ სიწმიდეს: დანაწდა უთაურობა,
რადგან გახშირდა ბოროტი, ურჩობა, უტნაურობა!

რმ.

გლახატი ტაძრის კუჩხებს, იძენდა ერს მალეა ჩმაგით,
სიმილიტ სოფელ ქალაქით, იკრებდა დიდ ჯარს სიშმაგით,
გადგენ ორ მხარად შტურები, იწყეს ბრძოლა სიეშმაგით,
ერთმნ ერის მთლად შეეშლატინ, ალავსეს ტაძარი მანკით!

ასრე ყოველგანს წყდებოდნენ. სჯიდათ თავ ტყენს, ხეელადა,
ქალაქ, დაბერს: ეწიგნენ მგდარები დაუმარხად ყველად!
ჯერ ნერონძან ურათა მოსთხოვა სისხლი ხელად,
მოარტყა ჯარით კესტით, უწყო ომი ფიცხელად...

იგი მიანდუეს ურით, შეიჯერეს ჯერ ზავით,
ტარნა მერმე დანანეს თავი, მოეშყნენ დავით,
დაესხნენ სხა აწიყვითეს, განსწრო ღრმს ძლიე შავით,
მით უესნასინეს ჯარი მოადგა მერმე ზღვა ვითა.

შეუხდა ზღაგადიკ სხეგითან ურისტანელთ ომითა,
დაიშყრეს მთანი, ეზა, კანდნი: შეაჭირეს მოდგომითა,
აზრახეს ტკივლად მშვიდობა, ნუ ასწყდებოთო ცოთმითა,
მაგრამ ღონე არ გაეწყო, გააკლეს თავი ტომითა!...

სამდითო წყედა მოსწოდათ, ქრისტეს მკლელ ღვთის გარეგანთა, რმე
ის არ უშეგდა დთიობად, თავთ ატყუდა ერდო ბანთა,
სიმიტით ერთი ერის სტრიდნენ, სისხლს ღვრიდნენ ყურე უბანთა,
ძალად მტერს სტკივდნენ საომრად, ჭმკრებოდნენ საქმეთ უგვანთა!

ზედ მოესწრო სხასაღარი ტიტვი ნახა კერედ ავად,
ცოდვა მათი მათვე თავსედ შეაყარა სარისხადა,
ბრძანა, მხედრობა მომხადდა, მოიმართა შთანმთმელ სპავად,
დაიძრნენ ყველგნით მოადგნენ მთათ დიდ შავივით ზვავ-ზვავად!

ქალაქი იყო მდებარე ორ მთა გორსედ ნაგების,
შეეგლი ხეე ღელებით, ბუნებით კლდის ნარგებთა,
მოელოთ გარემოს ჭქონდა, კომე ბედნები კარგებთა,
თრი უფრო უკეთესი, მესამე სრულ ნაქებთა.

შიდ ოთხ კერად იყოფოდა, გარე გალავნით შეიდ-გარე,
შირქელი იერუსალიმი, ერუსთ ემხრობოდა ბღვარა,
მეორე დავითის სიონს ამოსავლად იდგა მყარი,
დასავლს მანასისა, ჩრდილოთ მაგარელთა მხარე.

აღმოსავლით იქავ ხეი გედრონისა მოკლებთა,
ჩრდილოთ წმიდა ადგილები, ღთის მადლთა სიე გოდებთა,
აღმოსავლს მტილი, ზეთის ხილი ესხა ბოდებთა,
დასავლს ჩნდა გოდგოთის მთა: მსხნელს მწე არ ვინ ჭყოლებთა!

ოცდა ათ საიეტ ასმარეზ მოჭენდა ზღუდე ქალაქსა,
ზოგან ოც მხრის სიმაღლით, ოც-ტ-ხუთიკ ზოგ ალავსა,
შიდა-ტ-შიდ გოდოლ ყურე, ყოველგნით უმხერს, თვალ ავსა,
ოც-ტ-ათით ოთხმოც მხრამდინ, სიმაღლეს ძალ ღონე აქვსა!

რთა

ას-ლანდოტ კოშკებზედ მეტი ვტანს ზღუდეს უტხოდა,
 იერუსალიმის სიტყურავე, მთელს სოფელს წინა-უძღოდა,
 საკურგელთ ზღაპრთ ტაძრისა, ფასი სრულ არ ვინ უწყობდა,
 არც ფასი ვინმემ დაადა ზე არც არა ვინ უზღოდა.

სრულ მაღალ კოშკს ჩრდილოდ ტიტე მოადგა, დიდ-მისადგებიოთ,
 აგო-სამი ჯიხური, მყარი შანთის სალტებიოთ,
 მოუწყო საშელე საჩლქენი ბანები. ღოდთ საგდებიოთ,
 დაეწყო ძლიერად ტემა, აგო-ცხე მადებიოთ!

იგი დაგდეს ჭერით, შეივლტენ მეორეს შინა,
 რომელთ, რომ ფეხი შესდგეს. გაყოცაღდენ მამინა,
 იჭირვოდენ ძალზედ მეტად, სიგლისზემან დააყინა;
 მგერამ საქმე სრულ წაუხდათ, დასცეს სანჯარმან ვიყინა.

მეორე ტიხეც დაჭკარტეს. მესამე დაშთათ ძირადა,
 არ მოტყდენ, არცა მომდგდენ, არ შეიშალეს სიჩადა,
 რომელთ სიტკბო ურნ, გამდევთ, დაუჯდათ ბოლოს ძვირადა,
 არნიეს საქმე დასაგეს, გარს მტელნი ელოთ მხირადა.

მხედართ მთა ართა თაბირი მოუწონეს ზღაგადესა;
 რაც მომშეულნი ეწვედნენ ნახეს კოშკთ გარე გადესა,
 დაიპყრეს არცა აცოცხლეს ზე არცადა დაყიდესა,

ას ასობით გატანჯული, ჯვართ აცეს, ძელთ გაჭკადესა!
 ნახეს წინა-წინ თაღლითა, უსომო რისხვა საძრწოლი.

მშობელთ ძენი, ძეთ მშობილნი, ჯვართ მიმსჭვალულ სულთა მბრძოლნი,
 მძა ძმას გაჭყროდა. და დათა; საჭმრას ტირიდა საცოლი,
 უწყობდა სელა ხუდებოდათ, არ იყენენ ნაკენეს ნაწოლი!

მეტის მიმშვილისგან ჭამეს მრავალთ სკორე ხუშვით,
 აზარ დაშთა მყრალი მძორი, ძაღლ, კატის, თაგვი, მეშვით;
 ქაღამნის ბეარჯის ზე ძლისთუის, თურქი და ძისა გაჭყუშვით,
 რა ესენიც კვლარ ჭბოვს, აწყდენ დაეჭათ კოშკით,

უდრთ შავ ბნელი დღე, ღამე არა გაეწყო მათ წყლელსა,
 ყურთ მოაყრუდნენ, თაღლითა ხედე-დნენ გაკლულ, დაწლულსა,
 თვალით იუ იბრმობდნენ, ყურთ ესმათ, თუ რა დაძარცეს ყაწყულსა?
 თვალი-ყურთ რიღებდნენ გულთ აწით ჭირ ნაღველი, რაც სძულს სულსა!

განსვენდათ მოგაჯლახეთ მატჩოვრისა განსაზღვრული,
 ახორებს, სახლთ დაჭრვა, მოსწოდათ აღსასრული,
 ვის ტკეპა მიუხედებოდა? სრულ არ იყო განსაზღვრული,
 მრავალთ თავი ჩამოიხრეს, ნაღვლისგან განისაზღვრული!

მანამ რომელთ კოშკთ ჯიხურნი, ზღუდეს დრუსო, გისონა,
 დაედაეს ზე უწყეს მტერეკა ვით ქვის ღორდს შლის ფისონა.
 იჭროდნენ სისხლით სვრილი, კოშკ, ზღუდით სამისონა,
 გარ მტერი, შიდა უმიჯნო მეტად სწყვეტდნენ მკვიდრთ ტრე ისონა!

შეჟღავნა ჯაჭი ნარდვევ მხარს, მოატყდნენ შიგნები ცარებს,
დაიჭარნენ, გაჩნდა ყლეტა, ანტრევედნენ ხმაღ ხანჯალ ფარებს,
მკვდრის გროვისგან გზა აღარ სჩნდა, ვერ გაიგებდი ბან, კარებს,
წაღევს სისხლმან ქალაქი, ველარ იკავებდნენ დვარებს!...

შლაკიდმან ხმა მისცა, თვის ჯარს, გაამხნო გამოჩნდა ძალი,
მარტყენა მხარი გაახო მარჯვნივ მიჰყვა ნათყეწალი,
ქალაქი დაიპყრეს, ტაძრს ჩაყარდა რამ ნაშერწყალი,
მოეგზნა ერთობრ დაიწვა, ვერ უშეელეს, გაწყდა წყალი!

ერთმა მღაბიო ურიაძე, შვიდ წელს ჰქადაგა რისხვანი:
იპახდა ხმა აღმოსავლით, ხმა დასავლით დღევედ ზღვანი,
ხმა ოთხ ქართა იერუსალიმს, ხმა ტაძრის მიმართ სამძლვანი,
ხმა სძაღთა, ხმა სიძებთა ჰ ხმა ყოველ მკვიდრთ არს სხვანი..

ვამს აყრიდა იერუსალიმს, მკვიდრთ ჰ ბოლოს სთქვა ვამეცა!
მამინვე მტრისგან ქვა მოხვდა თავსედე, იმ წამსვე დაეცა,
ეს მით ვსთქვი, რომ ავი გვარი თავის ხელითვე გაეცა,
არც აქ იკეთეს ჰ არც იქ, ბოროტ ბოროტად დაეცა!..

ასეთი რისხვა მიადგათ, რომ არ გაგონილა არ სად,
ქალმან ქმარ შვილი დაყიდა, ძემ მშობელნი ვაშლის ფასად
დედებმა ქორეუბი დაკლეს, სხარხმად ჩაყარეს ქასად,
გარნა დაჰგლიჯეს ხელითგან, დაიფორქეს სხვთ ასად!

თერთმეტჯერ ასი-ათასი, რომაელთ მოსრეს ურია,
ასი ათასიღ დატყვევდა, ყველა რჩეული მდგმურია,
დანაშინიდა დაუწილეს ყმად, სხასლართა ჰურია,
თუ სადმე დარჩა ურია, ჩვენცა ვიძიოთ ჰურია..

არა მტრობით კაცთ-მოყრობით, გაუღოთ გზა, კვალთ ხსენისა:
ჩვენ ჩვენს ტდასა ნუ დაგზოგამთ, თუმც სჭირსთ სიგლისზე იმ ხსენისა.
სიკეთით, ტკბილის სწავლითა, კარგ ყოფა ქტევის სიმხნისა:
ამით უსამთ ძმათ მკვიდრ ძმობას, თვარემ გესჯის ღანძლავ კიტხვისა!..

შლაკიდი დაშთა შალესტინს სამხედრო ძაღთ მფარველ მხარად,
გაიწყო ყოფა ტხოვრება, სხელ-კარი შალატნი მყარად,
უმს, მონა, აღგილა, მამუელი: კვლავ ბადნი თავის საზღვარად;
დაადგა სიყრმით მოგებულს დასამშვენად გასახარად,

მიიწვია საკადრისი მატეიოთ, რომით თათთა,
მოვიდა, მზე მოეუინა, ტა ქვეყნის გამანათთა,
დიდ რომის შინა აღსრდილი, ძვირ-ფასა ამანათთა;
სადატ შვიდ წელს სჭირს, ჭმუნვაში, მოთმინებით გაათა..

დახვდა შლაკიდი გულ უხვი, განმდიდრებული სიმხნითა,
განშვენებული სრულიად, მდაბალის გულის სიღრმითა,
სიყვარული ჰ სურვილი დაუტკბათ ჩხვილის სიყრმითა,
მკვებდნენ ჰ იხრებდნენ, მონატრენი დიდის ხნითა..

წყვილნი გვიტრია უმანკონი, ერთმანეთზედ ტყბილნი წყნარნი,
შაისის ტვარს მოენამა, შიკრი ვარდნი, თვალნი მწწმარნი,
ზედ დასდგომოდათ მისი სხივნი, გაჰქანდა ტომტიმას წყარნი,
ავრობდნენ არე-მარესა, სასურველი შესაწყნარნი!

შეჰყუროდათ ყველას რიგზედ, სიკეთე ჰქონდათ დიდ-გატობა.
სიმიდდრეს ჩინს სიუხვე, მთავრობასა მამატობა,
ქვეყნას ამით მყარდება, მტკიცდება დობა ჰქონდა.
ბრწყინებდნენ, თუმცა ანათობდნენ, მტერს დაწვიწყეს ანტობა!

ტურთვითა ტურთვად ძენი შეეძინათ საშველებლად,
თრნივე ღრმ ვეფხვთ სახენი, სჭვირდნენ უცხოთ საჩვენებლად,
ვერ ჰსჯობდნენ მათ ტის მნათობნი, საქადად ჰქონდა საჩემებლად,
გვლავ ვერც ქვეყნის სამოთხენი სულის, გულის საშენებლად!

ჭიკჭიკობდნენ საგვირგულის ტყბილის ხმითა საამური,
მიმსვლელ, მომსვლელთ ენაზოდნენ, შენოდით სვლა გაკაბური,
ვერ ატეობდა კაცსა ეგრედ, ბუღბული, ვერც აკაური,
უმთოდ სახლს შოა არა აქს, რა სჯობს ყრმას სხვა აქაური?!

შვილს ქალი აღზრდის გაზრდილი, თავისებურ კეთილ ზნისადა, რეჟე -
სძის ხსენთან ერთად მოაწოვს, სიყვარულს ღთისას მისადა,
ძიძის სრულ არ წააკარებს, წამხდენლად იტყვის ძისადა,
თავის ნამდვილი სძით გაზრდის, მას ზედა დგას თუ ზნისადა.

მამინ უნდა ნახათ ქალი, როს ჩრვილს ენას ამოუდგამს,
დმერთს ატნობს, სარწმუნოებს, თავსა, კვლავ მამულს აღუთქვამს!
კარგს ეტყვის, კარგას ასწავლის: მისთვის ცუდი ვერვის უთქვამს,
ღეკრძალვის ყოვლის დონით, ძესა კეთილ ზნეს უბუქვამს.

შირველ ყრმის თავის ჩნობისა, მისცემს სასწავლოს ქველას,
ქრისტიანებრივ კეთილ ზრდით ამკობს; სხვათ კი ჯერ მშველია
მასზედ ბჭობს, მასვე ყურთ უთქვავს, ურჩევს რატ მოსასვლელია,
დღე, ღამ, თვალ-ყური ზედა აქვს, სად დგას? ან თუ სად მსვლელია?

არც თავს, არც სხვათ შეაღიხლებს, არც აქეთ, არც იქითა,
შირად სძელს ჰქონდით უყვარს, სტუქსავს ჰქონდით რიხითა,
ასრე დედა ვინც შვილს გაზრდის, ვერ ვინ ედრების გვეხითა,
ნახეთ გაზრდილი გამზრდელით, ნამყენით სხვდების ზე ხითა..

დაჰნატრიდნენ მტერ მოყვარნი, ავ თვალთ არ ინახოდნენ,
ვით ბობოლნი მარტალოტნი, სადაფს შინა ინახოდნენ
მათი ელფერი შლეგ, ძაბუნთ ჰქონდათ ზარტყმულთ გაამხნობდნენ,
სულს აღზენდნენ, გულს ატეობდნენ, მეშურნეს ქვე დამხობდნენ.

ამბობდნენ: ამ ყმაწყვილებზედ განტეო გერზების თვალთა,
სიკეთეს გარდასდა უნდა, რომ არ დაიღვას ბრალთა,
საჩუქრები ეკადრებათ, ძვირ ფასი ნივთნი, თვალთა.
მსხვერპლად ზრახვას, მონად ყმა ჰქონდა თვალ ნაჩენი ტოლია!..

ტაყაყვანს მწვე ღომავლნი, მომეტებულს კერპობასა,
დიდი მტირე: მასზედ იყვნენ, სიმძვირეს თუ ეუობასა,
მა გარდღების? თუნდ ზღვად იყოს გარყნულ ღოთ ქეიფობასა,
მას უნდებოდნენ, მათ ძალი არ მთებოდან მეფობასა!

ამ გვარს წარმართთ, სიკლისზესედე ხელობდა ზღაგადი მეტად
ეძარებოდა საკერპო, არ უნდოდა თვალ საჭერეტად | ეტად,
საბოზკურთ გაჩნდარ იყო, ხოცდნენ ჩვილთა სისხლ სახ-რ! რ-ტად!
ხელ-ქმნულთ ღმერთად თაყვანს სცემდნენ ოქრო ვეცხლ, ქვეთ ბრმულ ებრ
სრულად ვერ მიხვდნარ იყო, ღმერთებზედ ნათქვამ ზღაპრებთა,
სიბრძნის თაჲ ტრუფობა იყო, იცლდნენ სახების სახსრებთა,
გარკ ქაღების ცოლად ირთობდნენ, ღმერთებდნენ მძლარ, საწყრებთა,
ზარ ერთმანერთას ებრძოდნენ ჭ ზან ემოყროდნენ მტრებთა!

გრონოს ძედი ცისა ჭ მის შვილთ სამთავ ძმად ამბობდნენ ერთად,
არმაზს ცისა, ნებტენს ზღვისა ჭ ზღუტონს ჯოჯოხეთის ღმერთად,
აგრე გმელს დიმიტრს, ერესს, ზანს, არასს, ველს ტყედ ჭ მთის ფერდად,
აშელარს, არტიმს ჭ ათინს: სხვატ მრავალ გვარ ჭინკურს თერთად!

ფიქრობდა, მაგრამ ვერას გზით, ვერაფრისათვის მიეწერა, სგ-
არც თავი უჩნდათ არც ბოლო, რომ როგორმე დაეკრეს,
ავი გარკი; რაც მოსკლოდათ, აკვირებდა სრულ წერა,
თვალ მძვრთ, მკითხავთ გარდაჭყლდათ მისნად მყარინგული ჭ ძემა.

დახვდა სრულ ტყვილი იყო, მოღუქსეთ მოკერებულნი,
ბრძენთ საწნოთ. ქურუმთ საწნენლად, რიგ რიგად მოთერებულნი
მით გულთ მოუცვდა მათ ზედა, მოწყენილ მობერებულნი,
ხიმიდარის მეტი სხვა ვერა ნახა მათში ღირებულნი.

ამ რიგი სჯა ყველს გაცს აქეს: ავის, გარკის, გასაგებად,
ბუნების დასაბამითგან დაჭყოლია ღვთის საქმებად,
ტოტა, ბეური: გაცის დაგარ, გონების თვალთ გასაღებად,
ბრძენი ყოველთვის გზას გაიმგლეფს, ცხოვრებისა მოსაგებად!

გონების თვალთა დაუბრძოლს სიზოროტით უფრო ცოდვა,
მან თავითგან გაცთა ტომი არა დროს არ შეიცოდა,
ქვეყნას გაურჯულოება, ღვთის მ სახურა დაშთა ტოტა,
რას მონებდნენ ჭ რას არა? თავ ბოლო არ ვინ იცოდა!

განა ახლაც არ არიან, მორწმუნებში კერპთ მსახურნი?
ზორთვა, მოკამსვა ჭ შეენიან ზიკ-მოწყიდლით თავ-სახურნი?
მისდევნ წით სიამოვნეს, სამლოთნი უჩნსთ უსახურნი,
სიმდიდრე თავს უჩნენიან, სრულ ყული აქსით საძახურნი!

ზღაგადის სვე დაგვირვინდა კეთილ უნითა შინ თუ გარდა, სი-
მზიდი იყო ჭ მდებალი, მოწყალე გლახავთა მარად,
უხვი, მართალი, უელ წმიდა; საწყალთ ადგა, ზურგად, ფარად,
ტყვეთ მშველი ჭ სამიგვდილობთ იხსნიდა ზოლმე საჩქარად!

ქონებას ჰქონდა მრავალი, ვით მის სახლს შეჭყეტობდა,
ოქრო, თვალის, მარგალიტი, კვლავ ღარი მრავალ ფერობდა,
უმართო ცხვარი, ზრახა, მის ადგილს მამულს ჰბერობდა,
მწყემსი, მუშა, მონა და ყმა: ნადიმსუდ დღეღამ მღერობდა!

სტოვრებდა კიდევც მდიდრულად, ახლდა მეფე, თავადები,
ყოველ ცისძარე დღეს სადილსუდ, მსახურებდნენ თამადები,
მოჰქონდათ სრულ ოქრო ვერცხლის ტურტლით სატყელ, ნამათები,
სამასი ვერცხლის ღანგრებიც სხვა იყო მოსამატები!

ნადირობა, ლხინი, შვება, მთელი წყის რაც ახადი,
სამეზიყო თუ სამღერო, დროთ სატარი სახადი,
შეკრებილ იყო სრულ მისას ერთობრ, ვით მეშა ნადი:
უდგათ განცხრომა ნიდანა, ისმოდა ხმა, დადღადი!

კეისარი იმ მხარესა, განკუბ ხშირად ეწყობოდა,
ესტუმრებოდა ჰლავიდას: ყმას მმურად შეწყობოდა!
მოახლენდა მასთან ხლებს, სიდანდიც დაეყოფოდა,
გულს ვარდი შლილი ჰბირს მსე, ოქროს ფრად დაეტყობოდა!

თავადნი და დიდებულნი, კეისარს ვინც ახლდებოდნენ
არ უნდოდათ მოპოვება, ლხინსა ვერ დააკლდებოდნენ,
მისგლა უნდათ სიხარულად, სიტოცელე უახლდებოდნენ!
და ჰლავიდას განმორებით, დიდად გულთა აკლდებოდნენ!

განთ ბოყვრობა მუდამ კაცის პირისა მთეთრებელია,
რასაც გასცემს, მას მიიწყობს, სესხის დამხედრებელია,
სრულია მით თუ არა: დროს, არ ვის დამხედრებელია,
დურწი კი ვერ დამიმევენეს, არც აქვს სამხედრებელია.

მრთელ სახლს სახლასნობას ზუდა, მისი მონები უფლობდნენ,
ყმანი ოთხი წლის მერმედ სრულ განეთავისუფლებოდნენ,
მის წინ გლახა, ქვრივ ობოლნი არა: დროს დაობლდებოდნენ,
მტერს მტერსა დაამოყვრებდა და მირმოლნი შეუღლდებოდნენ!

სიკეთისგან დღითი დღე, განდიდდა სხასალ:რობით,
მით დოქტორი კეისარის დროს, ვერ ვინ სწორობდა დარობით,
ყოველ ძნელ საქმეს მართედს ტკუვით, ღონის მოგჯარობით,
ეგრედ, რომ რომის სამოვლოლო განავრტო თემ სასდვარობით.

როს მსე ზამთრისა არეს ამოვა ამოანათებს,
რახორა სიტყვე იყოს, მანც განთობს მთის კალთებს,
თუ ღრუბლები აემართა. გადიყრის გ. რდიწყენდს ღლათებს;
თუ არა და დადებოდა, კიდევ საკმარად ანათებს.

ასრევ სხასალარი სიბრძნით, საკეისროსა აბრწყენდა,
მძლავრთ, ამყთ თუ ქრისტეს მდევნელთ, განთ მოყრობითა არცხენდა,
კერპთ ასწავლიდა სიიდანლეს, კვლავ ქრისტიანთ არ აწყენდა,
მით დმეტოს სრულად შეუყვარდა, მისი ჯვარწლნი განახლდა.

სი.

სკ.

ბუნებით სჯულს ვინც დაიბრუნა, კაცთ მოყვარეობს ღვაწლებით
არ სურს ტუდი არც თავისთვის, არც სხვისთვის, არს გულ-მოწლებით
კეთილს ჭყოფს, ავს არ ვის ჰკადრებს თავის დღენი მრავალ წლებით,
ღმერთი არ სჯის მას თუ ვერ სცნობს ნამდვილ სჯულს ყოვლის შეძლებით.

არა იცის, არც სმენია, ზე მით სიბრუნეში ჰკიებს,
თვისი მრუდი ნამდვილად სწამს, ზე არცა რას ეჭვნეულებს,
ვერც მიმხვდარა ვერას გზითა, ხელთ ზეტას ჭყრის ზე წუწენებს,
მით მტკიცობს იგი თავისზედ, ცხოვლად ჰმონებს ზე ფუწუნებს.

ვით იყო შეუქისედეკი, იობი ზე სხვანიცა ბეერნი,
მეფეები, თავად მთავრნი, ჩინებულნი ხევის ბერნი,
კვლავ მოგვნი მეღმონ, ბაღდასარ, გასპარი: მესიის მსერნი,
ასის თავი კორნელიო გულ-მოწყაღე, არ ვის მტერნი.

ამ გვართ ღმერთი არ დანტოებს, მისცემს თავის წმინდა მადლსა;
მოიქცევიან სცნობენ ღმერთს, მაცხოვარს სიმათლის მსესა,
ხარების ქვეყანა მისცემს უხვად, ჰურ, ერბო, თაფლ, სძესა,
ამ ღირსებას მიუწევს, ვინც ცისკარს არ თაყვანს სცესა.

ლ ე ქ ს ი მ ე ხ უ თ ე

მღაგიდი სანადიროდ გაბა, ნახანს ირემს გაუფტებ, ქრისცეს გამოცხადე-
ბა, თათიანს ხიფა, მოხანთვლად ზე ქრისციანთური ცხოვრება.

ერთ დღეს გადგა სანადიროდ, ვით იყო ადრე ჩვეული,
გაიყოლია რაზმ რაზმად, მხედარნი აღმორჩეული,
მოვლო ტყე, ღრე, მთა, ვაკენი: არ დაშთა კლდე აქცეული,
ვიდრე ჯანთაც გულ-მოუტყვად, დასწყდნენ უკან დამშეული.

უტბო ერთ მთის ყელში ნახა ირემი რამე საუცხოო,
გაუდგა მსწრთულ გაგვიდა, უწყვეტლივ დევნა დაუწყო,
ირემი კლდეში გადღუსტა, ქვეშ ხევი მისდევდა უწყლო;
მაგრამ არცა იქ დაინდო, იმ წამსვე წინა გაეწო.

უყელა მამირვე ხმალი გაჰტარ ფიცხად ღლიან ფერდსა,
ფერდს ასტილდა, ხმლის საზარფეშ დასძლია ზე დასტა გვერდსა,
ჰამინ ირემით ხმა მოესმა: «მღაგიდი რად მდევნი ღმერთსა?

კმა არს გაფხიზლდი მიწამე, ნუღარ მიკოდ ხელ ფეხ გვერდსა?

შენებრ მდევნიდა შეშურნელ, ადრე შავლე მოციქული,
მოსეს სჯულისა მმოსავი, მხნე, მამაცი, მოწიფული,

რა მტნო, იმ წამსვე შემიღბა, განსწმიდა გულის მწიგნული,

შენც გამართებს მისებრ ისიბრძნო, ჩიღალ ბნელს არჩიო მსიგნული.

სკე.

შეღავიდი შიშით გაინჟრს, აღარ ჰქონდა ირმის ჯვარი,
შეხედა ირემს რქებთ შუა, უბრწყინებდა წმიდა ჯვარი,
ჯვარზედ გაკრული ძე ღვთისა იყო ღაზხერით ღანაჭარი,
მისგან ესმოდა ტკბილი ხმა, დაგვიწყა სხა ზე ჯვარი!..

გვლავ ჰქადა: «ვინ ხარ უფალო? ფეხთა მტკეპრი ვარ შენის?»

სღ

მიუტო: «მე ვარ ძე ღვთისა, ტათ ზე ქვეყნის გამგენის,
იესო ქრისტე კაცთა მსხნელი, ქრისტთანთ გამამშვენის,
შენი ღვაწლნი მომეწონა, გამხნდი ნუღარ გეშინია.

შეღავიდი გამოერგვია, მიუხედა ყური სსსმენსა,
ეტყოდა: «თავ ბოლო ყოვლის ღმერთი ვარ ვზი განსსვენსა,
პირველ კაცად აღამი ვქმენ: სტად გაუხდა ტყვედ, გველ სვენსა,
ბრძენთ პირით აღრევ ვსთქვი კაცთ ხსნა, რომ იყვნენ ჭირს მოუსვენსა,
თვით ღმერთი ქვეყნად მოვმადბლდი, კაც ვქმენ ხსნად კაცთა ტომთა,
გასწავლე მთლად გავერგვი გზა ზე გვალი მათ შემტომთა,
ჯვარს ვერვი, დავუფალ, აღვსდეგ, მოვსზე გნება ბოროტ მხდომთა,
განგებთ ტხონება განადა: ვიწვევ მით კაცთ კეთილ მდომთა.

აქ განგებამ მოგიყვანათ, თქვენ რომ ეძახით წერასა,
შენც იცი, ვით გაგაძლიდრე? მტერნი გაკლებენ ვერასა!..
აწ უვლავ უნდა წაგინდეს, ნუ გიწვებს გული ძეგასა,
გლახსათა მევე აღკადგენ, აღვიყვან წეტის წვეკასა!

მოლოდ შენ ანლა ეს გამართებს, შემომიღე მე ფიცითა,
წუთი სოფლის სიამოვნე თუ რა არის? ხომ იცითა?..
მეფეობე ვერას ხარობენ, მტერებრ მიუდისთ უვიცითა;
მაგრამ სიტყვა ჩემი მფარ არს, აღსრულდება სიმტკიცითა!

შეღავიდი თუმც მოისმინა ღვთიული განცხადებანი,
მაგრამ დაყოყმნდა რეგავედ, სჭიროდა დამსადაბანი,
ამის ღონედ სთქვა თათი, გულის ნების წადებანი,
უმისოდ არ უნდოდა რა, სურდა მით ახატებანი.

სღ

ამისთვის კრძალავ თაყვანით, ერთი დღისდენ სთხოვა ნება,
წავალო ჩემ ცოლს შევკითხამ, ორნივე მოვალთ იქმნება,
აღროვ: «წადა, მაგრამო წმიდან იტევ ჩემი მტნება,
არ მეჩვენოთ უნათლავად, რომ მიიღოთ გაზრწყინება.

ამას წინათვე გალობდა წიგნს ქება ქებათა ბრძენი,
«ვინ საკუთრად მშვენიერ არს, ვით ნუკრი ირმის ნაძენი,
გვლავ შესძენს: მან მოიარბინა მთებ ბორცვებზედ, სტკირს მართ მტენი,
ძმის-წული ჩემი ჰგავს ჩურციკს ან ნუკრს სატრფო მომასვენია.»

უმგალოთო წყალობა ღვთისა, განუზომელია,
ვით ზღვა უფესკრული, უსწორო, ღრმა, თვალ-გარდუწოდმელია,
მრავალ ფერად აცხოველებს მინდორ, ველს: უტდომელია,
წვიმა წყლითა, ზე გუბე ტბით მთელ-ქვეყნის გამწოდმელია!

გარეშე ირება მოქცევა წარმართის, ირმის პატრონით,
არ ითავილა, ვით წინათ გრავ იქმნა კაცთ მოყვარობით,
მის წინ დიხსი, თუ უდიხსი: ყველა სწორ არს ტომ გვარობით, ბით.
მწიართ უძლიის ტკიბილად, ტკიბილთ მწიარედ, ხაფთ უფლის მოგარტარო-
ბერტის არ უნდა არა ვისი გაერჯულების, დაკარგა, სმ.
უფლის საკმარ ნი ელს აძლევს, ხელთ აქვთ მით საქმის განკარგვას,
ქრისტე მოგვდა ყველასათვის! ღვთის წყალობა ნახე კარგა,
სანამ საწყყო აღი სოის ცოდვისა, გარჯა, ცდა, გარგა!

გავლილ დროთ წარმართთა ტომთა, დამპყრველური გაიგებს,
ბევრნი ბერებით სჯულის მიტყვერენ, ვით სამღთო წერილიც კავიქებს,
არ მოჭკლებია სიძნითლე, ბერებით სჯულის წესთ რიტებს,
ვინც თავს გაიტანს, ახლაც უიჭოდ სულსა მოიგებს!

ღვთის წინაშე გაუღილი დრო, აწმყო, გინდ მომავალია,
ფეხსა ერთიან, ცხადად სინანს საქმენი დაუთვალა,
ამასა ვერყვით განგებს, რომ ხედავს სამღთო თვალა,
წინა წინ კაცთა ყოფათა, გარდასახადი ვაღა.

ტანგებს თავის უფლობით, კარგი რამ დასაწყობა,
ვით ბეშენი ჯაჭვნი საბრუნნი, ჩვენ ხელთა დასაჭერია,
არც ახვი ვიცი, არც ბოლო, უნდა ვქმნათ დასაჭერია,
სიკადილ, ცხონებაც ჩვენ ხელთ არს, იწამეთ ფიცი ჯერია.

საგანებო გზას ჭეკალსა, მიწეიც ცოდვა, მადლნი სცლიან,
კაცი თავის უფლობის, ავ კარგს; რასაც იქმნ სრულ შეუქლიან,
რადგან მიუღო სწორ აქვთ საშკალნი, დიდ მართს წლიან ჭეტირ წლიან,
შეკ თეთრს ტერხლ წყალს: ყველ ხედავს სვინიდის ვერ ვინ შეუცლიან!
ხედავდმან შეჭკრიბა ჯარი, მაეშურა მიწა სახლად, სმე.

უბნის თათისა ყველა, რაც ხილვით ესმინა ახლად,
მანც ახარა. მერც ვნახე ეკ ქრისტე ჯვარ-ტყეული საწყლად,
მირჩია ქრისტეანობა სულთ ჭეხორტთა გასახლად.

ბაღში შეიკლ დაძვალა ვაშლთან, მორიდებოდა მისანსა,
მისჯდომოდან ვაშლის ხვავსა, არეუდა დაძვალ ჭიანსა,
მანერებდა მით ყამს ჭეხადრს, რაც რომ კაცს მისტემს ზიანსა,
გამაკარვს მისმა სახემ, ვერ გავერც ხმს ბრძენს ჭკვიანსა!

მე მეგონა მეფე ვინმე, ვსთქვი: რა უნდა აქ ამ მწიარსა?
შეიოს უფა უგითხვად ზის ტიტეველს მწიარელს ძიარსა?
მატრამ დაფეგარდი მერმე, რომ იკავრობა მისით სტყარსა,
ხუთროთლადი ურერ შიშითა, კინაღამ შიშვარდი ჭიარსა!

რამ მნანს მკრთალი, მომხედა მირხედ, ტკიბილად შემოიჭინა,
სთქვა: ხომ გსმერია ქრისტე, კაცთ მატხოვრად ამის წინა,
მე თვით იცა ვარ მე ღვთისა, განტყდავთელი თქვერს წინა,
მოველოდი თქვენს მოქცევას, ცდა, ჯოღინში მომეწყინა.

მამკენა ხელ-ფეხნი წყაღულნი: მტკვა ვით ვნებულ-ვარ ჭხედამო, ზღრბობაგან მტნობნი უფრო მტანჯვენ, ვითმენ ხმას ვგმოდამო, ავ კაცთ სიკეთეს ვუშვრები, არ ერთთ ათასთა ვებედამო! ვიდრე სწყუო აივსოს ჭ მამინ კი წარვსწყმიდამო.

კვლავ მითხრა: ხედავთ ქრისტიანთ თუ როგორ შემვენისთ ნათულა? სნ. ღვთისატ ემანისთ ჭ კაცთატ, დიდატ აქვსთ მინრევა დათულა, ყველას კეთილსა უყოფენ, კვლავ ტხოვრებენ წმიდად მართლს. თქვენტ მიწყვი მოგწონსთ ჭ ამბობთ: კერპობაო დაბნათულა.

თუ ატრეა თქვენის სჯითატ მამ რისათვის დროსატ ჭკარგამო? არ გეყოთ, რატ აქამდისინ ურწმუნობით თემის ჭბარგამო? მირწმუნეთ მოინათლენით, ეკლეს მოტვლეჯთ ვარდსა დარგამო, მოკვდავი უკვდავ იქმნებით, სულს ტოდვით არღარ დაჭრგამო.

მისმა ტკბილმა საუბარმან, ეტრედ საგვირვლად შემტვალა, რომ ვტტკძენ მკრთალმან რატლა ღზინი, მომიტანა სიმხნე, ძალა! რომ მინდოდა ხელ-ფეხთ მთხვევა, გამიღვა შორს გამტვალა, ჟერატა თვალ-წინ მიდგია, მატკობბს მისი მადლი ძალა!...

დაუღკათ ამასედ ჩრთავ სინარულ, თვარფარუტობა! ეუნებოდნენ ერთმან-ერთს: მართლა ტქვონდა ყველთვის ბტობა, ქრისტიანთ სჯულთ სიწმიდე ბეჯითიჩარს უტტობა, ახლა რალა მიზეზი ტატქეს, ხელს აღარ მოგვტემს ურჩობა.

არჩიეს ახლავე ტავსწმნდეთ, ამას დამ ნათლის ღვებითო, ღვთის კვალსა სწრაფად შეუდგეთ, უკან ნულარ დავდტვებითო, სიკლახანეტკ ახლავ ვსთხოვოთ, ჟვარს-წინ მხნედ ტაუდტვებითო, ღზინში ტირის ღოდინს, გვიჯობს ტირი: ღზინს ტაუდტვებითო.

შეგბა, ღზინსა ტირისა ზედა, ამბობდა ძველად ზლატონი; სნე. ტმეფობენ კაცთ ზედა, ვითტა დდე დამ, მზე, მთვარე, მარტონი, ხელთა აქვთ მთელი ქვეყანა, მთა, ბარი, ტყე, დრე, ღადონი! ღზინს ტირი მოსდევეს, ტირის ღზინი, სხვა არ ვინ ტვყავსო ბატონი.

ეს ტქონდათ იმ დროს ყოველთა სიტყვის თავ-ბოლოდ სანმარი, ულონო ტამხნეკდებოდა, ეძროდა სისხლი მამხმარი, გულთან შეუდტვობდნენ, რატ რომ ტქონდათ სექმარი, მით ეს სთქვეს მათატ ჭ იწყეს ღვაწლი სექმნელად სექმარი.

იოვანე იუპისკობაჲს მივიდნენ უამბეს ხილვა, თუ ვით ქრისტემ სასწაულთ კერპობა მათი ამხილა, ახრახა ქრისტიანობა, სულის თვალა აუხილა, კვლავ მომავალნი სატთურნი თვითო-თვითოდ ტაუმილა.

მერმე ევედრნენ მონათულას, მზად-ვართ რატა ტარდატვრდესო, ყოველი მისი ბრძანება, როგორტ ტსურს ეტრედ ახდესო, რატ უნდა ტქმნას წუთსა კაცმან, ბოლოს ზომ უნდა წახდესო, ტვე დანთქმასა, რატ არ ტვიდრს, რომ სული ზეტას ახდესო!

მღვდელ-მთავარმაჲ სიხარულით უწინამდგურა სწავლებითა,
 განუკურავა ნათლად სჯულის ნაწილითა მოკრძალებითა,
 მამა, ძე და სული წმიდა, ერთ-არსი სამ-ძალებითა,
 და ძე განკაცდა მაცხოვრად, გვიხსნა ტანჯვა სწავლებითა.

ასრე გაწავა, ამტკიცა სარწმუნეობაჲ ღვთისათა,
 მშობელნი შეიღებინად, მშვენიერად ბრწყინვალ დღისათა,
 უქმნა ემბოზი შთასხა, დანათლა ოთხნივე ღირსათა,
 სსხელით მამის და ძისა და სულისა წმიდისათა.

სმ.

მლაკიდს ესტატი ეწოდა და თათიას თეოფისტე,
 პირმშოს ძესა აღაპიო, უმცროსს თეოპისტო ისტე,
 განწმედოლთ, ზედა მიწვნითა დაუბეჭდათ სახეებს ქრისტე,
 და ასიარა სიწმიდით, გულს ნათლად აჩნდათ მათ ის დღე.

ყოვლად სამღვდელთა კურთხევით დაულოცა გზა წმიდათა,
 სული მათი მსხნელს და მსხნელი მისცა ველავ მათ საწინადათ,
 სთხოვა: ღოგვით მომხსენეთ, ტვირთი მიძისა საზიდათა,
 რომ გამოვიდო პირ ნათლად, განგერო მწარე ზინდანთა,

წაგვიდნენ სახლად, სწავლათა იმეორებდნენ სახსოვრად,
 უტკობდათ სული მადლებით, მიანდათ თაფლად, რძებრ, საწოვრად,
 არ ღდეს გასთენებდათ მისებრი დღე, წუთს საცხოვრად,
 აქებდნენ დიქეთს აღიღებდნენ, რომ გამოეჩნდათ მაცხოვრად!

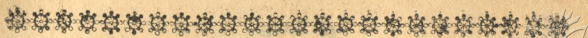
ასრე მაცხოვარს უსაბოდა გაუმდიდრები ვართ სჯულით,
 ნათლად აღმოგვშობს ღვთის მადლში, მირონი დაგვებეჭდს სასრულით,
 სიწმიდე მშიერს განგვაძლავს, შეგვაერთებს ქრისტეს სულით,
 ველავ აღსაყრან სწეულ სულს გვიმრთელებს ტკიბლად უსულით.

სეთი ავად მყოფს ეშმაკის საწინაღმდეგოთ გაამხნობს,
 მღვდლობა ჭმონებს საიდუმლოთ, წმიდათ მადლად შინა დაამყნობს,
 ქრწინებს ერს ამრავლებს, ეგვლეხიის მტერთ დაამხნობს!
 ამ ზეიდი საიდუმლოებით გვიძღვის ქრისტე გვზრდის და გვაშნობს.

სმე.

სეოარე დღეს მიწეში ჭყო ევსტათიმი ჯარით მიჰმართა,
 ნახა იქავე უფალი, სათხოვარი დაიმართა,
 გაამხნო: მე გიძღვებო, აღგიგურგულებ ფრთებ მხართა...
 ემადლა დიდად და გერე გულ-საგსე წარმოეშართა.

განათლდა ღვთის პირის ხილვით, ვით მოსე მთასა სინასა,
 პირის სახე უბრწყინებდა ცხოველ ხატს, ბრალად, ღაღად, მინასა,
 ვარდ შრომანსად მოეფინა მანასა, ციურს წვიმასა,
 წარმართნი თუაღს ვერ უმართდნენ, უბრძოლდა თუაღსა მინასა!..

ს ა ქ ს ო მ ა ე ქ ჯ ს ე

ზნელონით გრესნრდებრთ ქრისტიანობა ევსტოთისა, ცხრა-გუნდთ ვნე-
ლონით გრესოფილებრ ზ მთი ღანნიშნულღებრ, სსსფუტეუელის რეწერ გრესოფი
ზ მჭარგელ-ზნელონით ცხრა-დებრ ზგერ ზედრ.

ქრისტიე გვასწავლს იგავით კაცთ-მოყვარობის ზგედრ კერძოა,
ას თავის ცხერის უფალს დასწყდა ერთი ღუდი თუ გერძოა,
უგელა დაჟარა მთის წვერზედ ზ მსწრავლ ის ერთი ეძია,
ზ მზავს დაისვა ქვიქვირზედ, განზარს გულ-კელულს შეეწია.
ბოლოასაზ ასრე დასეკვამს, ზოგნა ასარა მეზობლების,
ასრე თუ ერთი სულთ მოიქცეს მთელ ქალაქ, სოფლებს,
განესრდებრთ ვნელონით, ჩაჭბარღებრ მფარველ მფლობელებს,
ამით სჩანს სამღთო მადლები თუ ვით სწყვალთბის ზსერ ზბლებს!

თუ ერთ სულზედ იზარებრ რა ეჭვი უფრო ზთბ-კაცად სო.
დაუღვთ თუარფარუტობა, რა სცეს ესტატი უფრად,
განინანს ნათლის-ღებრთ ზ სავარგულად მიეცათ:
დაიგმოს საკმევლად, აღზდა სურნელი მყის ზეცად.

გაიგეს ცხრა-გუნდთ ვნელონით, მისცეს ზმერთს ღადი-ღებრ.
გურთავა, გელობა, ქება, მბტივი კრძალვს რიღებრ,
მადლობა, ძალი, სიმტკიცე, თაჟვანი მარად წმიდებს,
სიბრძნე, სიმდიდრე სიუხვე: უგუნისა მღერ იღებრ.

ამ ცხრა-გუნდ ვნელონითა აქვთ ღირსება სხვა ზ სხვა გვარნი,
მინიჭებულღ ღვთისაგან, უზურიათ გერძო ზ მზარნი,
ვით სასულმწიფოს მმართველთა, უოგელი ზირი, ამჟერი,
ადგენენ ერთს სამფლობელთს, უგელგან აქვთ ღობე ზ კარი.

სერაბიმი, ქერაბიმი ზ სავდრობა ადუნს მარგელ დარგს,
ზელმწიფობა კვლავ მთავრობა, უფლებრთა მეორე კარგს,
ძალი, ვნელონით მთავარნი ზ ვნელოზნიცა სხვა ნარგს,
შეადგენენ შესამეს რაშმს, ზოგს ტვირთვენ ზ ზოგთ ზღაან პარგს!

ზირველ მწყობრად ირიცხვიან სერაბიმი ექვს-ფრთიანნი,
ადგზნიღნი ღვთის სიყვარულით, ზუენენ სიყვარულს ღვთიანნი,
ბრწყინვენ უფროს ყოველთაგან, ზირ-კამკამ, მნათ, ნაკვთიანნი,
ზბრწყინენ თავთ მიმყოლთა ვნელონითაზ ზაუთიანნი!

მეორე მწყობრნი ზრან, ზთბ-ფრთთაგანნი ქერაბიმი, სო.
აღსავსენი სპეგალ-თუღებრთ, ნათლ-ბრწყინვალნი რაბიში,
ზუენენ უგელგან ნათელ-მადლსა, აქვთ მრავალნიც მონათუნნი,
ასრულებენ სამსახურსა, მთხდისთ მუდამ ზირსედ ღამნი.

შესამე წყობით საყდრობათა, შეშენისთ ტანტობა ღვთისა,
მათ-ზედ ზის განსვენებული, მანათი ბარისა და მთისა,
აქვთ ხელმწიფებან სხვებთ ზედა, საუკუნო, წლისა და თთვისა,
ჭყენენ სიწირველეს, განსჯასა, წვიმებრ წყალბანნი სდისა!

მუდამ გალობენ სამ წმიდა არს, დიდის კრძალვით შესაბამად,
წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა-არსო უფალი ღმერთი საბაოდ!
საესე არს ცა და ქვეყანა შენის დიდებით საამოდ,
ოსანნა მადლობა შინა, ვით ჰსუფევ დაუსაბამოდ!

გურთხეულ ზარ ღვთის სახელზედ მოსული გვლავ მომავალი,
რომელი განკატდი კაცთ-ხსნად, გარდისადე წმიდა ვაღი,
იღვანე, იგნე და შოკვდი, გვლავ აღჰსდგე ასოცე ბრალი,
მით აღსრულდა ადამიან ღვთისა, განიხსნა გზა მოსაგადი.

მეოთხე მწყობრი უფლებან, მოღბელობს ანგელოზთ თუ კაცთა,
ამხნევებენ ღვთის-მომსახვთა, ეწევიან, რაც თან აძლთა,
ხელს უწყობენ სულიერს ომს შინა მყოფთა, კეთილ-მზაძთა,
საწინაღმდეგოდ სულის მტერთ, ამოკებენ მზავალ მარტბას,

მესხეთ მწყობრი მთავრობან, ასრულებს მრავალ საქმესა, საბ.
მართავს ანგელოზთ, სამეფოთ, თავადთ, გვარ-ტომთ გააგებსა,
არ უზოგვენ კაცთ-მწყობას, ღვთის მოსაწონს და საქმესა,
ამონებენ უმფროს უმცროსთ, გამოსადეგ და მარტბას!

ხელმწიფობან ყოველთ შემწე, ირიცხვის მეექვსე დასად,
მართვენ სულიერ ომებსა, შემწყობენ ერთს ათასად,
იკავებენ ბოროტ მტერთა, რომ არ ავნონ არ ვის არსად,
სულიერი ხელმწიფებან ქრისტესი უღირსთ ძვირ დასად.

ძალას მწყობრი მეშვიდე, უძლეველი ყველას სძალას,
ასწავლიან წინა-მძღვართა ღვაწლთ, მოთმენას, მდებალ-საღას,
ამათ ხელთ-არს სასწაულთ-ქმნა და მისთანა ვერ ვინ სცვალას,
მტერთა ჰმსტრობს და წინაღმდეგთ ჰრისხას, სტაჟას და დასძვალას!

მერვე მთავარ ანგელოზთა მწყობრი, აქვთ ეს ქანქარნა,
ღვთიულებან განცხადებთა, მოამბე და მახარნა,
ქრისტეს მოსკლავ მათ მოჰყენეს, დაჰკრეს საყვირ ნაღარნა,
ჰსდგენიან გრუღვენ ეშმაკთა, მოწმუნეთ ზურგნი მხარნა!

მისაილ და გაბრიელი გვიცნია ყოველად ღირსად,
დგანან ღვთის-წინ ჩვენს საშველად, გვაშოკებენ მტრის ძვირსად,
ყველგან სიტყვას გაიყვანვენ, არც ერთს აკდებენ ძირსად,
მინდობილობას სრულ ჰყოფენ, იბრწყინვენ ნათლად შირსად.

მეტსრე მწყობრნი ანგელოზნი არიან კაცთა მფარველნი, სოე.
აღკაძრენ კეთილ საქმეზედა, მაგნე ბოროტთ გამჟარველნი,
უმტკიცოთა დამამტკიცნი და მტკიცოთა დამჟარველნი,
ბოლომდის არიან ჩვენნი ამბარგნი თუ დამჟარველნი.

არის სასუფეველსა ღვთის მადიდებლად მაქებად,
სადაც იშვენენ, მუნ სუფევენ, განწყობილნი ბანაკებად,
მათთან იყო სათაველიც დანაბადი აღნაგებად,
შირ-მშოლობა, სიბრწყინვალე, განადა კვება, ბაქებად.

სთქვა. «რამა მაქეს მე მდარ არსებთან, ვჭყენო ჩემი სიბრწყინვალე ?
ტის-კარს ვით მდრის ვარსკვლავებნი, მოლღე მტირეთ სიმტნინვალე ?
მით დიდება მიმდებლდება, მჭკრეტს წილივით მორტყვინაღე,
აღვალ ზეტას ღვთის თანას-წორ, ვარ მისგან უფრო ბრწყინვალე.

დავსდგამ ტახტსა ღრუბლებთ ზედა, დიდის დიდებით სვანი,
მასინ მსე რა მსე იქნება, როს მე ვიქმნები მზიანი ?

განვშენდები მშვენიერი, ვაშვენებ თემთ ნაზიანი,
მასინ ღირსად მომერთმევა ძღვენი, პატივი მაზიანი !

ამ რჩევას ბევრნი ატყუნან ყველგან დანთესა ჯვარძლი,
შესაფოთა ანგელოზნი, გაუჩნდათ ბჭობა ჭ ცილი,
მაგრამ მამრც მიიყოლა, ტხრა გუნდით თვითო ნაწილი,
რომ სრულ-ერთ მწყობრს შეადგენდა, იქმნენ ღვთის-წინ სასაცილი !

ცოდნებს შინა დაბორკილმან, რა დრო უნდა ატაროსა, სუ-
უნდა ჭკმოს ღმერთი, თავიცა ჭ ენა ატარტაროსა.

ჭრისსა ღმერთმან გარდმოჰყარა, ტეტხელ-მწველ ზღვისა ტარტაროსსა,
ღმერთმან ყველას მოაშოროს, ნუ დააფამს მათ ტარტაროსსა.

მის წილ ღმერთმან გატი შეჭქმნა, შესატყვინა ჭ საციტხად,
მით შერით თავი გაიკლა, მოგვიდა ადამს ფიტხად,
ატოუნა ჩვენი მშობელნი, ვით ბაბლიაშიდა არის ტხად,
გარნა ქრისტემ გვიხსნა მისგან, გვაუფლა ზეტას მის რისხვად.

მათ საჯდომი ტახტსა დიდებას, სიხარულს, შვება ტხრობითა,
მათი ტახტნი ძლივს ეყოფათ ნამდვილ ქალწულთა წყობითა,
წამებულ, მაღარებნი, სხვატ მიმყოლნი მომტრობითა,
ტხრა გუნდთ რიტხეს უნდა უდრიდნენ, ტხონებულნი ვაწრობითა.

ვინ დაიტევს გონებაში სიხარულსა მუნებურსა ?

რა შეუძლია წარმოსთქვას უძლურ ენას ბუნებურსა ?

კაცის ყური, ვით მოისმენს მისას, ღვთისგან უნებურსა ?

ვერც მიამკვლევს მოაზრება, მის მსგავს საზრდო ღვინო ზურსა !

ყოველი ტა ქვეყნის შვენება, რომ სრულ ერთად მოაზრავო,
სანახაგი თუ სასმენი, მგრძნობელობით შეაზავო,
ერთი ბევრად ჭ ბევრთ ბევრად გაამრავლო, სთქვა მზავო,
ერთი-ათასის წლისასა არ სტვლი მის ერთ წუთზედა ძამო !

აქდა მიწა-არს აღმასის, მთა გორები, ოქრო, ვეცხლის !

გლდე ლოდნი, ფერადნი მიძენი, აღაზრდავენ ფერს ნაკვერცხლის !

ქვა წვრილნი თვალ მარტალიტნი, ჭყენენ სხივთ მსგავსად ნამკწვლის,
ჯივის ზღვას შესდის მდინარნი, წყაროთგან უვლავების წყლის !

ჩიღვას გარს ატყუას ქაღაჭი, თთხ-გუთხ გაღაუნითა შყარი,
თარმეტ გვარ-თეფლებთ ზოდებითა, ნაგებია ყოვლად მხარი,
თარმეტ მარგალიტისა, აბია თაზ-გუთხავ კარი,
ნიშენენ თარმეტთ მოტიქულთა, თარმეტთაჲ ისრავლის გვარი.

შირველი ქვა ისპია; სისხლის ფერს ატყუას გვალნი,
მეორე ქვა საფირღანი; ძოწი ჰ ნარინჯი ლაღნი,
მესამე ქვა ქაღვიდონი: მოყვითლას უბრწყინავს აღნი,
მეოთხე ქვა სამაჩაგდე; ზუგმესტი-ანს შწვანე თვალნი,

მეხუთე არს სარდლანაქსი; სულებანი გამევეთა,
შექვესე ქვა სარდლინი; სულანი წყლულთ მაკეთა,
მეშვიდე ოქრო ქვა არის; სჭვირს ფეითელად ნაგვეთა,
მეერვათ თეთრი ბრლი: კლდეთ ნაშრატთა ნაწვეთა.

მეტხვე არის ტიბაზილი: თეთრი ბრწყინაჲს ათას ფერად,
მეათე ქვა ზრისაშრასი: ფირუზი ღირს თვალ საფერად,
მეათერთმეტე იბგუნდი: თეთრი, წითელი, ღურჯ, ტის-ფერად,
მეთორმეტე ამეთვისტო: ვარდის-ფერი, ცალა ბევრად!

ზღუდე არს თარმეტ-ათასი ჟტეკანი გან-სიგრიდია,
სიმაღლეც მის თანა-სწორი, აწონილი არს სინჯითა,
ჟტეკანი ასარმოდ ჰ სამი ბიჯია სიგრდითა,
ქაღაჭიც არს მტენარ ოქროსი, სრულ ბრწყინაჲს სიმატელის მსიითა.

სისარჯულის ქარი უჭრისთ, საზრდოდ აქვსთ სიბრვლე ერსა,
სასმისად ღვთის სიყვარულთ, სიწმიდე უბრწყინსთ აერსა,
სასკობა გულის უმშვიდებით, სიბრძნე ჰყოფს მათ მეტნიერსა,
ღმერთი ამტკიცებს ყოველთა, სჯული ჰყენს ნათელს ტიერსა!..

ამისთვის გემტრობს ჩვენ ეშმაგი, დღე დაჲ ფერ მოაუსვენია,
გასჯდომან შური მხამად, ჟნელერული სენია,
ჯგინგდრევს თვალ, ყურს, საგრძნობელსა ჰ გონებას, გველ სენია,
მაფუთ ცხადად, ძილს მფიცადრეთ: ცდილობს გვირგვინს მსენია.

სრულ არ გვიგდებს ერდო, კარსა, საქმეს ყოფას, გზას ჰ გვალსა,
მეგვჩენია გვიანდელ-ღორებს; ფესთ მარეს, თავთ გავტყამს გრვალსა,
უმეორო მამინ, რთს გვიანასაჲს მზას ბოროტად გვირგვინს თვალსა,
ერიდება ღვთის მშობსათა, უღთოდ გერ ეტება მფრთხალსა!

ამად ღმერთმან ანგელოზი ყოვლას მფარველად დაგვიდგინა,
განგვაბორონ ვნება მათი, ან ძალად, ან დაქით გინა,
ეშმაგის მატუტურები სრულ ზღვა, ხმელს, ჰყარს გაიდგინა,
მით კაცთ-ტომიან სისუსტითა თავი. გულის ბიტვინა.

ანგელოზთა მფარველობა ჩვენზედ სხვა ჰ სხვა გვარია,
ზოგს ერთი გეტყვამს, ზოგსა მათი, ზოგთ უღია სანატრია,
ზოგს დაგვარ ტაღანტისა, ვინ უხვი ვინ, ანგარია,
წოდლობსაჲს ტიხე, მაღალთ, აბია ფართო კარია.

მამათ-მთავარს, მწყემს მოძღვარსა: სტირს უმიფრო მწე მრავალნი
ხელმწიფეს თუ მეფეს, ვის რა აქვს, ან რა ვაღა,
თავადი იყოს, მთავარი, მმართველი თუ მავალი,
მხედართ თავი ჭ მკურნალი, მხედარი გინდ მტარვალნი:

უპყრით ტის სანაწილი, სამყინვარო თოვლ, სეტყვისა,
საბერგელი ოთხთა ქართა, მეხნი წვიმს, მტვრევის ბერტყვისა,
ზღუები, სანაო, წყლის ფონი, გზა გვალნი, მთა პარ სერ ტყისა,
მინდორ ველნი, სევ დელენი: რატ მოფელს გარ მოერტყვისა!

გვლავ ზოგინი იტვენ ქვეყნებსა, სახელმწიფოს სხვა ჭ სხვანი,
სამეფოს, სამთავროსა ჭ სათავადოს მმართველ მოძვანი,
თემო, მასრებთა ეპატესიათ, ტიხეთ ან სატ-არს სანი,

სოფელ დაბებს, გვლავ ქალაქებს, რომ ყველგან აქვსთ მალა სანი.

დიდი ზრუნვა აქვსთ ჩვენ ზედა, ჩვენს ანგელოზსა მთარგელსა,
ვით გლეხს სახნავ, სათესზედა, საბაღას ჭ საბარგელსა,
გვივლიან, გვრწყვენ, გვარიდებენ ყოველ მავნეთ ჭ მზარგელსა,
მათი წყალობით ბერ სატთურს მოგრჩენილ-ვართ საზარელსა.

სეზე მდგომთა გვამტაცებენ გვლავ გვეწვიან წასაქტვით, ტი 1
წაქტულთ ხელსა მოგვტემენ, თუ სიტლისპით არ გაგაქტვით,
მუდამ გეთილ გზას გვიხსნიან, გვიღობენ ბოროტ სასაქტვით,
გინტ მიჭყება, ადმენდება, გინტ არ, ჩვენ თავს ჩვენ დაგაქტვით.

გვასწავლიან, გვაგონებენ, გვლავ ღრმა ძილით გვაგონებენ,
ეტვთ გვიხსნიან, გვაგონებენ, უჯერო ტღას გვაგონებენ,
ხან სიანხლეს გვიმშვიდვენ, ხან სულის მტერზედ გვაფიცებენ,
ვისატ სვინიდიის აქვს, ის სტნობს, მათ ძალა ღონეს იტვებენ!

გვლავ სწირვენ ღმერთს ჩვენთა ღვაწლთა, ღოცვა მარსვა ზოგალებსა,
სომეხბლესა, მოწილეებსა, კატო-მოყვარობას, მოგრძალებას,
სიკეთესა, დიდ სულობას, გვლავ მისთანა მოტალებას,
არ დაგვეპარტვის სულისთვის, რატ რომ ამ წუთს გვევთ წალებას.

მრავალი ანგელოზთა მთარგელობის სასსოვარნი,
მე მხოლოდ ვიტყვი ტობიას, რომ მიიღო საშოვარნი,
რადეულის მწეობითა გაიტნო თვის სატნობარნი,

დასახლდა ჭ დაიმკიდრა, სხვათატ ყოფა ტხოვრებანი,
ანანია, აზარიამ ჭ მისაელ გერბთ თაყვანს არ სტეს,
განრისხდა ნაბოღონოსოთი, ჭსაჯა წავად: მტარვლით გასტარტვის,
მუერეს ხელ-ფეხი, ას-კეტ მხურვალ ფურნეს დაწვად წარსტეს,
გატნა ანგელოზმან იხსნა, არტ დაიწვენ, არტ ტვტულ ჩარჩეს!

სტნა მეფემ ღვთის სასწაული, გამოიყვანა, პატრივ-სტა, ტივ 2
ადიარა ტხოვლად ღმერთი, ჭუიდა ჭ ყმანიტ აფიცა,
მომდაბლდნენ ღვთის გარგვანნი, შეგნებული მართ საფიცა,
სოფელი საწუთოდ იტნეს, ჭ სამევიდრებლად მათი ტა!

როს დანიელმან წარმართთა მოუხსო გერმანი, დრკონიც,
შეშფოთდნენ შეტად, სიბრძნით წაერთუათ ტნობა ჭ გონიც,
მიეჭრნენ მეფეს მოსტატეს, მიუგდეს ღოამებსა ხომ იც,
არ მისტეს საზრდო შვიდ-დღემდინ, წაერთუათ ძაღა ჭ ღონიც!

ამბაკუმან, რომ ჰაღესტინს მუშისთვის მსა-ჰყო სადილი,
ანგელოზმან გადიჟანა ბაბილონს, არს ეს ნამდვილი,
მიეშეღათ საზრდო მშოერთ, მით მაეცათ სიადვილი,
მხეტლ არ აუნეს გამოიხსნა, მტერთ გაუტუდლათ ქადილი.

ესტათსატ გერედ იტებენ, დააფარგენ კალთა, ფრთათა
ღაუმშიდგენ ზღვის დელუათა, უჩენენ ფონს წყალთა დრმათა,
შეუნახვენ ცოლ-შვილს წმიდად, სანუტეზოდ მხნეთა ყრმათა:
ღ ღირსთ დააგვირგვინებენ, ადიჟანგენ სეტას მათათა...

ლ ე ქ ს ი მ ე შ ვ ი ღ ე

ეშმაგვი ბნჯშანს ბიდეზენ ესტათის გეჭრისტინებანზედ, შფოთვან შინთ ჭ
ტანჯვან, სხვან ჭ სხვან მთავრობან თუ განუოფიდეზან, სბრედის სიბრანზე ევს-
ტათზედ ჭ ბოროტი შურის მედიეზობის-წადილი.

თუმც ეშმაკათ არ აქვთ ნიჭი, კანტ კეთილის ნამდვილ ტნობის,
მანგვამ მის გარემოებას სტნობენ ძაღითა მისნობის,
მიანხვდენენ ერთმან-ერთსა, ვით წეს-არს მათი ტრუ ძობობის,
მოკრებობან მყის საჩქევლად, ყველა მით შეიმაწიებობს!..

ჭრისტეს მოსვლანტ ვერ გაიგეს, დაიწყეს მისთვის ძიება,
რ სტნეს ფეთა მოუვიდათ ჭ ყრუოლით ტნელე-ტვივებ,
შეეკრათ ძალი, უფლებანტ, სიამაყე გასივება,
მით ეშმაკს ჩვენი სიკეთე საზარელად ემიძება!

რასათელმან იშვილი ბილო ევსტათზედ გაწყრან,
დაბნტვან ტანთ, დაიკვლანკან, დაიკვლანჭკან, დაბანწკან,
იშტრიალას საშინელად, ქვესტნელეთი სრულად შესძკან,
დაბნვან თავს მაცთურნი, წყრომან მისი მით არ დასტნკან!

უვილას მის შენეულ მტერს, რა ჭქმენილ ეს მამონა?

განმიდარე, ადამადლე, გაუმრანგლე ყმა ჭ მონა?

რად დაჭკარგე, რით მოსტყვიადი? ანუ რამან დაგამონა?

სწორე მოთხარ, გულ მწკამს ყინი! შხამ, გესლმან მწვე დამადონა!

წარდგან მამონა ფერ-მერთალი, განქრეულ-იყო მსუქანი,
ტლერქი მოსვლოდა ნადვლისგან, შიშველს უჩნდა წინ-უკანი,
ძლივ სთქვან ღარიადე სიტყვა, სამძიმო ჭ სანუკვანი,
არს უჩნდა რას საჩქედად, არც წიგნი კვლავ არც რუკანი.

ტკ.

თავს მართლობდა, გარდვისადე ჩემი ვაჟი ჰ ზერხიო ,
მაგრამ ვერა დავაგვარე, მომიტყუა ყველგან ფერხიო ,
მერმე მოვანდევ ამოხდევის: ვერ შეარხია ვერხეიო .
მას ჰკითხეთ, მას ეტოდნება, დაასკდეს თქვენი მეხიო ,
ესე სთქვა ჰ უკან მოდგა, გახდა საზარო ყაჟანი ,
ჩაუწყდით ემპაგია კრინტი, ტაქსაღ, თართხაღი, კაჟანი ,
მოეკუნა ამოხდევის ტეტხლი, დააწყო მწარე ქაჟანი ,
მიანწია, მიეხეტა, ხელთ-ეპყნა სამსლით ღანკანი .

ტამ

ჰკითხა: რისთვის არ შეასვი, ტრფიალების სამსაღები ?
დაგეტეხო გუელი, გონება, გექმნა მრავალი ძაღები ?
მამივე გუზნად დახრწოდა, დაელია მასაღები ,
შიშისგან ძაღა დაადგა, გამოედგა ფაწაღები !

მოიბღუნა როგორც-იყო, დასძრა ზირი საწყენები ,
წუთი მთლად დავიკავეო, ვატენე ყველგან ტხენები :
აქამდინ არ ვინ შემყრია, ასრე მძლავრი მარტხენები ,
ოლონდ გამკიცხეს ჰ დავშითი თქვენს-წინ ზირმაჟ ნარტხენები !

გაუამყდა ამასეღ სათაელი ამოხდევისა ,
გატრიალდა საშაშიშროდ, მყრალ-კეზერ, წუმწუმის ამოხდევისა ,
იჭექა ჰ დანტეხა, ტეტხლ მეხებსა თავს მოსდებსა ,
გაიტატა სიზარფემან, ტოდვის ღუღს ქვესკნელს მოსდებსა !

რა უინი იყარა ასრე, კვლავ მოიხმო ბემოთია ,
ავ-თვალის, ავისენისა, გარყვნილი სათემოთია ,
მოედგა ტეტხლი გაზოგთუღს, ზეთებით ჰ წებოთია ,
დაშამღს ნასყამ ნაჭამი; რატ მიედო ბემოთია !

ტა

წარსდგა ღონე გაწყვეტილი, ასკდებოდა თავსა ქათვი ,
მოჰკითხა ფიცხად: რა ჰქმენო თვალი ავი, ენა მგათვი ?
რად არ აყოლე, ადევენე ? მოგეხმარა სხვანიტ სათვი ,
გეტრიალდა მარჯვედ ჟარა, რომ არ მოშლოდა ტარს თათვი ?

უნემუნეთი სთქვა: მე რა მექმნა ? ამოხდე ვერ მივანლხა ,
ბილწობით მასიამოგნე, ყველას ის უჭირავთ მაღლა ,
ბევრი ვეტადეთ მეტ ჰ ის ; მაგრამ სრულ ვერ დამამხანლხა ,
ეს ასტაროთსატ გაგუტყდი, იმან უფრო ამამდლხა !

რა ასტაროთზედ გარდასტა: შეჰყიროს საზარელად ,
შენ ვითლა უნდა მერკენო, აგრე მარელ ტარელად :
შენზედ ეტვი სრულ არ მქონდა, გულში გასატარელად ,
მწვე მომთუღდი დაწყევდილო, გულს შემევენეს საჯავრელად .

მამინ მიდგა ასტაროთი, გასამართლებლად თავისა ,
წარმოადგინა წერილნი მრავალ ზვანჯი სათავისა ,
კერზობის თუ უსჯულობის კვლავ სოლომონის დავისა .
მაგრამ ამ ღესის დავიბერო, ჰგავსდმერთმან არ მათავისა !

ფეოდალს სასულესად აბორბოქდა, ვერ ვინ დააგვანდა,
დასტა გრივალის ასტაროთს, მტვერით ალაგავდა,
დასწარცხა ზე დალეწა, ჯოჯოხეთს დააქვევდა,
მე მტრისმან ავნი ჭირნი, ეშმაკებს ააქვევდა.

მწვე ემწვევა ეს ბელსებულს, წამოიჭრა რეტიანად,
თავი ვერ გამოერკვია, ფარფარტობდა შეთანად,
სთქვა ეს რაღა რისხვამო? შერამუტით ფეთიანად.
ნახა, რომ გარს მოხვეოდნენ ეშმაკები ერთიანად!

მამონა ერთობრ ხელს ჭყრიდა. ანდარ მინდაო ქონება.
არც თავს გავიხეთქ ზე არც გულს, დამხვევია მოლად გონება,
სულ ყველასთვის მე ვფუჭადები, მუდამ მსჯის გულის ღონება,
სხვის სიკეთე მე ტყვილად მტრისად მომეგონება!

ამოხლევისაგ მოსტუდოდა გული, ბილწი ანღვრეული,
შეყოფათ, რაც აქამდინ ვსწყვიდე სულნი ბევრეული,
ზოგი ქეთიში ზე ზოგი ამოვსწყვიტე დარღვეული,
რისხვა უმურო განვიმრავლე, მკლავს აღმურო დახვეული!

გვლავ შესნივლა ბემოთღებმან: რა მსჯის, რად ვლავამ თვალ გნას?
ძმებ, მოყვრებ, თვის ტომ მოდებში: ვანერ უსამართლო წყენას,
გარდაღებვარ მთელ ქვეყნას ზე ვითერ ამდენ თავ ტკენას.
მათი წაწყმედიოთ რა მშობან? ვისარგული თავს ზე გარენას!..

ასტაროთმაგ დრო შეიგდო, სთქვა სათალსად გომბები,
წვეულ-იყოს მაგის თავი, გზა ზე გვალი. სამოთხები,
წავიხიდა ყოველი ძალი. სანერბო: სტირან მოგვები,
გვლავ შეგვეკან ზღვებსად გზები, დაგვეტკრა განჯო, გომბები!

სხვა რაღას ჩაგვეცივების შემწერებული ასტა
თვითან უფლობა წაერთვა, განბრწყინდა ევრობ, ასინ,
ზე ნვენ რას გვერჩის ურჯულთ, რაზედა აქვს ბანსა,
თავი უნდა მტერიც-იყოს, ეკ ხან ისე ზე ასენა!..

ლევიანთანაგ მიუხტო, სწორე სიტყუისთვის რა გავთქმის?
ჯანრით საქმე არ რიგდება, იფრე ანდარსად დავვედგმის,
ზინდაზირ ვუთხრათ: სხვა რიგად განწყოს გზა, გვალი შეთქმის,
თვარემ ამდენი ნაჭირი, სრულ უფსკრულის შინა დავაენთქმის!

თუ არა ზე ეს რაღას ჭკავს? თავს რისაოვის ისუბუქებს?
წელანდელ სასარლებას, რომელი წაღუმი უქებს?
შენი მესო არ უფარდემდნენ, ელვა, ჭეჭვა, საყვით, ბუკებს!
სამანლებიდან შევმტკველით, დავიღუბეთ ჩვეჩხლის ბუკებს!

რა ისმინა ბელსებულმან. გაიდრიჭა, სასკელოდ,
მეტი სულ ბოროტობისგან, ხან ფრან ღად იჭა, ხან გელად,
ლომ-კატად სწდა, გვლავ ჩვენ კატად, მანიურად, მერმე მელად,
მურეველ ლომ, ვეფხვად, აფთარად, ფოტხვარად ზე ბრახიან მელად.

ველზე იქტა შვიდ-თავ ვეშაბად, დაატრიალა თვალები,
დააღრინა ვეზა შირი, გაყარა ტეტხლის ალუბი,
ჭაი! სთქვა ზე შესძრა ბნელე, დასუთქა გულნი სალუბი,
მოკროვდნენ ზე მოეხარხლენ, უყარა ყველას ფაღუბი!
სთქვა ეშაბეო! რისთვის-ხართ აგრე აირ ბაირადა?
რა გქმნიათ დროშა, თარ, ხმალი? არტა გახლავთ დაირადა?
ერთმა კაცმან როგორ გაღლიათ, შეშლილ-ხართ რა ნაირადა!
გამხნდიოთ ზე გერე დათვალებო, ისევ იყოთ გაირადა!...

წარმოიდგინეთ ყოველი, რატა გჭქმენით მიდამოსა,
ქანანელთ ზე ავსიტელსედ, ფარაონი ვინ გამოსგა?
მისი ზვანჯუბით ჯერატა, გეშაბეობთ ბნელთ სადამოსა,
ესეც მომანდეთ ზე ნახეთ, თუ რას ვიხამ სადამოსა!

გზედამ შე ჩემის სიბრძნით, რომ სათაელსედ ხართ აშლილი,
მაგრამ ტყვილად, მთლად მომცდარ-ხართ, უწრობა მწვე დაშლილი,
მთელბელს მოწნილობა უნდა: ზედავთ არის ხელ-გაშლილი,
კარგა მტრეც სიავისთვის მტრებზედ არ არის გაცხელილი...

ესიც ჩვენს ტეტხლებში იწვის, ზედავს ყოველას სიფრთხილით,
რომ ნახამ მტერთ გაპაარჯუბელს, იტანჯვის მწარე სირტხვილით,
მოგადგუბა ჩვენ გეპააღამს, მტრეც ოღერ სფიცხილით,
მისთვის, რომ ძაღვან ვუყვარ-ფართ, ვსწონდეთ უნდა მის შისხაღიო!

მაგრამ ესეც მინდა გითხრათ, სხვა წესი უნდა ვინაღვლოთ,
არ დაუფარდეთ ჩვენ მტრსა, მადამ ფარხლმევი ვიმაღლოთ,
ფლეისტან მსწრაფელ არ იქმნება, არჩიეთ მოდი ვეახლოთ,
დაგვარავს თვითო-თვითოდ, თუ ვინ, სადა დაგესახლოთ?...

მაშინ ერთ-ხმით იყრიალეს: აგრე გვინდა ზე აგრინ,
გატვირთავს ნახე საქმე, აგრე წელთ ხმალი გეპარია,
ისიც გამარა, რატა აქამდინ სიჯაბნემან დაგვანგრია,
თუ გაფლობს, ზქმენ რამე, როგორცდა თაფითგანვე აგვანდვრია.

ამ გიობასედ მიაყოლეს ტაშის კვარა ბრახა ბრუხით,
შეტხელდნენ, შეჭყენენ ეშაბურს, ჩაიზნენენ მყარდის ბუღით,
ჯოჯოტეთს შირს გატდომოსაჟან გუბრი, გოგირდი, დუღით,
არ დასტვრა, სანამ არ გატდნენ წყევლით ზე გახაგუხით...

ესიამოგნა ესრეთი მღერა, ფერხული ბელახუბელს,
აფერუმ! უთხრა ბევრთ ჯილდო მისტა: უფრო წაქეზებულს,
მიუძღვა მიიყოლია, რა დიოგს გამხეტებულს?

სრესდა ბევრთ, გინდ აწყოიტა, ჯაფრი არ აქვს დახეტებულს!

მიაწია ზე ყველა თვის წინ მიყრით შეიტყვილია,
ეშაბისა თათბირები ნახეთ სრულ ასრე ტყვილია,
თვით უკან დადგა, იგინი კი შირთ მისტა წყვილ წყვილია,
დაასჯევიან თაფლითა, ჰსდევსთ მჭედსედ ხუნდნი მსხვილია!

შერმე აიღო ხაზი და ვითამ მისცა საღამოები,
ბოდიში მოსთხოვა ურცხვად, ვეღარ გასცნარო ღამები,
წინ ვერ გასწელა აქ ჩავრჩი, მომადგნენ ყელს ბაღდაშები,
აქუთგან გუტყვი მისმინე თხოვნა, გვიტყვან ქალაქნები.

განგებულად მანდერ ბევრნი მანტურნი და მორბელები,
დაგიბონე როგორც-იყო, ვით მწყალობს თქვენი ბედები,
მაგრამ დაბორკე და დაჭკარ წელთ გეტი, კვლავ თავთ ზედეები,
განუძრავლად ჭირი ჭირსედ, სტანჯენ უზომო ბნელები.

გვლავ ამასაც გირჩევ მიუც ისევ მათ მათი გერძები,
დარწმინდ თხილგან ვატი, და ტუბრითგან კარგი ვერძები,
ვატნი ვერძებს აკამათონ, შეებან თხა, ტუხარი, ბერწები,
მამინ ვნახამთ, თუ როგორ მსწრავლად, ძელს შობენ წმიდა ბეწვები!

გარკად იცით ძველნი ღვაწლნი ამათი თუ რაგები?
მამონას ვუქმებ ბაქრო მკედთ, ატლასთ გინდ ხარკების,
დიბანს, სტაგრას, ყანაუხსა, ქამსა გვლავ დარკების,
მდიდართ, მსაჯულთ და ხელახანთ, აქრთამა ფარკების!..

ამოხდევს ვით შეველით, იცის კარგი ამბავები?
ამა იმას შეაყვარებს, ხმლით არ თავდება დავები,
არც ყრმა იცის, არცა ბერი, არცა ერი, არცა რაბაები,
შეფრც გლეხთან სწორი არის, მომწონს ქალაქ დაბავები!..

ბეჭმითისა თვალი გულის: არ არის გასაძევა,
შეჩით კაცს ახმობს, ქვასა სუთქს, წყალს აშრობს, ხარბი მსგებრავი,
გულის თქმით სრულ სიამოვნობს, დიდთ მტირეთ: არ დასმედავი,
ენით ქვეყანასა ახმობს, ძმებთ და დებთ სისხლის მსგებრავი!..

ასტარათ ხელის ხელის, ვინ დაუწუნებს იმასა,
ტყუვას, სიბრძნეს, ბინობას და მირასხედ თვალის-ჭიმასა,
კლდეთ არღვევს და მათთ აბრუნამს, არ სად უზოგამს წვიმასა,
ჭყავს მრავალნი ტრუ-მოძღვარნი, გერძობის განმბრწყინავს!..

ღუგიათანი სამსა მუტის-მუტის მოგვრილობით,
ნონას და ფრწილ-შეა შევა, თავს იხვევს თემთ ყრილობით,
მწარს ტუბილად ტუბილას მწარობით, მსურკაღეს სტანამს გრილობით,
უსჯულობას და წვალებას ჭიფის ქვეყნის ქვეყნად ტუბილობით,

ამ თხოვნად სათაელმან დაიდგება საოცარად:
მიიღო და უქო საქმე, მისცა ჯილდო სანოძვარად,
ჭეო მთავრად ისევ მათხედს, ნუ უზოგამო სასოცარად,
მოსდევ ფიტხლად და ქვეყანას, მოეკიდნენ ზღვა, ხმელს ტუხრად!..

მახსოვსო შენი საქმენი, სანატრელი ჩვეულობა,
ხეწიფეთ და მეფებისა, დღე ყოველ გაქვს წვეულობა,
დიდებულთ, თავადთ, მთავართა: დასძინე აწუელებს,
რომ ყოვლგან, გამოჩნდეს შენი ათას-კეტი წვეულობა!..

ტე.

ტე.

შეცხვავდა ყუთის სრულ ვადებზე ჰვესკნელსა და ზესკნელებსა,
წაღით ზელი მოგეწყობათ, გაგადვილამ ძნელებსა,
მაგრამ იმ კატის ჯავრი მჭირს, რომ მიუღია ზესკნელებსა,
არ ვიცი რით გარდუხადო? ის ზე მის და მე ბნელებსა?...

თუმცა გული მეუბნება, ავსიტელივით გავსცანტო,
აეწყვიტო მონა, ყმა და ცხვარი, ძროხა გაუბანტო,
აუთხრდეს ყანა, ტალა სანადელი, წუთი სარჩო,
დაქეცდეს სანალი, კარი, დაეღწეოს თქმოს ჩანჩო!

დავატატო მხედრე შვილები, ვაგლეჯინო თმა და წვერი,
გულს უღევადეს სიყვარული, ვით სიმოსს ჰგლეჯს ჩინქვი მწერი,
ცოლიც სხვასა მოვატატო, დაუგო მახე ფანტერი,
წუთს გამოაგლეჯს სრულიად, აკეიდოს ბლაგუს საცერი!...

ნეტა ხორცუნადე მანუფლა, დაგაყრევინო ძვალ-რბილი,
ტანი კბილით ვაგლეჯინო, ვეღარ შესძლოს ძვრა, სიბრძნით,
დავანტვრიო ძელები, თვითვე დაითხაროს თვალა კბილი,
არც მოგვდეს და არც დარჩეს, დაგამწარო სული ტკბილი!..

ნება გი გვინდა ამხედ, მისგან ვისგანც გვჭირს ეს სენი,
გერ გამოგისტყვამ მის სახელსა, საზაროა ასაზრუნენი,
თავს ასი ათას მეხთ დამცემს, თუ ითქვას მისი სახსენი,
მოგვიგვიდა თავ-მხედობის, წაგვიგვიდა ტანტ საფასენი,
ეს მიგზნის ცეცხლს, მწვამს და მდაგს, მისწევს გულსა ნაღვლად ჯდომად,
რომ ჩვენი ნათლის ტანტები, კაცთ უნდა დარჩეს საჯდომად,
მერმე ვისა? მიწის მატლათ ცოდვის ტყვეთ და ბრყვეთ საცდომად,
ჩვენ გი აქ უნდა გიტანჯოთ, უზომოდ და უსაწყდომად!...

ესე სთქვა და დაიქუნა, ატყდა ხარი ვაებისა...
ერემან-ერთს ჰგლეჯდნენ და ჰფრეწდნენ მთელი გროვა შავებისა,
არ კითხულობდნენ დიდთ, მცირეთ, დრო იყო დადავებისა,
არ გაწყდა ტანჯვა, არც იყო იმედი გათავებისა...

ტო.

ლ ე ქ ს ი მ ე რ ვ ე

პრავი სანადლისა, ბელაშეთელი ანტელისის სანით ანა ღვთის წინ, იცნობს
მიხილი განადის ნათლის სანთის და დანთრკილ მწრფელენს დმერთსა, იქ
როგორც არის აიღებს ნებას და ჩამოიჭრება.

სათაელმან ჰრქვა ბელაშეთელს: გამეა გარ და გამრეტავი,
ენა ჩებით გერ მომწვდეს, ტას, ქეყანასა, ვიგავი,
სწორედ შენც ჩემი გული ხარ, მხეცტავი, მხიბლავ, მხრევავი,
გერ დატემაფრვი, ვით ძაღლის გულ ზედა თქმულა იგავი.

თუქმე ერთხელ დააკვირდა ძაღლი თვის გუდს უიტარად,
უჯანგარა ჰქუწო ღანძლავა, გუდ-საბასრო უმეტარად,
სთქვა: ტყვილ უბრალოდ მომბი-ხარ, არ მარგი-ხარ ნამეტარად,
არც მათობა ჰ არც მაკრილებ, არც გამადგები ზეწარად.

ბირო არ ხარ, რომ მაჭამო, ან მამყეფო მტრის საფთხობლად,
არც ყუჩი ხარ, გამაგონო ბეი, კარგი: შესატყობლად,
არც თვალთ ხარ, ღამანახო, მალატილო მოსაწყრობლად,
არც სუნი ხარ, არც საკრძნობი, არც მამეტენი შესამკობლად!

გბილი იყო, მოგინშარე, გახვევინებ ძვალ-ძულ განსა,
ან თუ ფეხი, ღამტირდები, მარბენინებ სიკრძე განსა,
ურკებლობას ვინლა სჩივას, მამბიმებ უმეტრო მსუქანსა,
დამსხვილებულ-ხარ საოტრად, მიმანინჯებ წინ-უგანსა!

მაშინ გუდმა დაყვედრა ძაღლსა დაუნახვობა, ტოე
შეკრტხეს ღიღად უშირის-წყლოვ, შეგეტყოლო გლახაობა,
რად არ იტი, რომ უჩემოდ არ სად არ გაქვს ღახაობა,
შინ იყო თუ გარ არ გუშენის, სინაზე არც მახაობა.

ჩემით, რომ არ ელაქუტო შენს მატრანს, გაქმევ: ზრასა,
ჭტამს ჰ ისევ მე გაბრალებ, გაროჩინებ შენს მატასა,
ბუზამკალთ, მანეთ, გიგერებ, გუზოგნი ყველას ჩარასა,
ჰ სატხვინელსა გიფარავ, მით უხიხარ თვალთ უგარასა.

ნამესს რომ არ გიფარემდე, სრულ არ ვის შეუყვარდები,
ღად-გატებთან მედამ ჩეტნით, წამდგარ-ხარ რათმე გარდები,
მეტადრე უგადრისთან, აღარ გტირდები ფარდები,
მე რომ არ გყავდე, ყოველას თვალითგან გამოვარდები!

გუდის ამ რიგის მასუხით, შეკრტხვა ძაღლს ჰ ხმა გაკმინდა,
ეს უთქვამთ ბრიყვთ გასაგებად, ვით იყოფის ჰ რამიდა,
შეტ ისე ვსთქვი მაკალითად, თვარემ რა სწავლებს მინდა?
სიბრძნით ქვეყანა მიტირავს: მაგრამ აწ სხვა რამაც მინდა.

თვალით მიბნულდება, რომ გხედამ ევსტათის შემკულებასა,
სუფლით თუ სორცით ფარფარობს, აჩენს დიდ ერთგულობასა,
ქლიერია ორ კერძოდვე, ასრულებს შეთქმულებასა,
ღონიერ კატს, რა ევნება? ვინ უშლის შეკრულებასა!

მწყვლობელი კარგად სწყალობს, კვლავ თვითანატ დამსწავლის,
ნათქვამი აღსრულების, საქმე ტუდად არ ჩაეღის,
რეკორტ უნდა, ისრე სტხოვრობის, უეკლოდ ნახა წაბლის,
ახლა შეეხო მე მაგას, რას გუზამ, რას ვასწავლის?!

რატ ვსთქვი წილან, აღვასრულებ: არ შევარჩენ არც ერთს ბეწვსა,
ამაოება ჩემი-არს, არ ვატყვებ არც ერთ თხის ბეტსა,
თვალის ჩინსა გამოვაცლი, დაგბრძნავებ ერთობრ ბეტსა,
ვეეტხს რომ დაუფლეწი, რაღას-ქის, როგორ გაამოთვლებს ფხეტსა?

შეიძლება ნათელია, ვითამ ხარ ზეცნულთ ამქარი,
 ჟოგელი სამსაღისითა დაიწყო საქმე მაგარი,
 არ გიტან, გსას არ გაწვალონ, ან არ დაგიღობონ ქარი,
 აღიზრდეს ზე მოსთხოვე მსწრაფელ მთაბრუნელს ჩვენი ქანჭარი.

ტიტველი სული ზე ზოტა, რაც უნდა ქმნას, ის მისია,
 ცოლ-შვილი, ყოფა, ცხოვრება: წუთი სოფლისა თვისა,
 კერპობის დროს შეძენილი, ტყვილად ნუ გარდამისა,
 ჩვენი ქონება ჩვენ გვინდა, უნდა აგვრიბოთ ნისია...

შეიძლება ბელაშეხუდმან, აგელათი ძალი ძვირ-ფასი,
 ტანთ ჯაჭვი, სამკედრ, სპარკლე, სამკლავები ზე თავს თასი,
 წყლს ზოტატი, ხელთ-ფარ, ხმალი, შუბი მკვეთრი თვათ გისკასი,
 შეჯდა ტატი ზე გაფრინდა, ნუყს ევლო მაღი თასი.

თხზოცდა სამ-მილიონსა ცოტა წაკლებ ევლო მილი,
 მიწის მზის სარკესა, გეზნა სანტივი სანმილი,
 გახუდა ცას მზის ღუბინადით, ცა იყო ღივს გახუნელი,
 ზედ დატყარდნენ მნათობნი, ვით ტიქის მტვერი დაფხვნილი! ტყ.

დატყვინდა მზის სიდიდესა, თითქმის მილიონ-ნახევრით,
 დიდი იყო ქვეყანაზე ტრიალობდა ღერძ სახვევრით,
 რაც ზე ზუთ დღეს ზე თუთხეტ ყამს, ძლივ ბრუნედა ერთ-ჯერ სკვერით,
 გარ-ტყვენ თერთმეტნი მტკარ მნათინი, აბრწყენდა შვიდ-ფერ საღებრით.

ზირგულ ცის გარს სოტარადი, ცხარე ცხელი დაბრუნებდა,
 მეორე გარსსა ცის გარსი, ბრწყინვალეობით დატრუნებდა,
 მესამეს ჩვენი ქვეყანა, დღე ღამ სულ ჩვენთვის ზრუნედა,
 მეოთხეს იყო მარხნი, სიწითლეს არ იხუნებდა.

მესხეთე გარსს ევლია იჯდა, ზივ-მოხურული ზეწითა,
 მეექვსესა ჭერა იყო, მიკუნტული მწვე შეჯრითა,
 მეშვიდე გარსსა დიმიტრე, ძლივ სჩანდა მოწყვდილო წითა,
 მეერდე გარსსა მალაქასი, თართალობდა მტკრე ძვრითა.

მეცხრე გარსსა მუშთანი, ბადრობდა დიდის ზოშითა,

მეთეს იყო ზოალი, ცვალია მიტის ცდომითა,

მეთერთმეტეს ურანოსი, იმალბობდა ზონითა,

ყვალს კარგა დაავიწდა, რაც რომ შეეძლო ღონითა.

მისთვის რომ არ სად ჭქონდა, სამიშო რამე ეტყები, ტყ.

მიქაილის შეწინილი მზვერავი, მხარი ბეტები,

დახუდა ცა მთლად წარვილი, აღარ ჭქონდა საღიეტები,

ცისა ზე ცის-კეტსა ჭყოფდა აშვიით თხელი თხეტები!

მხოლოდ ნახს ერთი გირე, ქვეყნით ზეცდო მინაღვამი,

მტველნი ადი-ნადიოდნენ, ჭეოფდნენ რაც ჭქონდათ ნათქვამი,

ზანსუნდნენ მწიდათ სულთ, ჭედილ-იყოს თუ საღვამი,

თუთანა ც'სა გავეთა, შეთვალა თუთ ღსაღვამი!

შთანთქმავდა გოგიერდის უფსკრულს, აღებუნა ტეცხლი მწველია:
დაინტერესდა დაიღწა, დაენსებინა თავ, ტან, წელია,
მოსწავლა სიკვდილმან უსომოდ, მოუღვა მტრელი ტელია,
ღვთის ნებნა კი გარდაცა მტერს: არ ახლა, არს ძელია.

სათელსა გაქნარდა აღუსრულდა რა აზრისა,
გაუსინა ეშმაკები უბოროტეს გულ-ბასრისა,
ზოგთა მისცა ხელთ მეს, სეტყვას, ძვრას და ზოგთა ყმის გეშრით კასრისა,
დაიკავეს სად, რაც იყო ტიხე, კოშკი, სანისრისა . . .

სადაც მისწვდა მათი ფერხი, კლანჭი, დაეტყუა დანისა,
აღუღდა ტან ასფალტისა, სინდენ სოდომი, გომორ, კარ-ღისა,
დადგა ბურუსი აღმურისა, ჰერ გვართ იმურეს ნადისა,
შეედგა სნებნა ხილნარ, ნერგთ: დანაცრა ვენახ, ბადისა!

დ ე ქ ს ი მ ე ტ ს რ ე

ევესტონის დანაშაულები, ეგვიპტის მიმავლად მერნეე ქოლს მოსტყვამს,
შეადგინა და მოვიტოვა მისი, დონე განუგებელი, მივან ბანდისონის სოფ-
ელში, და შებადე დანაშაულები, მურ შეიწროვან მისი, და ხილვან.

ზამთარ გასულ გასაფხული ამწვანებს მთა ბარ გორებსა, უიე.
წვიმა გაშლის აწყვებებს ხილ-ნარ, ვარდთ, მან რაგორებსა,
მზე მოსრდის წაკულას, სიო გარ ბუტკოს მოაშორებსა,
როს შემოიფარება, მოჰკრეყენ, დაატკობს მეტად მტრეზებსა!

ევესტონის სული, და გული, ღვთის მადლით გაბრწყინებისა,
უკისრის ყველა ჯვარი, წინ რაც უძის საწვინებისა,
აწ გასტყვრიტეთ თუ საწვით, რა საფად განსძვინებისა?
ძმაო! თვალ, ყური აღევენ, შენც: ვისაც დაგძინებისა!

ნახე ახალი იობი, ტოტსლებრივ წამებულა,
კესარ მეუბნები განთქმული, მწარე ღვრით წაღებულა,
თუ ვით დანთქმის ტირის, ტმუნვას ბოლომდინ წავლებულა,
და ბოლოს დაგვირგვინდება, წამებით წამებულა.

სახლად მისვლამდინ უამითა, დაუფლიტა ყმა, მონები,
მოახლენი და მსახურნი, მუშები დასაღონები,
კვლავ შეუღვა სვრვას სამწყისისა, რიგ გარედ გაუგონები,
აუწყდა მთლად ტხენის იფსი, ბედაური თუ ბონები!

შეორე დღეს ჩამობნეულა რა, შავ-გუბერბერ საფადარად,
იწყო ჭეჭით მესთან ტხვას საზარელი, ყოველ მხარად,
მოუწვა ტხვარ, ზოგნა, მწყემსი: სადაც რა ჰყვანდა მთა ბარად,
ასრე აუწყდა ქათამდინ, რომ დაშთა მტრისა ამარად!

დასეტყვას ვენახი ღვარძან წაუღევას ყანა, ტაღა, ზრდარ დაშთა ხეჩატელი, ტინახელი, ზრტა ჩაღა, დაუნსხვრია, დაუღეწა, წაუხდინა, განტაღა, ყველა ყმა, ნახირს, სურს მიჭყვას: გაეწყოთოდან რა ძაღა!

მესამე დღეს, როს ევსტატი ეზოს იყო ცოლ, შვილითა, იჭყნა უტეხ სასახლეში დაიჭტა შუვილითა, ჭონება ყველა შიდ დაშთათ, ეტნენ მტერნი უდივილითა, ღამე ზუგელს სრლიად: არა სთქვეს რა ჩივილითა,

ტანთ თუ ფერხთა, რატ გმოსათ: დაშთათ იმის მეტი არა სირტხილითა იმაღებოდნენ, გასწევეტოდანთ ისრე ჩარა: სხარსთ ძლევის დიდებაზედა, ევსტატი სძებნეს ყმათ ჩქარა; მატრამ სვლით გნატო მიუწყდათ, ვერ სად ნახეს შინ თუ გარა! გეოსარი მას უტდიდა, ყველაგანი იდგნენ მისასა.

ათას ფერად ყვავილობდნენ, ემოსათ ტანთ სხვა და სხვასა, სამხედრო ურდო საჭურვლით აკრთობდა ელვარედ ცასა, უგვირდით მოესვლელობა: შედიოდნენ მრავალ სჯასა?!..

დიდებულნი და თავადნი ერთმანეთის ემტყველებოდნენ, მოსძაგოდანთ სხვა მოყვასნი, თვალეში ემგვებოდნენ, მთავარნი გვლავ აწნაურნი, აქ იქ ეყვლეყვებოდნენ, თითქოს სვე დაეკარგოსთო, ისე მწვე იხლებოდნენ!

იძახდნენ: სად არს ევსტატი? რად გამოაკლდა ღზინს ნეტა?! მისოდნობას ვერ ვინ გვიზამს: მიწყო გვსურს ჩვენ მისი ჭკრეტა, მის ცოლ შვილთა სიტურფე, ზომ ბუნებაში გარდასმეტა, რად არ შევიტყუთ ზიჯჯაღვე, უმისოდ რამ მოგვასხეტა?!...

უპა.

თეოპისტეს არ გაუძლო გუღმან ევსტათის აზრასა.

ავსდგეთო მისირს წავიდეთ, ეგების დაგშეთო ვით გლასა?

თვარემ აქ არ გვედგომლებს: მიწას გვძაგრენს კიტხვა ღახვა.

ადგნენ მოჭკიდეს შვილთ ხელი, დამათ გაუღეს ვერ ვინ ნახა!..

გამა საწუთო! რა გლასა ხარ? სცვლი ეტლგაღამს წარამარად!

რა ჭქმნას კატმან საიმისო, რომ არ დარჩეს შენს სამარად?

ბნელსა დღედ სცვლი, დღესა ბნელად ბორბაღივით ბრუნამ მარად!

არ მოეშვები, სანამ არ მიიყვან კატსა სამარად!

ავერ შენგან ნაღაღატა მარგალიტნი დაჭნევიან გაჭყურნიან სვის მიმინო ოქროს ჯაჭვით, ეფერებიან გასწევეტათ სიხარული ტბაღ საკრავით ებნებიან, ეტბენ ვერ უზოვნათ: გზა და კვლი დაჭნევიან!

ღირსთ წარმართთ მესტიხენი სატდნენ კატის სვეს დამბრმავად, აქა იქ ეხეტებოდან, ღობე, ყურეს: ღასამაღად, არ ჭქონდა ერტახე სიბრძნე ან სიმტკიცე ნატამაღად, წადი მოდი ჭკუვის გაშო, ხან შინა იყო, ხან წამაღად.

ვინ არ არის მომდურწავი ზედისკან, მოუსვენია
პირს თაფლად უტკბობს ზე გულს ეჭტევა ნადვლად სენია,
ღანაშვარებს მინაღებთან, არ შთებთ დედის ხსენიან,
ენანებთ სანწყალთ ყოფა, ახლან ვნსოთ ესენიან:

არც წინ მძღომი ჭეჭვანთ, არც მწე არც ეტლი ზე არცა ტყენი,
მიდიოდნენ თერხით ძნელად, არ აკლდით სხვან სიმარტყენი,
თქმთ დასტყვანდათ, თქმთ შიშველთა აწუხებდათ მწვე სიტყენი,
გერც უძღებდნენ შიმშილ წყურვილთ! გზა ქვიშრობი, მოსაწყენი!

ერთი ვირის მეტი არა დაშდენოდით სანწყილები,
მას ზედან ძლივ კარდევინდათ მანდიკითა ყმაწვილები,
თხუტმეტი დღე ისე ვლეს, რომ ვერ ნახეს ზურის ნაწილები,
თვითან ხურბით; მაგრამ მითი არ ოკდებოდნენ წვერილები!

საკმარს ვერც მას შოულობდნენ, სხვის ხელისა შემხედარნი,
მიმსვლელ მომსვლელთან შესთხოვდნენ, თუ შეხვდებოდნენა მხედარნი,
ზოგნი ღანძღებდნენ ზე ზოგნი აძღებდნენ ყრმათ მიმხედვარნი,
სირცხვილით იწურებოდნენ, კდემს ჭქონდათ ნამეტარნი!...

დიდის ჭირით მიანწიეს მივიდნენ ძლივს წითელს ზღვასან.
დაუხვდათ ვიღაც მენავე ბარბაროსი იქვე მზასან,
მიიღო ფას გაუგებოდან, გაუდგა მანინვე გზასან,
ზე მეტე კი თოპისტეს შეუდგა ტანგის ზრახვასან..
რა ნახა შროშნებრ სხეტაკი ყელყური, სახე ვარდისა,
წარბ წამწამ თვალთ ზე თმთან, რომ გიშერი ვერ უფარდისა!
მის ნატრით შეიხურებოდა, ჭკუიდან გზმოვიდისა,
სულელობდა ვით წესი არს, კანსწინილი ავი კატისა.

სულე.

ამოთოებდა ფრანდ ტურფა ლერწამ მრხეველი ტანისა,
მალმალ სედემა ბოროტად, ეროდა თავ ტანისა,
ხან სტირდა, ხან ხელობდა, შესჯდომ იყო სატანისა,
ზე ყოველს ავ საქმეს როგორც სრულ ბოლო არ ატანისა?

გერც გაუნამოსოვდა, რომ განკარან თავიან,
ნებით, რომ არ გაუხდა რა, იწყო მძლავრობა ავიან,
შეუჩინა მბირავ კატნი, უწევტლივ ჭქონდათ დავიან,
მითიც ვერა განწყო რა, თავის სულის მტანჯველისა,

ევსტატში სიმხნით ნავს, თუმატა განკარადა ბოროტი ყმა,
მაგრამ მერე ზღვით გასვლის დროს ვერაფრით ვერ განადა კმა.
ბოლოს მისი ზაღუში შთანთქმა, რომ განმართლა კანახმა.
მანინ ხელთ მისცა ზე ძეთ ძლივს მოარჩენს, გავა ზღვით კდემს!

სტირდა ვაჟ მე შვალეობ! ვინ დაგაბოლათ სანწყალად?
დუდა თქვენი შთანთქა მხეტმან, მომამოტა ძალის ძალად!
აწ ვინ გატყემს მშობლურ ტკბილ ხმას? ვინ მოგებურობათ მომკრძლად?
ან მე რაღა მეშველებს? ნავარდე რა ღლან შავ წყალად?!

ვით განსძლო მე უიშისოდ, როგორ ვუძლო თქვენ ტეტის მწველსა მარტომ რა თავში ქვა ვიტე? რა მოვიგვარო ამ წელსა?...
 დაჰკარგე ჩემი სიტოტნლე, შთაგრძი ჭირსა მწვე ძნელსა!..
 დიერთი ყველას შეგვეწიოს, იქ მას ზე აქ ჩვენც სასჯელსა,
 შირმხო ძე იყო ექვსი წლის ზე უმტროსი ოთხის წლისა.
 მშობელს უკან მისტიროდნენ, დიდ ჭირს იყვნენ გაუძლისა.
 დედა! დედა!... წიოდნენ, აჩუმებდა მამა ძლივსა:
 მაგრამ ერთს ტეტსლში იწოდნენ, სდუდნენ გუდნი მამა ძისა!
 ამ ვაგებით არონის უდაბურსა, რამდენმე დღეს.
 შერმე შიადგა ოთახის ჩქარ მდინარესა უმოთსეს.
 წინ ველი გაგრტელებოდა ზე უკან მოეტვა სშირს ტყეს.
 გერ შესძლო ერთად გაყვანა, რომ ძენიო არ დამენთქეს.
 უწყო ძეთა თვითთ თვითოდ წყალ გაღმა გაყვანა რეცა,
 სანამ უმტროსს გაიყვანდა, აქეთ დიდ შვილს ლომი ეტა,
 რა მოეშველა, გვლავ მგელმან წარიტატა მეორეტა,
 საწყალ მამას თავ ზარ ეტა: აქვე შემუსრა დაღწა!
 შუა წყალს მიტანებამდინ, შიადგა რისხვა ამ გვარი.
 ირთი ლომს მიჭქონდა გლეჯით, მეორე მგელს ნაშოვარი,
 ესმოდა ძეთა წიბინი, სწეებდა ტეტსლი ბობოქარი,
 სუღს უმწარებდა ათას ფრად, ელდის ქართა ნაბუქარი!..
 მდუღარე სისხლი გადისკდა, დაუჭირა გულის ტანტი.
 დაწყებინა ტანტანი, შუაყარ ტანს ჰარტანტი.
 ძარღვთ სწევეტდა, სახსართ უშლიდა, კინაღამა გატყდა ტანტი.
 თუ დიერთი არ შესწოდა, იქვე დაღუბდა მას ბანტი!
 გავიდა ძლივს წყლის შირს დაჯდა, მწარე ნაღვლით დაღრუბული,
 იწყო თავის თავგედ ტრემლთ ყრა, რაც რომ ჰქონდა დაგუბული,
 მოსთქმდა: ტა დამიბნულა, თვალეები მაქვს დაღობილი.
 რა მარჩენს? ან რა მატოტნლებს? რამე მყო ასრე დაღბული?!
 ჯილდონი მთლად აღბეტარტვა, სპარაბეტს ბნე დამეტა რად?
 სპა ამიწყდა, ყშა მონები, საქონელი უვვიტარად!
 სახლ კარი, ყოფა ტხოვრება, სრულ წამიხდა: ხელ სატარად!
 მეფეში მსებერ მობრწყინვალე, გაუმტვერდი ასრე ნატარად!
 სე ვიყავი მშვენიერი რტო გამვენალ, ფურტელ სშირი.
 მესსა ხილი სატტხოვო, მოელვარე ვითა ტჳირი,
 მტერი დამეტა დამღწა, ამიტენა დიდი ჭირი,
 რტო, ხილი, ფურტლით შემძრო: დაგუტი მარტო ხმელი ნხირი!
 თავს მადგა ნათლის გვირგვინად: თეოპატე დედუფალი.
 წამართვა მტერმან, დამსაჯა: დამედუბა სატურფალი,
 აწ შვილნიც მხეტთა წარმტატეს, შთანთქეს მიწად დაფუფალი:
 ყოველი რისხვა მე მომწვდა; კურთხეულ იყოს უფალი!

უშე.

გარდა ამისა რომ ჩემს იობის თავისდავედსა ?
იმას მაინც ცოლი დაშთა, უხიდად ზურს მოსავალსა
ჭირში ნუგეშს აძლევდა, არ აჩენდა გულის წავალსა
და შეიღო სათვალავით სედეგად, რომ იყვნენ აღმოსავალსა ? !

მაგრამ შე რა ვუქმნა საბრალდომ ? არ დამშთა ნუგეშის ყოფა.
თავი ვიტირო თუ ცოლი ? . . სატირლად ესეც შეყოფა !
შეიღები მხეტო დამიჭამეს, სიტოცხლე შუა შეყოფა.
არც გუპი ვიცი არც ძელები, სათვალავი არსად ეტყობა ! . .

ახლა ამას გთხოვ უფალო ! წმიდა იყოს შენი ნება .
ან მიიღე სული ჩემი, ან მიბოძე მოთმინება ,
რომ არ შეგცოდნო სრულიად : არ დამაჩნდეს მოწყინება .
ვიყო მტკიცედ წმიდა სჯულზედ, აღკვეთილო შანი მტნება . .

დამერთს დააგედრა თავი და ეგრედ გაუყვას გზასა და .
როგორც იყო მოატანა ბანტისონის დაბასადა ,
იქ გლეხს შენადედ დაუდგა ; ძალიან იეფი თასადა .
თხუტმეტ წელს იქ ისრე იყო, რომ არ გაშხილდა არ სდა !

ამ სათვალის მდებარება შეადგენდა ყურე კაღთას ,
დამხვლეულ მთის ნახეთქნი ჩნდნენ, აღმა-დაღმა, ალთა, ბაღთას ,
წინ სეკ, დელე, უბან გელი . მოჭაგდა ცოტა რამ მალთას ,
სევი ერთი ბადი იყო, ჭაბო, ჭოჭნართ, მიმყოფ კაღთას .

უნე .

გვერდით ტბა იდგა ჭილისა დამშალი, გველ გეშაშო ბუდედ ,
სევი იყო შეყოფება ცხვირ რქოსანთ და გიგანთ დრუდედ !
გაღმა გაშოღმა განჯართა უბღვერდნენ ლომი, ვეფხვი ბრუდედ .
შეებოდა ხშირად ლომთა ცხვირ რქოსანი წინ ამყუდედ . .

მათის წიანტელისგან, მხეტ, ჩადირნი მწვე ფოხებოდნენ !
ვეშები ალას დგებოდნენ, იგლაკლოდნენ და კრთებოდნენ !
გაჭქონდათ ბორკვა, სისინი, შინაშის ნოხევისგან ჭხდებოდნენ !
შერი სტანჯეშდათ ნიანდაგ, სიბრახისგან ვერ დგებოდნენ

მაღამო მწუხარებოდა, ფოტორეოთ, ფრიადითა ,
აწვა მძიმე სიტხის ლული და გარემოს ტრიალითა ,
დაღისით სწევდნენ იქავრობას სირაქლეშნი ყრიალითა .
დაჟე ბუთი ვაგლანხი უდგათ, ერთმან ერთის წიალითა !

კლიმა სრქელი და გახრწნილი, ნიანდაგ ეგვამლებოდა .
ზოგჯერ ბასთორი მოებარე მინათივით ეხრილებოდა .
ხორტიელ ადამიანსა, მართლად არ ედგომლებოდა .

შთავარდა ესტათი, რა ჭქმნას ? დროს ყმურებ ექოლებოდა ! .

ლ ე ქ ს ი მ ე ა თ ე .

ევსტათის სწუწადობელი ცხოვრება, წარმოდგინებები ბუნებითი მშვენიერებისა, წუთხილი ხილვან სანადრ ნახამს სანახიებელს (განსწმედელს), დიპ-პო-მს, ჯო-ჯოხეთს და სანუფეველს .

ძნელაა გერ განსატანი, თუ ჭირს არა ეწამლებს .

უნთ .

გატს თავი, რომ განსჭირვოდეს ? სხვისთვის ვითარ ეტალებს ,
რასაც ხელი გერ მისწვდება , მას აღარა ესწავლებს ,
ხამს მიანდოს მან ღმერთს საქმე მას ყველან შეეწყვლება .

იოსები მშვენიერი , ყველან ჭირთაგან იხსნა მან .

უმ .

ძმით მძღვარობა , გვლავ დიანის , სანდევკეთილად მისტა მან ,
ბნელი ნათლად გარდუკვალა , მოუწმიდა დღე მხოლოდ მან ,
გამტემთ კეთილი მიაგო მოკეთედ ღმერთი იტნა მან !

მანვე დანახნა იოთი სანკუთრად ბოროტ მხდომთაგან .

მოსე ფარაოს ხელისგან , გვლავ ისე წარმართთ ტომთაგან ,
დავითი გოლიათისგან ჭ დანიელი ღომთაგან ,
მასვე ძალ უძს ხსნა ევსტათის ყოველთა წინამდგომთაგან !

ყოველით ღონე გაწყვეტილი , მწარე შრომით იღვლეოდა .

დღე , ღამ , სიტყე , სიტყეში იწოდა ჭ ისარხლოდა ,
ტარელ ჰურს ძლივ შოულობდა , უწყლოდ შირი ესნლოდა ,
ფასი ტან ფეხთ არტვი ჭმოსდა ; ღატაკურად იტანგლოდა . .

დღე მოფეთქილი სანამოს ქოხს მიჭმართდა მოსახეენად .

უნდოდა გერ დანძინა , ნაღველი გულს აწვს სენად .

გერას ღონით გარდუტარა , აჭირბოროტდა სწყენად
გათენდებოდა გვლავ ისე ჭქონდა სრულ საზრას სახსენად . . .

ჭხედევდა , რომ ყველან არსნი , თანეთ ნებისად ხარობდნენ .

უმდ .

ზღვა , ხმელისა თუ ტისანი ; სანმურად ფარფარობდნენ
იმღეროდნენ , ჭიკჭიკობდნენ , ნავარდობდნენ , ნარნარობდნენ ,
მსტავსი მსტავსის არ სტილდებოდა . ერთმან ერთს ისრე ჭყვარობდნენ !

აგრევე თხთხ არეთ ქტევას ჭკვირდებოდა განკებისად ,

უმე .

გაზავხულ , ზავხულს , სთველს , ზამთარს : ხასიათით ატებისად ,

თვლი ჭქონდა გაზავხულზედ , ყვავოდა გულის ნებისად .

მას ენუგოდა ჭ ბტობდა : ეუბნებოდა ჭებისად !

სიღვან მობრწყენ გაზავხულა ! ანათებ არემარეთა ?

ტან ზაობობ სთველსა ატკობობ მწვანედ ამაობ მთა ; პარეთა .

სულს აღსენ , გულსა ახარებ , დღეთ ათენ განმომდარეთა

მოსისთანტ გვწყვლობ , ღრუბლითაც ; მატრან სხვებრ კი მსჯი მწარეთა !

აღიარე დილის რიჟვრეშე, ქრიალობის ნიავის კალთა .

უზნად აზნეეს თვალ მარტალით, ცუკრთა უტხოვ დანათაღთა,
შიდ სტვირინ შნათინ ათას ფრად, მშვენდლად ხეთ, ყვავილთ მსაღთა,
ყველა უტვრეტს სანამურად, მე კი ვერ უმართავ თვალთა !

გალობენ გნოღნი, სოსობნი, ღოროლას უტვრედ ფრენითა,
მერტხლის ტიკტიკი მიდამოს იანტებს, მწველის ენითა,
შაშვი, შოშა მღერობენ, კატკატის ჩხავის ჩენითა,
მაგრამ ბუღბუღს გვრით ღუღუნი, რომ ესმის ზის მოწყენითა !

მიღმა შამხნარის რუსკულიდან გარდმოსხერეს წყალი წნარია,
მიღმა კლდითგანტ კრიალით, რაკრაკოს წყარო წყნარია,
გელს შუა მდინარის ტავლთა ჩასტვირს მზე მომტინარია,
თვალ ყური ტვობენ, თვარება გუფი კი მომწყინარია !

წინ მთობ კლდოვანის ნაღითგან, კალთობსედ ხტიან ჯერანნი . უო .

უკან ნაძვანართ ირემთა განაქეთ ღმუვილით ტყერანი,
შიგნით ლომი, გეფხვთატ სანამოდ უდგიათ ბღვერს მღერანი
მე ვამ აქვს სმასაღარს, რომ უტხო თემს სტანჯამს წერანი

განაფხულო სავრელ ხარ, ყოვლის ფრით სანამურთა,
მრავალთა სევდის უქარვებ, გუფს არღარ უღანძოთ მურთა,
სოფელს მწვე ეშერებინა ; რადგან აქვსთ ხელთა ჩურთა .

მაგრამ ზოგსედ ცოტატა გზურს, უზოგავ გუფს რატ ჭსურის

შენი შვენება მსჯის, მწყენს, თვალთ მიღობს, მტანჯავს გულმწყდარად
კეკლუტობ, მთავს ელაღვი, მოფელფელუბ წვე ამტყდარად,
საფურთ ხედამ მ სხვას კი არ, თუნდ ყოფილად ლომ ავთანად :
ამის მეტი რაღა კადრო ? სიტყვა მოკლე მისამხვდარად . .

თუ რომ გესმის ხვანადის ძალა, გვლავ რაღა თქმს გინდა,
მტანობელას ცოტატ ეყოფა, საქმე მიუძღვის სრულ წინდა ;
თუ არა მ რად მოფლორდე, ყურთა გითქვიფო ვის ვინდა ! ?
მიანტ შენ შენსას არ იშლი, შენ გზას მიჭყევ როგორც გინდა . .

ნუგეშ გე ზრე ყველასა, დაუტბე ტხოვრებანია,
ვითატ სწყალობ, მათვე ეწყევ, არ მოგახდესთ ვნებანია,
დაბიშკენეთ ერთმან ერთი, სიღამდისც გაქეთ ნებანია,
მის მეტი არც ერთ წაგყვებთ საქმე ღვთის განგებანია ! . .

ამ გვარს განწირულს ყოფაში ღმერთს სრულის გუფით ჭმონებდა, უო .
შეიშალ, წყურვილი : წრფელ სულსა, უკვდავ საზრდოს აქონებდა,
ჭირს ლხინად ხედედა, ჯვარი არას დროს დააღონებდა
მხერვალე ღოცვით შეწევნას ეტყოდა ; განგონებდა . .

გთხოვ უფალ ! გუფის წყრამით, ნუ მსჯი მ ნუტა მამხილებ .
აღხვენ რისხვას, გულ სამსტვალად ნულარ მტემ ელვას, მახვილებ,
მიწყალე, დაბრმავებულ ვარ ცოდვითა თვალთ ვერ ვახილებ,
ძვალ, რბილი მთლად დამლეწი : მტხვენის შენთან ვერ ვამხილებ .

სულაი მიგრების საწყალობელს, სიდაშინ უნდა ვიწვავო ?

მოვედ უფალო გამკურნე, ჭირი, ჭმუნვა მოვიცილო ?

მოწყალებს შენი მრავალ არიან, მით შევიწყალო,

მაცხიანე მე ჭ ნუ წამწყემდე, ბნელი ნათლად შევიცვალაო.

ვინ გაიმეტს თავს საგვდავად, ანუ სულსა წარსაწყემდად.

მისმინე აჯა ნუ მარტყენ, არ ვსჩნდე შენს წინაშე ყმდად,

მოვუძღურდი გლოვისკან, დავდუმდი სმა განკმდად.

ადვილსე ტრემლით საწოლი, ბრალთა ჩემთა განსაწყემდად.

თვალეები ამომიხერდა, დამწყედა ცხარ ტრემლთა დილაჯი,

ლამის მტერმან გარდმიტანოს დავშთენილ ვარ ლაილაჯი,

წამისდა ძალი, გონება არღარ მამკეს ღონე ილაჯი,

გავერკვიო, გზა გავიტრო, გარდავსდგა როგორმე ღაჯი!

ვიდრემდისინ უნდა ვიყო დმერთო! სრულ დავიწყებული ?

ვიდრემდინ უნდა მამტეო მხარ ბეჭი. ჰირი ცხებული ?

ვიდრემდინ უნდა მტანჯემდენ მტერები განფიცებული ?

კმა არს მომხედე წყალობით. მიმშვიდდი განრისხებული!

განმინათლე სულის თვალი, ვხედვედე ყოველს ნამდვილად.

განაბრწყინე ჰირი ჩემი, ბნელი გარდმიცვალე დილაჯი,

განმიმხიარულე გული, სულა მნათობელ განდილაჯი.

დამდამბლდენ მით მტერნი ჩემნი, მამტრებულნი ადვილად,

შენს უსამო მოწყალებას მივნდობივარ საკუთრად..

თუმც არ ვარ ჰური, შემკრიბე მანტ მდარე ნაკუდრად,

მანვერე მაცხოვარება, მექმნე წუთს ნავსაყუდრად.

მიმიდე, ვით წმიდათ სულნი ზეტამ შეისაკუთრად!

ამას ჭ ამგვარ ლოცვით, მრავალს იტყოდა მხერვალად,

ვერ ძღებოდა ღვთის სურვილით, იყო ნიბაჯ მწყურვალად

მადლთა მადლებზედ იძენდა, ცხონებისა მოჰურვალად

კვლავ ღვთის შემწევნიტ ჭირთ ღსენას. მოელოდა მოყურვალად..

უგანასკნელ რა მისჭირდა, მიეტა კვლავ მწყურვარებას

მეტის ნაღვლით მიერულა, მინებდა ცხარ მდუღარებას,

მისდგა სულთი საღსინებელს. შეესწრო მუნტ მექარებას

დაესაჯა ფიცხად სულნი, მაცხოვრის კაცთ მოყვარებას!..

იტანჯოდნენ მწარე ტეტხლით, უმატაღლითად მწველისა,

წმდებოდნენ მით მანკისკან შესანდობელის ცოდვისა,

რათა შემდგამი განწყემდის მისწეოდნენ სუთეჯას,

ღ ამ მწყურებულ სულთა ლოცვა, წირვა უშველისა.

მიწეხი მათი დასჯისა. იყო ესრედ რისხვა ცოდვისა:

რატ წუთს მთლად ვერ გარდესნათ, საგანუნო ბიწთა ცოტის,

კვლავ დანავიწუთ განდობაში, გინდ რატ ცოდვად არ იტოდის,

სანამ ვაღი მოეხნა მართალ სულსა, იქ იწოდის!

უპ.

უპ.

გარდახდა აქეთ იქით ; ჩანს ღიბშოში ერთ მხარედ .

ბუნებით გიჟთ და უნათლავთ ჩივილთა სულნი ისხდნენ გარედ ,
ტანჯვას არ ჰქონდათ , იხედნენ ბუნებითს შვეპას მოხარედ ,
გმა იყვნენ თავიანთი მსგავრად , სტოპდნენ ღმერთსა კაცთ მოყვარედ ?

დაჰვივრდა მგორე მხარეს , ჰქუხდა ტუტული საშინები .
ერთობან ერთს ჰგლეჯდენ ეშმაკნი , ჯდობდნათ ბრახით ჟინები .

ქვეყნის ხალხი დაეტყვიათ , ეგვიპტ ინდო და ჩინები . . .

და ქრისტეს განტეხ იუდის დაეჭროთ თვალის ჩინები .

იუდისა ებრ იტანჯოდნენ ქრისტიანნი ნამეტარად .

წოდებისაებრ საწონად უწოდნენ ღირსებას ტარად
მტნობთ თუერო სჯიდნენ , უტნობთ კი ბრალის დაგვარ არამ ტარად .
არ სით უჩნდათ ხოიშანი , სჩხვლელტდათ სვიდისი ამტყდარად .

მწარე ნაღვლით დაშხამული . რომ ხედეშდა წაწყვიდილია . უშ .

უტეპ ზეცით ხმა მოესმა იხილავს გუნდთ გაწმედილთა ,
მოტეჟულთ , მოწაშეთ , ქალწულთ და ჩივილთ ბეთლემს აწყვებილთა .
მათში ჯდა ძე ოთხ ცხოველებედ მრავალ თერ თვლით მოჰქედილთა .

წინ ანგელოზი უძღოდა სახარების მქადაგათ .

ძის ღვთის მგობრელ (მონანულს) იტყვის , შეენდოს აქადა
სულის მგობრს (შეენანებულს) არ შეენდოს , აქ , არტიქადა ;
გამოაკლდეს ღვთის წყალობას , წაწყვიდეს ტუტულს დასადაგადა . .

ამით იგი ატნადებდა შირველს მონანულთ საშველად ,
მეორეს მოუნანებულთ , გლისხ ადამიანთ სასჯელად ,
სინანულა არის აქ გზა შენდობად ტოდვის საშველად .

და ესევე საშველი სუფევას მისაწვენელად .

საღბნიერელს აქადნიდა სხვა იგავით სწორად ღია ,
თუერთხილდითო გზას შოდავეს , სანამ მის გული მშვიდია .
არ იქნას გაღიოსთ მიტეხსთ სჯად , დატყვევდეთ ვით კოტრადია .

ვერ გამოხვიდეთ სანამ არ მისცეთ ბოლო კოდრატია . . .

მაშინ ოთხ ცხოველებედ მჯდომი , განბრწყინდა ბევრგეტად მხისგან ,
ძე ჩემოა არის ეგე , მოისმა ტებილი ხმა ტისგან .

გარდმოდიოდნენ ცხოველების მდინარენი ნათლად ძისგან .

და ღვთის სული ტრედის სახით მოფრინებდა მუნთ მისგან .

გალობდნენ სამ წმიდარს კრძალვით დიდებულნი სერაბიმნი . უშ .

ფრთებს იფარდნენ საეხებრედ , ბრწყინვალენი ქერაბიმნი :

საყდრობა , მთავრობა , მფლობნი ძალთა ეტნით შადლთა ტხიმნი ,

და წმიდანნი თაჟგანს სტემდნენ მოსლიოდთ შირსედ ღიმნი .

ესიტატმა შესტირა მფარველს , დაუჭირა მატარ მჯად ,
წუთს ვერ ვიპარე , მაინც აქ ვნახო ტოლ შვილი მაქვს აჯად ,

ჰრქვა ანგელოზმან ნუგემის ! მტერი შენი დაისაჯა ,

მანდეე ცილადრები , ისევ ხელთ გაქვს , ავ კარვთ შირთვას , საჯვას .

რე გამოფენილად, ძილისგან, შესწირა მადლობა, მხსნელსა,
რომ ჭეშვარიდს წმიდას მარჯვნივ, უგრძელედ დადო, ჟამს, წელსა,
ხილვას! ყველანაირად დაგვიწესა, ითმენდა ტკბილად ჭირ ძნელსა,
თუნდა წინ უდგას საშიშარნი, ეგრძელოდ ტრეხელ მწკეპელ ბნელსა.

სასწრაზიანი სიკვდილის დღე, სულის ხორციელებს განსვლისა.
კვლავ განკითხვის დღე სათრთოლი, კაცს დაწვეწვეს ღმრთისა,
რით განმარტდებოდა? რა იცის? ბეწვის ხიდზედ დგას სასჯელისა,
ტხონებ კი ყველას უნდა, თუ ცოდვა არ დაუშლისა....

ლ ე ქ ი . მ ე თ ე რ თ მ ე ტ ე .

თეოპოსტის დანერგვებამ, მსუბუქად სანწმუნოებით დოქტრის მიმართ,
მენაგე ყოფილ მოკვდებამ და განთავისუფლებამ, მისი მღვთა-მარტოობა, ჭირი
და მოთმინება იხუტებოდა წილამდის.

შავი მამინვე თეოპოსტე შეამწყვდიეს ხაროს ბნელსა.
დახედს თავს საცდურს იყო, გაუგებებელს შეტად ძნელსა,
მიჭმარათ მხურვალე ლოცვით, ხელნი შეჭყარა მსწრაფელ მხსნელსა.
ეტყუდა: მიწყალე ღმერთო, ნუ მიბრემ მტერს ქვე დამთქმელსა.
მამს ხარ ყოვლის მშეობელი, ტა, ქვეყნის, უფსკრულ ღმრთისა. **ფ.**
უშენოდ ძერს არ ვის ძალ უძის, ავრცელებს ყველგან შენს ძალთა.
ზვავთ დასტემ, მდიდრთ ამდებლებ, ამდებლებ გლახაკ საწყლთა.
უძლურთ ძალს მისტემ ამხნელებ, მით ჭყოფ ყოველთა საგრძალოთა...
ძველათ მრავალნი განითქმენენ შენგნით დედათ რიგისანი.
დაუდგენენ მოწინამდებელ: შეერიდით არა ვისნი.
დასტეს მძლავრნი გაამარჯვენ, არტხინეს მსიბლავ, მისანი,
ჭყავ ჩენსედაც სხეებთ ის წყალობა, ამდებლემ მქედნი მტრისანი!
ვანეტარებ მხნე ივლითსა განარინა ბეტილია,
მოკენდო ღმერთს მატხეობისა ლოცვით დახვდა ბედი ღის,
ოღომიერეს გამოეწვენა შეუმოკლავ მტრი დღისა,
ტრფიანდი საწადს ვერ მიხვდა, მოჭკლავ, მით უქმნეს სტიხა!
ბედნიერ იყო სუსანა, მაკენდო შენს ძალს, ღონესა.
შეურაცხყო მოტრფიანდი, მოხუცთ მრუშად აგონესა,
დაისაჯა სასიკვდილოდ: ქმარ შვილთა დაღონებისა,
გარნა დანიელ ყრმის სიბრძნით, განმარტლად გაგა ფონებსა!!
არ მაქვს სიმხნე ივლითისა, ვით მოჭკლავ ოღომიერე ავი,
არც ღირსეის სუსანასა, არ მისტა მრუშთ მოხუცთ თავი.
სიკვდილი ირწია დაღატკნ ცოლ ქმარობისა ჭყონდათ ზავი:
არამედ ვარ მწვე უძლური, უღონო ღმრთისა!

შეიკვადრე შენს საფარველს, წმიდა ჭყავ შენი სახელი,
მომივლინე ანგელოზი, მომიტოვოს მარჯვენა ხელი.

გამომიყვანოს სოფლით, ან დასცეს ტრუიანდი ხელი,
რომ შენის წმიდა სჯულისა, არ ოდეს ვიყო მღასწველი!

უსმინა ღმერთმან ღოცვას მით უსაბაგოდ დაიცვად,
იმ დღითგან ჭრისსა შენავე, მოკვდა, სახლში, დაიწვდა.
თეოპისტე გააწაბდა, სხვა რიგი გზით გაეცადა,
ამა იმის სამსახურით თავი წმიდად დაიცვად!..

იტოვდა, კარგ ხელთნებით ხელ საქმენი მრავალ რიგი,
ჭრას, გერვას, სთვას, ქსოვას ქარვას; კვლავ სასახლო თადარიგი
მეზღობას, ხვნას, თესვას, მკას: გლეხ მუშა ჭაღბთ გასარჩი
მით ყველას საკრძაღველ იყო, საპატიო ღვთის ტარიგი.

ხელის ხელ მანდილივით იყო ყველგან მიწვეული,
ღვიძელ მშობელ დედისაგან უძეო მტად ჭყავდათ შინაგული,
ჭკუვით, სიბრძნით: ნიადაგ ათასში გამოარჩეული,
ასწავლიდა ხელ საქმეთა, ხან აქ, ხან იქ მიწვეული!

მას ზედ ჭქონდათ საწყალ ჭაღბთა, ყველა სექმე დარჩენილი,
თემთა ერთ კვალად სწყალობდა, ღოცებდნენ მთლად გაჩენილი,
ეგრედ მჭიდროდ ეხიზნოდნენ ობოლ, ოსერ, დარჩენილი,
როგორც თუ განკებ ღვთისაგან მათთვის იყოს აჩენილი.

მისოდნობას ვერ იხედა, ვერ მეფე, ვერც ქონიერი.

ფი.

ყველა ჭკუას ეძინება; დიდი, მცირე, ღონიერი:
მოთავობას კაცს რას არკებს? თუ არ არის გონიერი,
ჭკატი სახელი ის არს, საქმე უნდაც ზომიერი...

შინაური წამლობითა მრავალნი გაუგებრნი
ბლუთ ენა ამოუდგიათ, ფრუთა გახსნიათ: ყურნი
მრავალნიც დაუმოწათამს, უფვის ღვთის მსახურნი,
მიშველნი შეუმოსია, მშაერთ ჭქონიათ ზურნი!..

ამის დროს მოხდა უცადა მზის სრულიად დაბნელება.
შემტკველად მოეფი სოფელი, სთქვეს ქვერის დაბნელება,
განდა ზრიალი, თავ ცემა, იწყეს თრთოლას დაბნელებმა.
რიგთ ენა ჩაუვარდათ რიგთ ტყავი ჭიმეს შავბნელებმა!

თეოპისტემ ეჭვი აუხსნა, ნუგეშ სცა, ვინც მაისწერს,
ქვეყნის გუნდი, მზე, ჭ მთვარე: ხდებიათ ერთ გვარ წერს,
მზე ბნელდება თუ რომ მოვარე მზის ჭ ქვეყნის შუა ძვრეს.
აგრეც მოვარე ქვეყნით, სანამ ჩრდილი გავლით არ დასცხრეს.

მზე არის ყველას მანათი, დასტრიალებენ გუნდნი გარს,
ვით განდილს ბურთნი უვლიდნენ, აქცევდნენ ერთმანეთს ზურგ მხარს.
მზის მხარე სრულ ნათელია, ზურგი კი ჩრდილი ბნელი არს,
სრულ ორ გვარ ბრუნვენ, მზის გარე ჭ შიგარე თავიანთ გარსს.

ფი.

ქვეყანა ბრუნამს სრულ დღე, დამ, თავის გარსზედ ოცდა ოთხ უამს, მზეზედ სამას სამოც ჭ ხუთ დღეს, ხუთ უამს ორმოცდა ცხრა წამს, მით გაზფხული, ზაფხული, სთველი ჭ ზამთარი გვიცვამს.

დღე დამის გასწორებისა, თვის ღერძებს ადამ დადამ, სძრამს.

თორმეტ თთვეთ თორმეტ ბურჯებში შედის მზე სხვებზედ განწევითა, ინვანარს წყლის საქანელზე, თებერვალს თევზთ არწევითა.

მარტს ვერძში, აპრილს კუროში, მაისს მტყუბნთ განწევითა.

ივნისს კიბოში ჭ ივლისს ლომში სიტხის დანებითა.

ავგისტოს ქალწულს, სექტემბერს სასწვრთ დღე, გვირს თთვეს სწონას! ოკტემბერს ღრინავალშია, ნოემბერს მშვილდოსნობის ომსა.

დეკემბერს თხის რქაში შედის, როგორც უნდა რბის ჭ ხტომსა.

ღამ ბურჯებში მზის შესვლით იცვლება ოთხი დრო წლისა.

მთვარეც ორ ნაიზად ბრუნამს, ქვეყნის გარსსა ჭ თავს ფენს.

ოცდა შვიდ დღეს, შვიდ უამს ჭ ორმოც ჭ სამ წამს ჭ თერთმეტ წყს.

წელს თორმეტჯერ იზადება, თერთმეტ დღესა მტად იგრეს.

ასრე მოკლედ განუმარტა მინდვრის ხალხთა ჭ საწყალ გლეხს.

ღიანის შნო სილამაზეს, ას წყევად სჯობს გაზრდილობა.

რდი, სისაბატიურე, სიკეთეს ზედა ცდილობა.

ხელი სრულ საქმეზედ ჭქონდეს, შირსა უთოთრებს წვრთილობა,

არ უყვარდეს ცუდ უმადი საუბარი, არც ცილობა.

უბრალოდ დროს გატარება, უჯერ მაჯერო ტყრიალი.

ფა.

ხან აქ ამბის სმენა, ხან იქ: თავბრუს ახვევს გარს ტრიალი.

რას არგია ნეტა მითხრათ, ყურება, თვალის ბრიალი?

მით თვალს, ყურს, გერ შეიჯერებს, გაჰს ყმედობის არს ტრფილი!

ყმედობა წვე საგიცხია, სათაგილო, საზიანი.

გაზრდილი მას არ იკადრებს, არც წმიდა წყლის კარგ რძიანი.

ბევრს ისმენს, ცოტას იუბნებს, არც ვის დასძრახს ბაძიანი.

ვინც ასრე არს, არს სვიანი: ვინც არა ჭ ბრახიანი!..

ენა ცუცხლია ძლიერი, გარდისვრის ბევრგან ნაშერწყალს,

თუ მოედვა, რომელ ერთსა გაწვდენ გასაქრობლად წყალს,

სანამ ერთიდან მეორეს გარდასწვდე, დასწვამს ხომ საწყალს.

სახელით უდგია სული ყოველს ადამიანს ცოცხალს.

ვის არ უნდა, რომ არ ჭყავდეს, მისთანა სარწმუნო შირი,

ქვეყნის ფასი ჭაგარი, კაცობრივ ცხოვრების ფირი,

შვილების ზრდა მას შეშენის, გერ ვინა სთქვის მისი ძვირი.

ჭირთ ითმენს, თავსა იწურთვის, ღვთის შიშით ბრწყინამს ვით ჭვირი

ამ გვარ ნიჭით შეპკობ იყო იობის ცოლი ღირსადა.

შვიდ წელს უგლიდა დარღვეულს, ითმენდა მასთან ჭირსადა.

მაგრამ ბოლოს ეშმაკის ცლით ჭრქვან ქმარს: რა გდისარ ძირსადა?

ჭსთქვი ღმერთზედ წყევლა, ეკების მორჩილო იმის შირსადა!

ამ სიტყვისათვის იოზმან გაწურთნა ცოლი წყრომითა .
რამ გაგლისმაო ატრე მთლად ? ავსილ ხარ უმეტრობითა
რად არ იტი , რომ ვით წინად გაგისაწეთ განცხრომითა
ახლანდ უნდა მოვითმინოთ სრულად ჭირნი შრომითა . .

მამინვე მოვიდა ცნობას , დაუგარდა ხელთ , ფერხთ ზედა .
ვსტადეო ღმერთს შენს წინა სთქვა , მიმოხე პეჟმენ მწედა ,
ეგრედ მოსტყდა , რომ გერას დროს განიტადა თვალით მზედა .
ღმერთმანტ მის დაგვარ ადიდა , დაუბრუნა ღმირნად სვედა .

რას ეჭვი ? საამოვნოა ამისთანა ყოფა ქტევა . . .
ღვთის თვალი მას ზედ ტრიალობს , არ აქვს წყალობას აქტევა .
ამით სტხოვრობს ძლივს თავსდება , დაანსებოთ განტევა ,
მეორეთი კი ნულდება , რად უნდა განს სხვა დაქტევა . . .

თეზისიტეს კი გერ უზრახთ , გერ შევამწევეთ ვერა ბიწის ,
გაუმიდრების განკებ ზეგარდამო მადალს ნიჭსა ,
არა თუ ხედას ქმარ შვილთა , ასრულებს წესიერ ფიტსა ?
არამედ ინახამს ბარბართ , გაჭირგებულთ დაამტკიცას .

არა თუ მხოლოდ შვიდ წელსა , დაწანწანლებს კარის კარად .
მტერ , მოყვრებში , მეზობლებში : თხოულობს ზურს ქმრის საფარად :
არამედ თხოუნიტ წელს დიდ ჭირს იომენს , ბარბარედში მარად .
არც თვისი ჭყავს , არც მოყვარე : უჭრობ ტეტელში იწვის მარად . .

სულ გრძელობით მიანდერის ხალხთა იძენდა მიწყვი ტკბილად . ფლ .
უგონო , გაუგნებელნი , გულფიტნი : მოარბილად .
არც ღვთის იტადნენ , არც განის , რა მოსტეხდა ადვილად .

განტ მოყვრობის მძღვანელობით , მთელთ ბნელს უნათლად დილად .
ასრე განთქმულ იყო ; მაგრამ სტხოვრობდა ძლიერ დატკად ,
დღე სრულ ქმარ შვილზედ სტიროდა , ანგვდა ტხარ ტრემელ ატკად ,
დამეტ სამწუროდ სიზმრები , არ აკლდა ; დამწველ დამდატად ,
სრულ არ ჭქონდა მოსვენება , ანდა ჭირი გულზედ დადა !

ზე ხელს ჭყრიდა : ღმერთო ჩემო . სადა მყავს ნეტა დამაზნი ?
ქმარ , შვილნი , ტურფა , სანდომნი , ღმირანის სარო ჭ ვაზნი .
მოვშორდი მე მათ ტხოველ ჩრდილს , მე აქ ვსტირ ჭ იქ ის ნაზნი ;
რად გაშწირე ღმერთო ჩემო ! რად არ მისმინე ნამაზნი ?

მოსთქმიდა : ჩემო უთქვენოდ , არც შეგდარ ვარ ჭ არც ტატხალი .
არც მიბრუნამს სული გვამში , გაჭირგებით : არ მაქვს ძალი :
არც მარჩენს გვლავ არც მეყრება სული , ხორცის განმავრისლი .
ამისთანა ძნელ დღეებში ვარ მე , თქვენგან შორს განატალი .

ტხარ მთას აქეთ უტხო თემსა , დატყვევებული თავდა .
ბნელ კრულის ბედის დალატით დაგებულ ვარ მახეს ავად .
ვტდილობ ჭ ვერ გამოვხსნილვარ , გულს სევდა შაწვეს შავდა .
ვსტირ მიწყვი , მაგრამ ველარას ვშველი თავს ღონე ქარდა .

შეღამ თქვენი მატონდებს შევებებს ალვას ვაზისა,
 შირ ვარდთა, ყელ ყურ შროშანთა, თვალთ მსყვალთ, შუბლ ბაღაზნისა,
 ტეცხლი ტეცხლსედა მეტსნება, გვლავ მწვენ წინი თავაზისა.
 არ მინელდებს სახმელი, ჭდე, დაღად გულისედ მასისა...

ვიდგა, ვიჯდე, დავდიოდე: გული შემკვეთს, მსჯის მწარედ, ფლე.
 თვალთ ვაყოლები მიმსვლელ მომსვლელთ, უტნოთ, მსგავრთ, შინ თუ გარედს,
 თითქოს თქვენ მათში გეძებდეთ, ჩემთ მღხენელთ გულთ მახარედს;
 დდე ასრე ვხელობ ღ ღამე სიხმრით მფეთთ შესასარედს?... .

დილა თენდებს, ვამბობ; როს დაღამდეს, მოგრჩე წყენასა?
 დამეა ღ ვერას ღონით მიმხვდარვარ ჭირთა თმენასა,
 მეტადრე, რომ ვიგონებ თქვენ დარდს, ჩემხედ გულის ტკენასა...
 სულ ამამავლად ვიწურები: არღარ გელი მოტრენასა...

არა მჯერს, რომ ეს ყოფანი ჭქონ იყოთ ელენს ან მისსა?
 ჭირს ღზინად, ბნელს ნათლად ვხედამ ნადვგლნი წამლად გულს მიძსა.
 არ ვერევი ნადიმ ღზინში მატეივ მტეძელთ ან სხვა ვისსა.

მით ლუკმა შხამთ მეტება, გვლავ სისხლის ტრემლს ვრთავ სახმისსა.

ჩემის სისწულის ცოდვითა, იშლებიან მთა ღ ბარნი,
 მიწა თრთის, ნივთნი დნებიან, გვლავ სკტებიან კლდენი მყარნი,
 ზდეა გვრგვინამს, მდინარნი დუღან: ტის მარე დღეს არს ავღარნი, ფმ.
 უბრალთ სისხლი სოფელს რდენის, ისმან, ზათქნი, ზან ზარნი!

ზღვით გამოსრულნი ნიანგნი დამტირან, ხმით სწვენ მთელ არსსა.
 ტყით მხვტნი, მინდვრით ნადირნი, ტით ფრანველნი ჭქმენს საზარსა,
 ყვავსა სულდტმულნი ზღვა, ხმელის, მანიშენენ ამ სამიძიმარსა,
 მაგრამ მატეივი კი ცოდვის, არ მიხედვენ სატკივარსა...

გლას. მარტო ჩემთვის მოსულა, ეს საზარო სეტყვას ქვისა?
 რომ ვერც თავს ვშველი, ვერც ქმარ, შვილს, დაშთენილი სამარ სხვისა.
 წამს ვსთვლი, ღ წუმს ვანგარიშობ მიჭირავს კანჭი რიტხვისა,
 რავდენსაც ვჭკრებ, უმფრო მეტად ხვავდებს გროვას რისხვისა?..

დმერთო ჩემო. ნუ გამწირამ, არ გარდამიწყდეს იმედი,
 ნუ მოხედამ ჩემს სირეგენს, სუსტი ვარ ღ სრულად ყმედი,
 იტით: არვინ მყავს სხვა შემწე, გულის დამდები შენს მეტი.
 შემისრულე საწადელი: ხელთ გაქვს კეთილი გამკვეთი.

ვიდეგ მაღირსე მე მათი ზირის ხილვას დიდ სასოდას.

არ დავიკარგო სრლიად, შევვერთდეთ გულავ ერთად,
 შენნი ვართ, შენთ ხელთა ქმნილნი, დაგვიტევ შენს სახსოდას,
 კვამორე ავი ნუ გვიზამ, ბოროტ მტრის გულის დაზოდას.

დ ი ქ ს ი . მ ე თ ო რ მ ე ტ ე .

ბგპიოს და თეოპისტოს მეცხვრე მწუემსნი გარდნარჩენენ მკეცებს და ცნდუ ცნდუე დანდინს , მათი სიმეგენიერე მხნეობა და ცხოვრება იმ ბარბაროს ხანლში ,

ყრმები რას მხეცთ წარიტაცეს , ლომს დაედევენ მეტხვრები , ცოცხალი დაგდებინეს . გარდესწა ცოტა მხრები , მეგელსაჲ შეჭმა არ ატალეს , მარჯვედ დაუხვდნენ მეხრები , თონივე დაიზდნენ ცალკე ცალკედ , უცნოდ ვით თბოლ , ოხრები . ფმე . ერთის სოფლისაგან შეხვდნენ მეხრები ჭ მეტხვარები .

მისცეს საზრდოთ გარე ხელაგანთ , ვინც ფრთხილ იყვნენ ჭ ცხარები . გაზარდეს , გაწაფეს სრულად , გამოვიდნენ მხნე , ჩქარები . ეგრედ , რომ გარდავლეს ყველა საგმირო წნის სასლავარები . .

თლიმპურს სათამაშოთა ჭქვიან საგმირო წნენა , მით რომ ძველ დროს სათემოდა , შეიბმებოდნენ მხენია , ყოველს მეოთხე წლის თავსა : სჯიდნენ გამკე , მზირ , მტენია , თუ რომელი , რომელს სჯობდა , გაიმარჯვდა გამყენია ? . .

მოჭიდარნი ტან შიშველა , ქისპატით მოიგვანწოდნენ , ტანთ მთლად ზეთსა შეიტხემდნენ , გინკლადდნენ , იქანტოდნენ , მოკრივენი ჯიღვით ბძოდნენ ჭ არ თუ მობდლანძუნობდნენ , მობურთაღნი ტანტრან ბურთით ნაგარდობდნენ ჭ ანტობდნენ .

ლოდთ აწევს , ფიქალთ სროლს , ორ ხელით სადაც უწევდნენ , ჯიროთსა ჭ მკლავთ სიმპგრეს , მჯობნი ერთმან ერთს იწვევდნენ , კობლით ჩიგარს აგორებდნენ , მომხრე მომხრეთა იცვდნენ . ერთმან ერთის ტილაობითა ძლივს დონაზე გააწევდნენ . .

შხარ დავედრა , წირეს შიგნიითა , გარენი ქუდს მოსიტაცემდნენ , სანამ წირეს გარედ გატკნათ , ოთხზედ ტრინკით ფაცფაცებდნენ . გაცის ტაცვა , გაქტევანა , ფეხმადნი ხელ სწრაფთ ჭბაძემდნენ , დონა ზედა გატკნადისინ , რუნით ერთმან ერთს ჭქანტემდნენ .

თულა წრე იყო , გარენი შიგნებს თულასა ურტყემდნენ , თუნ * თუ არ გატკნათ ზნანკულით , ტემით თავ ტვინს დაურხევდნენ , ბუნბერაზნი , ისარ ზმლითა , ერთმანერთს სისხლს დაუნთხევდნენ , ეტლთ მბრეგარნი , ტხნთ მაჭენებნი , ერთს ორად , ორს აოთხემდნენ .

ტეკვა , სტომს , მრავალ გვარი , თოგზედ გასვლა , გინკილვანი , ვის ვინ სძლევა , აფასემდნენ : მზირთ მართებდათ განხილვანი , ზირში ქება , უკან ძრახვა , საკიცხ იყო განვილვანი .

ამ გვარ წურთვით შეპეულ იყვნენ , იტყოდი არსა ხილვანი .

სადაც ჭაბუკი სთამაშობდა, საცდელად გაუდგებოდნენ,
ბურთის, ჯირითის ზე მშვილდოსნობით, წინ ვერ ვინ წაუდგებოდნენ,
მათი ნასროლი, ნაკრავი, შორითვე გაიგებოდნენ,
აქეთ იქით დაჯანბნის, ჭელივით გაეგებოდნენ!

ყოველ ბურთს მოედინებოდა, ქალ, ყრმანი დაიჭრებოდნენ,
სარბიერის თავს მათსად უწინ, სრულ ვერ ვინ გაიჭრებოდნენ.
ფარ ხელით გამდგომი, უთუოდ კემს კემსად დაიჭრებოდნენ.
რაც კარგი მხნე ყოფილ-იყვნენ, სამუდამად დაიჭრებოდნენ!

თულა წრე ზე მხარ ზე გედრა იყო მათთვის ხელ ზე ხელი.
ხტომანსა ზე ქვის სროლასად, არ ვის ჭქონდა მათთან ხელი.
ჭიდაობა, ბელანძუნობა: სარც იყო დასახელი,
სიამოვნით თვალთ სეირსა ვერ მოაშორდა მხანგელი.

მხეტია ბრძოლა ვიღამა სთქვას, უწინებდნენ განკებ სამსა, ფრე.
ლომის ძალა, ვეფხის ბრჭალი, დანების ღონე საქმით სჩამსა,
რომელსაც რომ შეებოდნენ, სულს ამოხდიდნენ იმ წამსა,
არ გაუბოგინდით თავადთ სამხეტის მხეტნი მათ ყამსა!

ყოველ დროს ნაზარდობისა, წარტანდნენ უებართა.
შეუყვებოდნენ ტანთ ყლუტას, ირემთ, კანჯართ, საქებართა.
მოხრევედნენ მოლად, ამოხწვევებდნენ მხეტთ, ტყე, ღრედ, მთად, ვაკე პართა;
ანგემდნენ თემს ბუწე ნატით, ჭკრეფდნენ სისხლით ნაღებართა.

განთქვენ ყოველგან სხელით, იხვენებოდნენ თითითა.
სასით გვლავ წნით უზაბანი, თემი იქადა მათითა.
მოყვისნი გატრეფებოდნენ, არ ენახათ ერთის დღითა.
ყველა კაცი თავს პატრისა დაიყრის კეთილის წვრთითა
არ შეეწევს სრულ კაცსა, კარგ გვარ ტომთ მოდგმა ძეობა,
თქმის გაზრდილი არ იყოს, არცხვენს მას მისი წნეობა,
უმეტარ მდიდარს რადა აქვს, ნეტავი თავმხედ ზეობა,
ცხვარს სხვანი სწველვენ, განჭმადსვენ, უბრალოდ უგლის მხეობა.

რაც სახელია კაცისთვის, კარგი სმა, ჭამა, ცმა, ხურვა?
თუ საქვეწმოდ არ მოღვაწეობს, ამოჭევის გლანაკთა მდურვა?
უსხივ ნებისად სუქდება მთებზე, არა ფრის აქვს ურვა,
გაზრდილ კაცს კი ეს არ მართებს, დროების უნდა დაუჭვავ.

ჭქონდით საკვირვლად მიწივს ერთმან ერთისა ძმობითა. ფე.
უცხოთ უცხო სჭვრეტდა ტბილად, თითქოს ცოდნიყოთ ცნობითა.
ერთ ხორც სისხლ, გულ ღვიძლი იყვნენ, ერთვერ სახის ძმობითა.
მაგრამ შორ მყოფი ტყვეობა სწყვეტდა გულთ ღანჯარ სობითა.

ღერწამ ტან, სრული წაროსანი, ვარდ შრომანივით ეღემდნენ
სადაც მიდგებ, მოდებოდნენ, რილ გულთ ეშვითა ხელემდნენ.
ხან ტბილ ნაზად დაქროდნენ ზე ხან სულს, გულს ზღვებდნენ დეღემდნენ!
სასდღიანი ურუკაშობით, დღე, ღამ თვალთ ვერ ასილემდნენ!

სასიძლონი იყვნენ იმ სოფლის შუბტოანეთ ძმით სსულნი.

სათუთა ზ სულთანია, მშენიერნი ზ მოსულნი.

დადნი, მდიდარნი ბუნებით, მათზედ ჭქონდათ გულნი, სულნი,
არ ზოგებდნენ სიმდიდრესა, რაც გაჩნდათ ღონე სრულნი.

ატარებდნენ შუბამ მაშვალს, მოციქულს შესატარებულად,
ანკენებდნენ დიდს სიმდიდრეს, საცხოვრად სანაზარებულად.
ქვეყნის ღზინი ხელთ გვექმნება მტერთათ დასამორებულად!
მაგრამ სრულ არა შეესმათ მათ მათი, დასაღონებულად

არ გაეწყო საშვალები არც რა დაეფათ გულს წამლად,
სულ წასულობით ვერ სთმობდნენ, ცხად იყო, არ დასამლად,
არღარ ჭქონდათ სრული ჭკეუვა, სიბრძნე, ცნობა, ნასამლად!
რასა ჭყოფდნენ ზ რას არა? სრულ ვერ ჭკრძნობდნენ ნატამლად.
ტრფობისაგან ჭლერქდებოდნენ, გასდიოდით ცხვირს სინათლე. ფაქ.

ამოხმოდამ სიღნით ტვინი, არ დაშთნოდით სინედლე.
ველარ ჭშუელადნენ წამლები, არც სასუნელნი, არცა ტლე,
სიზმრებით იფეთებოდნენ ამ გვარ შმაგთ არ აქეთ სიმართლე!

ვამ რა სავნთა ყრმათაოვის, ამ გვარნი ცოდვის. მიხეზნი.
არ არგვისთ კეთილ შობულობა, ჩაღად უჩნს ოქრო თუ სეზნი,
რეგ შუშლის რეგს გააოხრებს, არ შაუბათ ჭკუა ნამცეცნი.
სულს იწყებდნენ ზ ზორცით სრულ სნეულობენ თავ ნაყუნი!

ყოველს ჭირსა აქვს საშვალი, ეწამლება მის დროს ბრახსა,
კანრისხებულს დაამშვიდებ გაატონებ ტაბილ სჯის ფრახსა.

გარდარეულს დანოკებ დიდ არას გაწყენს მის ფახსა,
ტარნ ტრფილ ქალს რას ეტყვი. ვერ გაატონებ ვერახს!

გატეჭირდეს, რა ღონეა, მშიერ ღოამს კაცი ენდობა. ფაქ.

ატრევ სისხლის მწყურვალ მტელსა, ცეცხლ ჭყრიდეს თვალნი ენთებს.

გველ ვეშახს ნუ ეშიშვი, ცეცხლზედ კაცი დაერთობა.

უშირის წყლალს კი ერიდე, რომ არ სწამს სჯული ღმერთობა!

გატსა გულსა გაუწყვალბეს, საშინელი ზღვისა ღელვან.

მასთან ცის მოქურუხება, მესის ტეხვა, ჭეჭვა, ელვან.

თუ საღვთოს ცეცხლიც გაუჩნდა, მაშინ ნახე ფეთა, ზელვან.

უფრო თუ დაუწყო ქალმან, თვის შირის წყალს სრესა, ქელვან!

რა ჭსცნეს ეს ასულთ სიშმაგე, მშობელნიცა შეეწივნენ. ფაქ.

ბევრჯერ მოიხმეს შირი იქით თვითთ თვითად შეეძლივნენ,

არ დაშათ ხეწვნა, მუდარა: სულთ, გულთ შეეცვივნენ.

ტარნ თხოვნა გაუბტყუნდათ, წყლული წყლულზედ შეეძინენ,

კვლავ შეუვენს დამზრდელნი, ატრევ ტოლნი ამხანაგნი.

ღლე ზ ღამ არ ასვენებდნენ, მახის მომდგმელ მანქანაგნი,

თავშეშველ ოფლს იწყებდნენ, არ ესურათ ფატანაგნი.

ვერც ნებთ ზ ვერც ძალითა ცაიყვანეს ღამანაგნი? . .

იგინს კი ღვთისა მადლმან, თავს არა ვის უყადრემდნენ,
კარგს იტყოდნენ, კარგს ისმენდნენ, ცუდს არა კაცს აჯადრემდნენ,
უძიერასთ ჰატყისცემდნენ, უძიერასთ ღათმობით ბეკრს უხათრემდნენ.
ბატონთაც გამჭრიახობით დიდს სიმდიდრეს უქადემდნენ! . . .

თაღეს სწავლულმან ბრძნულად სთქვა; „ღმერთს ვერ მასწავლება გონება.
დიდი ჰ სწავუნა. . . სურულ გვმართებს მისი მონება.
ფრად სანებურ არს ღვაწლი ყველა იმედს ემონება.
მშენიერი არს სოფელი, მანვე არს კაცთათვის ვნება.

ძლიერია გაცირება, უბრძნესია დრო ჟამი.
ბუნებით სანებება ადვილია, არ სჭირს ქრთამი.
მარგების სათნობა, უგვდავება მისი წამი. . . .
არ მერცხება ღვთის წინაშე, მით წმდება ტესლი ჰ შანა.

ეს ცხადია ჰირველ მშობელთ შეტოპითა მოვიწამლეთ.
გუეუელა ბერ გვარი სენი. დავმძიმდით წინ ველარ წავვლელა
მოედრეკელ ვართ ბორცისკენ დასავლეთს, არ დამოსავლეთ,
სანებია თუ სრდით, ან ცდით ჩვენს სარგოდ რაჟე ვისწავლეთ.

ფა.

არ ჰქონდათ თვალი სრულიად სოფლისა სიმდიდრეზედა,
ყველა წუთი სიამოვნე მიანდათ ჩაღად ჰ ბედა,
ცხოვრება წარმატალ ჩრდილად, ცრუ არს ყველა ბედი სვედა
სჯერდებოდნენ მონებით ხვედრს, უბრწყინდით სიმართლის მსება.

ქრისტიანობა ისევე ორთავ ახსოვდათ ცხადდა,
გულს მოდგინებით ჰმონემდნენ ქრისტე ღმერთს გასცადა.
არ გინდ სიტყვ დასთდგომ იყოთ, თუნდა აეგოთ მწკადადა
მანც წესთ არ მოიშლიდნენ, ბრწყინებდნენ ცხოველ ხატადა!

ქრისტიან კაცს უნდა ჰქონდეს, მანც ეს მოკლე განება,
ერთი ღმერთი, სამი ჯამი, მამა, ძე, სულით იქება.
ძე განკაცდა, ივნო, მოკვდა კაცთ სხნად ჯგარსა ბიება.
ეს განწმევი, ვინც არ იტის ქრისტიანი არ იქმნება.

ამას გვასწავლის ნიადგ ჰირჯურის წერა დარღვევითა,
მწამსი, მამა ჩვენო, კვლავ კიხაროდნი გარკვევითა,
წოდებასა ვით ბრწყინვალედ მისდევს სანებ ნახე ვითა,
სარწმუნოება, სანო ჰ სიყვარული სანებვითა,

სარწმუნოება უსაქმოდ უნიათ ჰ გამქრალი.

ფა.

საფუძველი სანებით მტკიცობს, უმისოდ არს შესაბრალი,
ვით ღმერთს ევაგლის სიტყვე, ვარდი არს ყინვით დამხრალი,
ტარულ სანელი რას არტებს კაცს, თუ მადლი აქვს დამხრალი!

სიყმაწვილითგან, საძირველად დატკობდათ სჯული წმიდა,
ღვთის შამი, ღვთის მსახურებით ყოველ მადლს ხომ უძღვის წინდა.
სიბრძნე, ჭკუვა, სწავლა, სიმხნე ღვთის მსახურებით გაბრწყინდა,
კეთილი რწევა ნიადგ ღვთის წყალობას აწვიმდა! . . .

ამბობდნენ ქრისტეს სიყვარულს ამ თავით, გინდ იმ თავით,
ვერა რა გაგვყრის სიმშრით, ჭირით, ტანჯვით, ან ღვათა,
ტეტხლი, ხმალი, დევნულობა, გვიკისრია სთავითა.

გინდ სიკვდილიც შეგვემთხვიოს, ვერ ვინ გავიყრბოს სადავითა. . . .

მშობელთ თუ ძეთა საკუთრად ემოსათ ღვთის ნიჭნი მარად,
გონიერება ტანთ ჯაჭვად, სიძარბულე სამკერდულ მხარად,
ძალი ხელთ ბასრის მახვილად, კვლავ სომიერება ფარად,
რვა ნეტარებით უტოლმლად ვიდოდნენ მიწიყვ გზა შარად.

ნეტარ გლახანება სუფითა, რომ სეტას აქვსთ სყოფელი,
ნეტარ მშვიდთა ჭ მდინაღთა, შეირგონ წუთი სოფელი,
ნეტარ მოწყალეთ! წყალობა მიუძღვისთ კეთილ მყოფელი,
ნეტარ მგლოვარეთ, რომ მის დროს ნუგეშ სტეშს ყოვლის-მყრებელი!

ნეტარ მშვირთ სიძარბლისა, მიიღონ მრთლად სთხოველი, ფუ.
ნეტარ წმიდანთა გუფითა, რომ არ სჭირსთ შესამკობელი,
ნეტარ მშვიდობის მყოფელთა, ღვთის ძეგ იწოდნონ ყოველი
ნეტარ დევნულთ სიძარბლისთვის, მათი არს სასუფეველი!

ესენია სძირველნი დაუუძენილნი ღვთის ნაგ ტანართა,
სარწმენოება აღაგებს კედელთა უზარ მახართა,
სასოება განამტკიცებს, შედ ტას მოადგამს სახართა,
კვლავ სიყვარული ჭრთობს, მოჭემაზს განაშვენს ნატიფ მწყაზართა.

დამყარებული შეიდ სეეტ-სედ, ბრწყინამს მადლითა მუდმისად,
შიდ უზის სული შემკული სძლად სიძის სიძარბლის მზისად,
მოძარბულა, სჭვირს სარგე, მზებერ, გული ზდვად, გონება ტისად,
ყველა კი თვის ვაღს ასრულებს, ნეტა მითხრათ თუ მე ვზი სად?!

გატო ბედნიერება ჭრგია, ამ ნეტარების დარგებსა,
წვა ღავით ამ წუთს იზრდება, სეტამდინ აღვალს გვარგებსა,
აღვკიყვანს შე აღგვამაღლებს, გვხდის სურგით მძიმე ბარგებსა,
ასრე გვასწავლა თვით მხსნელმან, შეუდგეთ გზა კვალს კარგებსა.

ლ ე ქ ს ი მ ე ტ ა მ ე ტ ე .

ეგსტრუს აზოვნიებს ნეროვანს კეისარი, გვან-შედ შემთხვევ, მიიღებს
კეისარი, ბარბარებ-შედ გაიღანშვრებს, შვიდეტს ისეიდებს, თეოპისტეს
ბანდთან დანანანებბ.

თხუთმეტი წლის შემდგომ მოკვდა რა დომენტი კეისარი,
მაშინვე განდგნენ ბარბარნი, შეიყარეს ხრმაღ, ისარი,
რომელნი ხმაღ ქვეშ გაავლეს, მოუწვეს ტიხე ვისარი,
შესწუხდა მას-სედ ახალი ნეროასა კეისარი

მრავალი უჭნა მსგავსი არა ფერს გაუხდა რა;
ინატრა მამინ ევსტათი, ბრძენი, მხნე, მძლე, შეუდარა!
დააბირა ბოლოს ჰოვინა: მისით ცამ ძლივ მოუღარა,
მხოვნელთ ანონა აღუთქვა, შეეგუდრა ემუდარა.

ანონა იყო ულუფა თხუთმეტი წლის განაკვეთი,
გვლავ მატყვი ჭ ჯილდონი, თავის უფლობა სხვა მეტი,
გამოიჩინენ გამოცდილნი, მხნე ვაჟ-განნი თავ გამოქეტი,
თვითთმან თვითთ მხარენი აღიჩინეს უძლვით ბედი... | თუ ვიზანს,
მსწრაფლ გადგნენ ყოველგან მძებნელნი, არაბეთს, ბერძენთს | თუ მისანს.
მიმსგულელ მომსგულელთ ეკითხოდნენ, მდგომურთ შიშით, ვაჭართ, ბრძენთ-
ევსტათის ორნი მხედარნიც მივიდნენ ძებნად ბანდისანს,
ანტიოქა ჭ აკაკი: მხნე, ნაქებნი ჭკუა მიზანს.

ესენი იცნო ევსტათმან, მოაგონდა: თავისობა...
ვერ უძლო ჭინს მოეშორა, ცოლ-შვილის ტყველთ ივსობა,
მხედართ მაჰრე მას მიჰმართეს, ჭკითხეს განკუბ იმისობა,
ნიშნობრივ ტურთვ ცოლ-შვილნი, სიმხნე, სიკეთე, მისობა..

ევსტათს კი გული უქუხამს, ღამის სისხლის ტრემლის ღვრანსა,
მსგავს სსლებო გაკლდეგდებო, თავი უწყობს ღუნვა ხრანსა,
გვლავ ეტყუის მე ეკ არ ვიცი, მწირი ვარ მწირს მეოთხეთ რასა?
მხოლოდ ამას გთხოვთ მესტუმროთ, ნუ იქით ზურ უჭმელ გაყრანს!

მიიწვევს მიიღებს სადგომს, აჩვენებს ღზინს გულ ახსნილსა, |
მივა ბატონს სთხოვს თანსითა, ღვინოს, საჭმელს, მწვანს ჭ წილსა,
მოყვრები მწვანენენ შორით, ნუ მიზოგოთ, რატ გაქვთ ხსნილსა,
მანც ყოველი აღუსრულა სათხოვარნი კარგს დაბრძნილსა.

გაუწყო სონის სასწრაფოდ, მიაღწია ღვინო უხვად,
ევსტათი თვით მსახურებდა, არ უნდა შესწუხადა,
ურბო ანტიოქა შეჭკრთდა, გულმან ძვარნი გაუხდა,
ანტირან მქედს მოეხვია, მით კოტნა გაუხვდა...

იცნო ევსტათი ნაკოდით, მქედ-სედ რომ ჭკონდა ხმლის ხაზი,
ეს აკაკიმ, რომ გაიგო, შევარდა მკერდს ვით გაუზი,
ესვეოდნენ დაცლებით, ყოფა უდგათ ტურთვ ნაზი,
ბატონი ყმით ემთხვეოდა, ყმანი ბატონს ერთობო ხასი!..

შეიტყო თემამ, აღივსო სსხლი ერთიან ქალ, ყმითა,
ყველან ხელ-ფეხთ ემთხვეოდა, ბოდბეს სთხოვდნენ ქების თქმითა,
ბინდამდინ მოიჯარვოდნენ, არ შეწყდა მომსგულელი დღითა,
დანაშთნიცა მორე დღეს არ გამოაკლდნენ მოდგმითა...

მხედართ სხასაღარას ჭკადრეს: ცოლ-შვილის სადა-ყოფა?
მიუგო: ამეწყვიტო, სედ ტირილი მოაყოლა,
მის გამო დაუშთი უცხო თემს, გზა ჭ კვლი ამქელა,
თავის უფალი ტყვედ გავსდი, გვლავ ბატონი ყმა ჭ ქოლან.

მხედართ მწიერელთ მიუტირეს, აწვიმებდნენ ტხაღ ტრემელთ მეტად...
სახე ველარ უკუვადოთ, არიდებდნენ თვალთ საჭვრეტად,
დად ხნის მეტე დასუსულდნენ, გვლავ მოახსენეს ნამეტრად:
ბრძანება კეისარისა ზე შიართვეს წიგნიც თეთრად.

წერილ-იყო ეტრატ-ზედა, ოქროს ვარყეთ ნაქმნარი,
ჯაკონურ გვარად მოკლე რამ, მეტრიერთა გასაგნარი,
ზედ ესვა კეისრის ხატი, ნადავ ბეჭდად სახმარი,
სწერდა ევსტათს ღმობიერად, იყო სააჯოდ საკმარი.

გწერ ნეროვას კეისარი მოკითხვას მშვიდობითა,
ხვედ ძმას, სწყვარელს სხასალარს, მისი ღუთისა შინდობითა,
ხვედ ქრისტიანთ პატოვს ვსტეშთ, რად დეხანთ შორს რიდობითა?
გთხოვთ მობრძანდეთ, ადრიდნულე ბაგამდლე დიდობითა!))

რა წარიგითხა, უკუდგა, თავი პატოვს დაწრიდა,
ვედრად ნუ გამამხელთო: ჭსოქვით ვერ გვპოვეთ მთავარიდა,
მით მწიკე დამავალანებთ, სამუნათოდ კმა არიდა,
სანაცვლოს დმერთი მოგატებსთ, ნამუხი კამ რამ არიდა...

ვერ შესმინა ვერა ფრით, თავისი სახეწარნისა,
უელს იჭრიდნენ დაგვხოცეთ, თქვენ ხელს ვართ გატეწარნისა,
ცოცნლები მატას ვერ ვიხამთ, თუ მოგვეკლამ? გასამწარნისა,
იფით კეისრის ღვლატი, თემ ქვეყნის ხელ სატარნისა...

ძალანებრივ ბოლოს მხედართ, ძლივ დაყოლეს ქველია,
შემოსეს ტურთვას სამოსი, განბრწყინდა შამშ ნარ ველია,
წასვლის-თვის ყველას სტაროდნენ, ფეხ-ზედ იდგა სოფელია,
განბეზავრეს ვით შესდგამდათ, ემშვიდოდნენ ყოველია.

ბატონმა მუქთად შიართვა ევსტათს ტყენი კარგი რამა,
მდბლად მადლი გარდუხნდა, ძღვნად შიითვალა იამა,
თვალად ნასმა, გულად ხასმა, ივარგა ბოლოს ბიამა,
განაშვენა ბადის ვაშლი დაუდაჟი, გულშლილ ღიამა!

თუძტ მხედართ სურდათ მოკლე გზა; ტარნა ევსტათმა ინება,
წასვლას თავის მოსული გზით, მით არ აჩვენეს წყინება,
გატმან ჭბოვას საძიელი, გულს ტურთვად მოელხინება,
პირს მთვარე სიხარულისა ზე გულს მზე მოეფინება!

იარეს გულ მხიარულად, აქტევდნენ ტკბილს ტკბილ ენითა,
ჭმურვა ცოტად განექარვა; ვით ბნელი დილის თენითა,
მოძრაობამ გაამახნევა, არღარ სწუხდა გულ ტკენითა,
ჭკონო მამინევი სიტხოველე, თავის ძალ-ზედ დადგენითა!

რა მიწოეს ითასმის, გაუახლდა ტეტხლის აღნი,
მოავლო თვალნი მიდამოთ: ჭსოქვას ვამ მეო! ჩემი ბრალნი,
აქ ჭდავჭკარგენ სანატრელნი მნათობელნი ორნი თვალნი,
დმერთო მომეტ სულ-გრძელობა, გული მართელი თვალნი მშრალნი!

რს ცოდვილი მამა ვიყავ, განვირისხე რიგის გარედ?
რს მაგონდება ვმიწდები, მიკრთის გული შესაწარედ,
რს მომანელეს მათ ტანჯვას? ხეგდნენ, ფრეწდნენ, მხეტნი მწარედ!
მათი წრიბინი ისევე ყურთა შესმის სასიამოვნად!

ვინ იტის ვით ღუგმა ღუგმა დაგლიჯეს? მჭრელ პრჭალებითა?
როგორ თვალით უბნელდებოდათ, თავ-ტვინთ დასარსალებითა?
სწყუროდით წყალი, ან დედის ტკბილი სძე ზოროვნელებითა?
გერედ ამოხდათ უმანკო ტრედით სუფნი დიდ წვალებითა!

რს კარგთა ბქროს აგვებში შთავაწვინე ტკბილნი ძენი?
არ დაგანნიე ობლობა, უდედოდ ვაწვიე-სძენი,
დავარწიე: ვუთხარ ნანნი, ძილია მათი მომსვენნი,
იბრუნვენ აწ ტკბილ სულს სუნთქვით, უბრწვინვალესთ-სიყრმის სკენი?
ანახს აწ ნეტა საწყალს მშობელს, თავისი დედობა?

უზომოდ ტკბილი სასუფო, სიყვარულითა ენთობა,
თუ ვით დასრულდა სიამოვნით, მოეწია უბედობა.
სატრელ თავით ცოლ-შვილი ვსტირ, მე მრნება ჩემი ყმედობა.

ღმერთო ჩემო! გეგედრები, შემისძინე სამუდარი,
განაბრწეინე ძენი ჩემნი, მამნტ ზეცას მიეტ დარი,
აღუმატე სასუფუველს დიდებანი შეუდარი,
რომ გვიმოხონ ჩვენც შენს წინ, არ ვსინდეო სრულიად მუდარი....

ამ ჭმენვარებით გავიდა წყალგადმა ჭ კაიარა. ქმ
პირი მჯიღვითა დიბო, ტრემლით თვალით დაითხარა.
მოიოხა ვითამ გული, გაუმრთელდა, მით იარა.

მიდიოდნენ წყნარად გზასა, ჭქანდათ არ ვის რიდი არა!
როს გარდადგნენ ზღვის მქედსა, დაუხდათ მწყრალი ავასა,
ლეკვებს წინ მიუძღვებოდა; დანახვა მძვირად აფასა.
ეტა ცხენოსანთ კისკასად, ჭკრა ტოტი ცხენის გაჯასა.
გააზო შუა ძირს დასტა, სლტებოდა აღმა ჭავასა!!

წამსვე გარდმოხტნენ მხედარნი, დაუდგნენ ფარხმლით-მხედ წინა.
გავეშა უმთრო რისხვამან განსეულა განამძვინა:

ეგსტატმა მომართა მშვილდი თვალი თვალით დაბაჯინა,
ჭკრა თავს ტვინი დაუზინა, დასტა მკვდრად ძირს დაძინა!

სანამ ავასა გაბატეს, მოესწრო გეფხვი, ტიპლით.
ლეკვნი ლოდნარს შეაფარა, შეება მხედართ შტიალით.

არ დაერიდა ფარ ხმალითა, უგლიდა ფიტის ტრიალით.
ჭბდღვნიდა მიწას სიბრახითა, ჭსძრემა ზღვა, ხმელსა ღრიალით.

დიდხანს იბრძოდა თავ გაგულით, უდგა მწვე წინამდღევარად.
ვერთი ვერ მოიგერეს, პირთ ვარდებოდა მედგარად.
ხმალი თავსედ დამსხვრირეს ჭ მაინტ, ჭბორგდა ერთ გავარად
ავასა ხელთ მისტეს თუ არ, ძლივ გაეცდნენ ერთ მხარად!

მამინ წარსდგა წინ ავანსს ჯერ გაოცებით უჭვრეტდა. მერმე მიავლჯდა ღმუვილით სწიკვემდა ზ გვერდით უჩქელეტდა აბრუნემდა აქეთ იქით, ღოშნიდა ზ წელუელს უქელეტდა. მისი წარბი ზ სიმწარე, მეურებულთა გულთ უჭრეტდა.

ლეკვნი მიანტყდნენ მისცვიგდნენ, ურბენდნენ ავანსს, გარე. არ მიუშვან ვეფხმან ახლოს; გაჭქონდათ წამუვილი ცხარე. მხედართა მოკვლა უნდადათ ვეფხვისა, აართუეს მხარე; ჭარნა ევსტათმა არ უყო შეაქცია უკვე გარე.

რადგან შემთხვევამ ნათელად მისი საქმენი დაწატა.

გაულო ფიცხლავ გონება, თვალების ფარდა ახდა.

დედამ თავი ლეკვთ წაავლა, სიკვდილი თვალთა ნახდა:

ხვადი ველარ დაიოკეს, გაუხდათ სავატლახარად! . . .

ველარ უძლო სისაწყლესა, დაუდგა გზას გულ დამწყდარი.

უღობდა თვალთა ძლიერად, ბრალის ტბით ბუქი ამტყდარი.

მერმე დაწყინარდა, მაგრამ კი აჩნდა გულს შუავი დაშტდარი,

მით სრულ თავი ველარ ეტნო, არც ცოცხელ იყო, არც შევდარი.

შევიდნენ ნახს, შეუცურდნენ, გაველს ზღვა კარგის დართთ.

მუნით ველს გზა სრულ ქვიშრობი სავსენი ეკალ ნართთ,

ვერ ნახეს შტა, ვერცა წყარო, ისეკლდნენ ზიხს მაჭარითა

რამივიდნენ გზას, ფერხედ ადგა ბანაკი ჯართთ.

კეისარმან სპასალარი მიიღო დიდ ტრემონებით.

ქლ.

შეარტყა წელსა ზოხტერი, განამდიდრა ყმა მონებით. . .

გულავ ჭკითხა მისი ანბავი, თუ როგორ წახდა ქონებით?

მანც ყოველი სამწყურა მოახსენა ბრძენ გონებით. . .

რამისინეს, ყველა კასა ავსოთ ტრემლით თვალეზი.

წარმოუდგათ თვალწინ მისი სიმდიდრე დაუთვალეზი,

ტურფა საუცხო ცოლშვილი ბრალულალები მჭვირ ნათალები.

ყმა მონები მეტად კარგნი, უსწორო ზ უცალები!

ჭსტიროდნენ დიდ ხანს ვაებით, იდგა მათი ცოდევისლული.

ღვინი ჭირად კარდაიჭტა, მხიარულნი სხდნენ გულკლული,

ნელოვან მწვე ითუთქადა, სტანჯემდა უწყალო წყლული.

რამ ძნელია? თემს კარდასწვამს, თუ გაღვივან ცუცხლი ფლული!

არდარ აჩნდა კეისრობა, იტყუებათ თავ, ზიხს, მუხლებსა,

სტიროდა ცხარის ტრემლით დას, დიდ-ხნის უნახველ, უჩლებსა.

გულავ სისაწყლე სიკლახესა, ტყვეობასა ზ შედეგებსა.

მერმე ძეთ უბედურ ხედრსა: ველარ სჭვრეტდა მეუღლებსა. . .

რამ რომ გული მოიოხს, დაწყინარდა ტრემლნი დაწყვიტა.

ჭმუნვარებაში სრულ ერთ ზიხად დიდით წკრილამდინ დაწყვიტა.

თითქოსა შტერმან ბანაკი აიკლო, ერთობ დაწყვიტა.

იმ დღევანდულ გლოვა, ტრემლსა, ვერა სწყალო დაწყვიტა. . .

კვლავ ნუგეშსა კეისარმან ყველაგან, სცნობდა ვინცა.
მერმე უთხრა გარკვევითა საქმის, ბოლო ზე თავიცა . . .
დანდო მას ყველა ომი, თავის უფლად ზელოა მისცა,
ზე ყველა მისი სამხედრო ადრინდელეზრ დაუძტაცა . . .

გასცა ბრძანება ევსტათიან, მოკრბა სამხედრო ცხენოსნით,
მხედართ მთავარნი, მხედარნი: მზად იყვნენ მტვართელ ზელოსნით,
თუის, ტომთ, სრულ ესაღებოდნენ, სიცოცხლისაგან ზელ მოხსნით,
მათის სისაწყლით მოირწყო, ველი, მინდორი; ცრემლთ მოხსნით!

ძმა ძმას ესურვილებოდა, ძენი მშობელთ გულთ ევროდნენ,
ცოლ შვილთ ბოლო სუნიჟს აძლეუდნენ, თვალის სინათლე ექროდნენ,
დედის ერთათ გამო, მშობელთ სულ წასვლით გულსა ევროდნენ,
სატრფოთა დიდის ჭირითა ძლივ სცილდებოდნენ ევროდნენ!..

ევსტათი მსწრაფელ გაეშურა, გადგა გზასა ბანაკითა,
წინ მსტოვარნი იყოლია, რჩევა ჰყო რაზარაკითა..

ჯარი ეპტრო: დასამატად იწყო კრეფა მთა, ვაგითა,
შეკრავდა მათ შეუთავდა, სრულის ფასით თუ ნაკითა..

სხვათა შორის მოესყიდათ ორნი ჭაბუკნი მძვირად,
ერთს სოფელს: ტანად კეთილნი მზეს ჭავდნენ თვალად შირდა
ესენი ევსტათს ეკეთა, მიიღო შესაწირად

ერთი ჰყო თავის შეისრედ; მეორე სახლის მზირდა!

გაუგზავნა მოციქული, შავთ ურჩია შერიგება,

ქმ.

ადრინდელს ერთ გულბაზედ, გსმენიათო ყოველთვის ქება.

ურჩობას, მოჩილიობა სჯობს, წყალობის კარი იღება.

თუ არ ზე წანდებით, მით სულს ამოგზდისთ აფორიქება!

არ შეისმინეს სრულიად მათ მოციქულის სატყუები.

წიგნი დახიეს, დახატეს მის წინ ჯავრზედ მთელი ტყუები.

ელისაჲ მოკვდა დაუზირეს ზედ წაესივნენ ბრეყები,

მოასწრო გამოეცადა, გამოვლო მინდორი ტყუები!

მაშინ გაუშვეს მარბენი, ვით წინად იანგარიშეს,

მოსწვეს, მოახხრეს სრულად, არა ვინ არ ითავითშეს,

არ გაიკითხეს ყრმა, ქალი; არც მოხუცნი იდავრიშეს,

შემოიჭტნენ ზელ სავსენი ტყვით, ზრახით; რაც ითარიშეს..

როს შევიდნენ ბარბარეთში, შეისვენეს დაბას ერთსა.

სადაც იყო თეობისტი, ბინა ჰკრეს მის ბაღის გვერდსა.

თეობისტეს გაესარდა, ზელები შეჰყარა დმერთსა.

აქეთგან წასვლის ნებას ვსთხოვ სხასადაც, მომცემს ნებასა.

მუნითგან როგორმე ღონით, მისრისკინ წასვლა უნდოდა.

ეძებდა გზა გვალს ის იყო, საბრალთ უსუსუროდა,

მოწევნილ იყო დრო ყამა ღახენისა, მიეშუროდა.

მადლით გულ სრულს, ირემსავით ცხოვრების წყაღი სწყუროდა..

მშვენიერსა სახილაველსა წარმოადგენდა ის არე.
 აქეთ ბაღსა, იქით ურდოს დაჯარგებულსა მის გარე.
 ბაღი ბრწყინებდა ხესილით. ხშირ ფოთელს მწვანედ მასარე.
 იტყოდნ: ყველთგვის. მაყურა; გვერდსა მომისვა მოყვარე.
 ღობედ სრულ ყვლა ტარს ალვა; სარო თავს მოაქრეულით.
 მის მიყოლა მწიკვრივად თურუნჯი; ნარინჯი; ბროწეულითა.
 შუა სამყენი რიგ რიგად; საღებრით მოწეულითა.
 ზედ სჭვირდა ფერადი ზილი; თეთრ, ყვითელ, ძოწეულითა.
 ქროდა ზეთივრად ნივთი ფოთელს. სძრავს ზილთა თევზლისა.
 მოჭქონდა სუნი სურნელი, ბროწეულ, ბინა, ვაშლისა.
 ვიშ! რა სასიამოვნო არს, სულს ატკბობს გულსა გაშლისა.
 დამღერდნენ შაშინი ბუღბუღნი, მათი ხმა მტრფობთ ტანთ დავლისა!
 გარეები ეწევენ მინდორზედ; ფერად სმეტავ ჭკადარა.
 იკრავს ტბილი მუხიკა; კილავ იცემოდან ნადარა.
 ვაჟატნი გნოლივით ხტოდნენ; მონავარდობდა მასწარა.
 უღატო შუბა ჭკანტხრომა, დიდო, მცირეთ; თავის დაგვარა!
 ზოგან სხდნენ სკამთ, ზოგან ძირსა, ზოგან ფეხთ ღვნენ მრავალნი-
 მტველით ყოველგან ბოლთას სცემდნენ შემთავარდობდნენ მტარვალნი.
 ვინ მოკვდება? ვინ დარბება? ვინ იცის მომავალნი? ? ?
 მწიფეს ჭერფად, მკურე ტვია; ომს ზომა სხვა მოსავალნი. . .

თ ე ჯ ს ი მ ე თ ო თ ხ მ ე ტ ე

თეოპისტე შეიღების ღაპარკში განიძნობს შეიღებს, ბმეებიც
 ერთმანებრთს, მეჩმე ევსტათს განიძნობს, ყველანი
 განიძნობიან, ღუბინი ჭ სინარჩუდი.

მეორე დღეს თეოპისტე დაპირა მისულა კია; ქნ.
 მაგრამ ევსტათს დაეძინა, ჩაქლანთა გარ ბაგია,
 მის ორ ყმათაც სასეირნოდ მოეგვლით სრულ ბანაკია.
 მისრულ იყვნენ ხის ძირს ისხდნენ, ჭქონდათ რამ ღაპარკია
 ერთს სოფელში გაყვითო, ერთმან ერთის არ ვიცოდით!
 რა ცუდი არის ტყვეობა! ვიკანძოდით ჭ ვიწოდით!
 თამაშს ჭ ნავარდობაში, თუმიტ ბეგრჯერ ერთად მტერთ ვბრძოდით.
 წინ ვერ ვინ დაგვიდგებოდა, გერედ სულ ყელსა ვსჯობდით.
 მაღლობს ღმერთს! იმათ მოგონით, განკებად ასრე გვატარა.
 არ დაგვაკლდა ზური, წყალი, ჯერაც მაქვს მათი მათარა.
 არ ვიცო თუ, რომელია ნუენში დიდი ან ზატარა?
 რა სიარტევილია ვიცოდეთ, გამოვივითხამთ რათა არა? ?

რად დატყვევდი? როგორ იქმნა? სიღატაკი ხარ? ანუ ძე ვინა?

ტრობა კარგია იცოდეს კაცმა სხვისი ან თავისი.

ქვა ქვას მოხედება კაცი კაცს: იყოს რისამე მაქნისი.

პატი პატიო, ღობე ქატიო, ძმა ძმისათვის არს ვარგისი.

მათი ყველა საუბარი თეოზისტეს ესმოდა მართლად,
ეტყუოდა უმცროსი უმცროსს თავის კარდასავლეს ნათლად,
ჩვენ ორნი ძმანი ვიყავით, ერთის დედ მამისკან მართლად,
მამა გვყავდა სხასალარი, გვინახდა ჩვენ ბრწყინვალე სასაფლაო.

რატომ ზედა დაგვლანჯდით, არღარ მისსობს იყო თუ რა?

ქნე.

წარმოვედით ეგვიპტისკენ, სიცხემ წყალი მოგვანყურა.

ჩემი ძმა უმცროსი ქარტი, ტირიდა წყლისთვის ესუტყა.

მწვე შესწუხდა დედა ჩვენიც, ტურთა საჩისა, ტან სურა.

შევედით ზღვაში თან გავხლდა, მერმე არ გამოგვევა დედა,

ჩვენ დედას მივსტიროდით! მამა ჩვენი გულს გვიდებდა.

ვინათ კარგა ხმელეთი წყლამდინ სრულ მამა მოგვდედა.

ერთად უნდა გავეყვანეთ, მაგრამ მერმე ვერ გაბედა.

ჯერ ჩემი ძმა შეიყვანა, რომ გაატანა ხმელს თესით.

მე აქეთგან ღობა მეტა, მომიტატა ღრენა, რეხით;

მეტყვებოდა ძლივ მომადრინეს კობლების ზე გეტო დატენით,

გვლავ მე მათი არღარ ვიცი, გამზარდეს სხვათ ბრეტა გრენით.

ანაჲდ უმცროსი ტირილით მოგვჯდა ყელს ზე სთქვა მდუღარად;

ძმაო რატო ქსთქვი სრულ მენიშნა მშობლებისა, დაგვლით ოხრად,

შენსეც მახსოვს ყველა მხეცის, ვერ გასწრო მამა საწუხრად,

მეტ იქ მგელს წაველე, სხვათ სთქვეს, მოურჩენივარ შავტუნათ.

ჩვენ ძმანი ვართ ქრისტეს მადლმან: ამის არ უნდა ცილია.

აქამდინ რამ გარდაგვრია? რად არ განვიფრთხოთ ძილია?

დეეს კი ღმერთმან გადმოგვხედა დაგვიტკბო, გული ღვიძლია

გმადლობ მსხნელო. რომ მწუხარეთ განგვიმრავლე სიცილია!

ძმები რომ ერთმანეთს ტრემლით ეხვეოდნენ საამოდა.

ქმ.

თეოზისტე სისარულით, გულის წასვლას მოღამოდა.

არ იცოდა თუ რა ექმნა? რით დაედგა მალამოდა.

დედა მათ ზედა გასთენებოდა ზე მათ ზედედა დაღამოდა! . .

მშობლური ტკბილი გულ ღვიძლი, მოხრავვითა მოეთუთქა,

სისხლი ერთობ აუღელდა, სული ვერ ამოესუნთქა.

ტან ნაჯინტის თავი ეჭვება, ეკონა-ძუძუნი ღუდა.

ვერ გაუძლებს ასრე გული საღვინოს ზე საწუხს თუ თქვა.

გული სძებრდა საწყისს დედას, სწორე ვერ დაეხედა.

ხან მართლად ამბობდა ზე ხან მოჩვენებულად ეჭვითა.

დიდ ხანს თვალთ ვერ უმართებდა, დგა ზეს ეყუდა ბეჭითა.

გვლავ გამხნდა წინ გაუარა . . თავი ეხყრა ძლივ ბეჭითა . .

განცდით დაჭკვირდა სახეობედ, იცნა ორნივე ბანგებითა,
თეთრ წითელნი შავ თვალ წარბნი თმა გრუხნი, ვარდ ბანგებითა.
გაჭრილის ერთის ვაშლივით ერთ ერთს ჰგავდნენ ჯგუბითა
ეგრედ რომ თითქოსთ ბჭობდნენ სიტურფესედ განგებითა!

ის დღე ეგრედ დაწადა არ შემოხრია თვალნი,
გული თან ზე თან უდუღდა, ჰფუფქემდა ვით მტარვლად.
გვლავ დამე სიზმრად გარდექცა, სურვილისაგან მოვრავლად.
ხან ერთს ძეს ყელთ ექნებოდა, ხან შეოხრეს საბრალად!

შესამე დღეს როგორც იყო გაიმავრა გული ბრმულად.
ჯერ მივიდა სხასლართან: სთხოვა წასვლის ნება ბრძნულად.
უცბე ტანთ თვალთ შეაღლო, შესცინა სახეში ზირს გრძნულად,
გაბედვით უმეტრ წინ წადგა, გაიცნო ნაკადით სრულად.

მამან აფიცა იესოს სახელი ევსტათს: მითხარო,
შენი ცხოვრება თავითგან აქამდინ, ვნახო ვინ ხარო?
გული მიკრთის რომელ ტყვეს; მწუხარემ ეგე ვიხარო?
თუ არა ზე მამანტ კიდევ დიდ წყალობად გაუბარო?

ეოცა ევსტათს ეს კითხვა! . . ქრისტეს სახელს მატყვი-სტა,
მოუყვამე ყველას თავისი, რატ გავწია ცოლის-თვისტა,
შვილებ-ზედა, რომ დაიწყო . . ქალმან წინვე ცნობა მისტა,
ევსტათს ეს მწვე გაუკვირდა, სითუგან იტოო აფიცა?.

თეოზისტემ ვეღარ უძლო ჭირს, ღვინის: ერთად მოკამათეს,
გულს უღონდნენ, სულს უხუთდნენ, ჭირი ჭირ-ზედ მოამატეს,
ცალკე შეიღობა, ცალკე ქმრისა სიხარულთ უმუხანათეს,
საწყეო აივსო, არღარ გაეწყეო ბრძენ მოქამანდეს!

არ გიკვირს ქალის საბრძენი, სიდავლისი მიაწია,
არც ჭირს შეუდრავს, არც ღვინისა, არც ერთს ზირი მიაქცია,
დიდ-სულაობა არ იკითხაჲს, კაცია თუ დიაცია,
სულ ყველას ამატიონებს, არც ერთ-ზედ სჭირს ნიანჩია.

ატირდა საწყალობელად, მამან კაცობას ჩაუვარდა,
შე ვარო შენი თეზისტე, არ ამხდია ჯერაც ფარდა,
შენაგემ რომ მომიტაცა, ჭრისსა ღმერთისა გადვარდა,
იმ დღითვე უმანკოდ დაგვითი, ღვთით შენი ღოცვა მიფარდა.

ევსტათიმი მკერდსა მიიფრდნა, გარდაცვლეს გვლავთა გვლავნი,
გულნი ჰქუჩდნენ, ცრემლთა სწვიმდნენ, გიშრის თვალნი მტერთ მამლავნი,
ვარდ შრომანთ რწყებდნენ, იწმენდნენ ზირსა ვით მტკნარნი ვარსკვლავნი,
ღმერთს აჭებდნენ ადიდებნენ, მრავალ მადლთა დამკულავნი. . .

ცოცხა რომ სული შეიღეს: ჰკითხა გვლავ ამნავი ძეთა?
ევსტათმა ჰრქვა: ავი გითხარ იმ დღესვე გახდნენ მხეტთ ბსეთა
თეოზისტემ სთქვა ვიცია, შენი ყმანი რომ გყავს მწყეთა,
იგინი არიან ჩვენი ღვიძლი ძენი, ბრწყინვენ მწყეთა! . .

ქმე

ქო

გუშინდელადინ არ იცოდნენ მათაც ერთმან-ერთის ძმობა,
ზის ძირს ისინი მთავრადთ სიყმაწვილის ამბის-მბობა,
ერთმა უამბა მეორეს, მას ენიშნა გაეცნობა,
ერთმან ერთს მოესურვილენ, გაანძირეს ხვეუნა გრძნობა.

ეგსტაიმს იხმო ორნივე, ჰკითხა დარჩენა ყოფისა?

მათაც ყველა იწყეს ამბად, ერთობის თუ გაყოფისა...

კარგ ხანს ნიამბან აზნის ზე სიმძიმით ნაყოფისა,
მერმე გი დასტკბუნენ ყველანი, ღირსნი შესხმა შემკობისა.

მშობელთ არ გაუძლოთ გულმან, არ ატალეს გათავება, ქოე.

გულ ღმობით თავ შემოეყვანენ, დაუწყეს შეიღოთ თავება,
ლოცუდნენ იესო ქრისტემ დაგიცვასთ, გულობდესთ ღვთაება,
გაშორასთ ორსავეს მანუე, წარმოგიდგესთ მწეად მთაგება!

სულ წასულად მკერდს იტკობდნენ, იკონდნენ შრომანს ჭ ვარდსა,
ცვრად ათქვევდნენ ყვავილის ზეთთ, ბაღანისა, მერს ჭ ნარდსა,
სურნელად უკმეოდნენ საკმელს, ბუხურს, ალვით შეუფარდსა,
გვირგვინად დაფნას უწინდნენ ზეთის რტოთი, ვაჟ-კატთ მარდსა!..

ზარი გახდა იძრა მთელი ბანაკი ლეგეონითა,
ფეხზედ დადგნენ მხედრათ თავნი, სხა წარდგა ცერემონითა,
მიდიოდნენ ულოცუდნენ ეგსტათს დიდ სიამოვნითა,
ყველა წყალობით აღივსო მკვიდრი თუ მწირი მონითა.

დიდს სიმწუხრეს სიხარული მოსდევს დიდითა ღზინითა,
იშვებდნენ ჭ განცხრებოდნენ, შირ-გამანათის ღიმითა,
ნადიმს ფერადნი საჭმელნი რიგდებოდნენ, სრულ მინითა,
სამ დღეს სჯდა ყველა წვეული, სიამოვნობდნენ ღვინითა!

ეგსტათს არა უნდოდა რა, ჰსტკრეტდა ცოლ-შვილთა ნაზია,
რად ვარგა მათ-თან სხვა ქვეყნის ღზინი შვება, თავანა?
იკროდნენ ტკბილნი საგრაზნი, წინწილით ქნარი სანა,
მისთანა სვიანობაზედ ადრეცა იყო რანა!

თეზისტეს სიზმრად უნდა, თავის გულის საშვენები, ქმ.
ვერ მიხვდებოდა გონება, ვერც წარმოსთქვამდნენ ენები,
არც კალამზედ მოვიდოდა, ყოველი მოსახსენები,
რაც რომ მან, მათ დღეთ იხარა; იყო თითით სანვენები!

აღაზიო ჭ თეზისტო იყვნენ მშობელთა მასარნი,
ზატონი, გვლავ დიდებანი, ნუგუმნი ჭ ბეჭნი მსარნი,
შეება, ღზინსა, სიხარულსა; არღარა ჰქონდა სახელვარნი,
მათი შექით ქვე ნათობდა ქვეყანა ჭ ზე სამყარნი,

ქენი მშობელთ სიყვარულსა იშვენებდნენ, გვლავ სუროდთ,
სვემდნენ ნეკტარს, ვერ ძლებოდნენ, ხშირ-ხშირად ისევ სწუწროდთ,
თავით დღენი სიმწუხრეში სისხლის ოფლი მოსწუწროდთ,
ძლივ ნახეს დღე, ბროლის ტიპთა გიშმის ნაგრა მოსტყუოდთ.

ტეხილი თქვა, ვერხლს დაჭყურსამს, ჰყოფს ზუტაკს ზე კანბრეშენს,
ხმარება რკინას უნაგს მისწმენდს, მახვან ხმალს სიძველეთეს სძენს,
ჭირ-ნახულობა თუძტ კაცსა აჭირებენ, თავს შეაწყენსა,
გარნა მით ისახელებან, გამოცდა გამოაჩენს!

თინა ზე ცოში ზეღითა შენართულებას ხასდება,
სიტხე გამოსწვამს, დანებება, საქმეს ჰყოფს გულისთ თავსდება,
ქვით-კირი მტკიცობს დადუღით, ცინე შალატნი არსდება,
წამლები ღესვით წაგდება, თვალი თვლილი დაფასდება!

მდებარე რაღ ნივთი იყო, სრულად დაწიდავდება, ქმ.
კაცს სიტხრეველე წაერთმის, ილევა დაწმიდავდება,
ჭირ-უნახე, უსაქმური, ვერა-ფრით დაწინავდება,
მწოლარ ღამის სჯობს გუ მბოლოტავი, შოგობს სარჩოს ბინავდება.

ვით სახეს ხელთ ნახატსა, თვითთ თერი წაეცხობს,
მათ შესაფერად ყველასა, ნაკეტ ჩრდილი დაეწყობს,
კარგ ძეგლსა ჩინებულობა სშირის ჩრდილით დაეწყობს,
ასრე კაცს გამოცდა აბრწყენს; ჭირი ღზინად გაეყოფს.

ეზერობოდნენ დიდის კრძალვით, სიმდაბლით ზე მოხედნიით,
არ ეღირსებოდანთ თავნი ძეღ, ჰმონებდნენ მწვე გდემითა,
მათ განკვირებება იყო სოფელი ქალაქ თემითა,
ასრე მწრდელი, ვინც შვილს გაზრდის, არ ინანებს თავ ტკენითა.

მშობელთ მართვისთ, რომ გაზარდონ ღვთის სიშმა შვილნი კეთილად,
საქმის თავ-ბოლოს უძღოდეს ღვთის დიდება გაკეთილად,
ბრძენთ სრულ თავად ყური ზედა აქვთ, აკვალენ დღე, ღამდილად,
სათუთობით შვილს წაახდენს უჭკუო გულ გახეთქილად

ძეთა მადლად ეს ეყვანთ, ღვთის წყალობა არის დიდი,
რომ მორჩილობდნენ მშობელთა, ჰქონდესთ კრძალვა გდემ რიდი,
მით დღე-გრძელდება, ინარებს, გადება ზღვა-ზედ ზიდი,
თუ არა ზე დღეს მოიკლებს, ზღვად დაღუპს თავს ძალად ფულიდი.

რა კაციც მშობელს ჰატივ-სტემს, ღმერთსა ჰატივ-სტემს რიგან, ქმ.
მამუელიც ღირსად მას უყვარს, დგება ადრე, წვება გვიან,
ურჩი ვინ იცის რა არის? ტყვილ უბრალოდ კაცი ჰქვინან,
ღვთისა ზე კაცთ გარეგანსა ჰატიუნი მთლად ამოჭვიან!

კანინ არს მატალითი შირველი უღმერთო კაცთ მხარად,
არც ღმერთი, არცა მშობელი, არც ძმა უყვარდა ერთ ხარად,
ღმერთი ჰკმო, მშობელთ ჰლაატა, ძმას მოჰკლამს, გავს სამხარად,
სიკვდილამდინ ტვინ შერყეულს ეზერს საწყითო სახარად!..

ბოლოს ვერც მან გამ-ყოფილ-ჰყო ათვალწუნა დავითა,
დღით არ მოკვდა, დღე მოიკლო, გაწვა ტყის შირს მგლის ტყავითა,
მით ძის ქეღ ღამექმან მოჰკლად, ეგონა მგელი თავითა,
ასრე ავ-კაცთ მძირს განჩინ მსენი, ორბ, ყორნებ, ყვავითა!..

ლ ე ქ ს ი მ ე ა თ უ თ ხ მ ტ ე .

უკანმარცხოვდებან ცოლ-შვილში ევსტანთი ღ ანდერძით დანაშტვიტებს შვი-
დებს ერთობის სიყვარულთანობა-ზედ დიდი მიკდნტ პონტოის მეფის შა-
ტალითით, ესევე არს თავადი სანტისის, მოწმობის ბფრევიანო.

ამით ლხინში მსე კარდვიდა, გარ-მოვლთ ჩრდილმან ჩინართა,
კვირა-ძლახამ დაიძახა, მოსტეს ხმა მსქეწალ მდინართა,
იწყო შრიალი ხე, ტყემან, დაჭშეგნდათ რეგვა ხილნართა,
ცხვარ ზროხა მოადგა სოფელს, გამორიდა ხრეკ მთინართა.

კრავი ცხვარს დაუახლოვდა, გაჩნდა ორგნითვე ბღავილი,
დაერნიენ დასაწოვრად, იყო ჟღერავილი, ჟღავილი,
დედონი კრავთ უგრევიდნენ, კრავთ დედეპთან აქვთ ყავილი,
მშვენიერს სამნახელოზედ, ეძლებს კატს გულს ყვავილი.

მოჭყენენ სოფლის ქალნი, სძალნი მორიდალნი, არ თუ მკატრნი, ქმე
მოუსხდნენ ბერაზედ ცხვართა, მოუძარეთეს საწველ გასრნი,
დაავსეს სძით გამორიდეს, მიაქტეს ზროხებს აზრნი,
დაიძნა კრავი ცხვარისგან, მოდგნენ მეცხვრენი ქურთ ყაზრნი.

მანამდინ ზროხათ ღმუვილით აიანტეს ერთობრ დაბა,
კვლავ თურ-კამერთ ყრანტალითა, შეარყეს გორა თათა,
ბოსლით ხბო ზაქი მიუშვეს, თურთ მოატილებს ვინ აბა?
ქალთზე გულამბარი ეკრათ, ქვე ფეშტამლით არ სინდა კაბა!

მოიბეს გვერდით ხბო ზაქი, იწყეს წველს ჩქათ-ჩაქვითა,
კასრ საწველთ თავ გარდმოასკდათ, ნაწველი სძე ქათ-ქაქვითა,
წაიღეს რძები ხანულში, მიდიოდნენ სისწრავითა,
ზირი უდიმდათ ქალ, სძალთა, არ სწუხდებოდნენ ჯაფითა.

მუშა ხაღნი მინდგრისგან შემოვიდა მოფეთქილი,
მოედგნენ ბაღჩეთა ხის ძირს, სადაც ხვდათ რამ მობერტყილი,
ზირთ ისეგლდნენ თვითთროლით, რა კარგია ხელად ხილი,
წიწან, ჭანჭურ, ქლიავითა, წყალთა წვევა იყო თხილი!

ცხენოსანთ თარქს თივა ეკრათ, გაჭქონდათ ცხენთა ხიზინი,
სრულ მივიდნენ მასპინძლისას, იწყეს მუშა, ნადთ ღიღინი,
შეიბუდეს იხვ, ინდოურთ, გაწყდა ერთობრ ბატო ყიყინი,
მილაგდა მიწყნარდა თვეი, არღარ-სად სინდა ყრმათ ფლიგვინი!

საუხმე, სადილ, სამხარი, ზარმელთ არ თავდებოდა, ღ.
სერს მიმყოფი სირის-კუდი, ბრინჯ-ასლითა ფლავდებოდა,
შოქსენა ბოლოს ესტათს, თავის სათანამდებოდა,
უპარტოვდა ცოლ-შვილით ჩადრს, უანდერძა რატ ხვდებოდა.

სოქვა შეიღწა მისმინეთ გითხრა ჩემი სურვილი სათქვენოდ, ომი წინ მიძს ზვალ, არ ვიცი სიკვდილ სიტყვებზე, საწყენოდ, მით გაიმბობ ყველას კასა, ნუ მიიღებთ გულ სატკეროდ, რომ გქონდესთ სასენებელად, გვარ ტომობის აღსადგენოდ.

გსძენით დიდი მფლობელი მირდატი ზონტოს მხარისა, ქართული სამცხის თავადი, მეფე ოც-ტ-ოც გვარისა, ოც-ტ-ოც ენისა მტოდნე, მმართველი ჩრდილო ბღვარისა, რომელსა ტ დიდ ალექსანდრს იტყოდი ყმად მის კარისა!

სამცხე ქართლის ნაწილია, ქაჯ, კარის მჭამლად სოქვენს ძველთა, არა თუ მართლად კაცს სჭამდნენ, ხელ ფერს უსწრავსნი შევლთა, არამედ ვერ ვის შეეძლო იმ მხრის დაჭერა; ვერც ქველთა, მხენი, ცოტით ბევრს ასწყებდნენ, უტყუებდნენ სჯას მწრახველთა.

თუ მგითხრთ მირდატის გვარი, დიდ მირდატის ტომს ეყოდა, რომ სიმხნით დარაისკან ერის-თობა აეღოდა,

შავ ზღვის აქეთ სამცხის მხარეს, რაც დიდო ვაკე ეგოდა, მათ მოდგმას ეპყრა, მით მირდატს თვალი ორად გაეღოდა.

მირდატი ჰარსული არის, ქართულად მსე ტახუკია, ღე.
მართლად, სიმხნე, სიბრძნე, ზნითა: უტხრა მარდი ჩაუქია, (კისკასი, ტქვიტი)
მისი სახელი ომში მტერთ, თავზარ დამტეში ბუკია,
მამა ჩემის ჰაზა იყო მისი უეზრი სალუქია. (ძლიერ სუფთა, ხასი)

წარმართი ღვაწლით კი სავსე, იგურდით სასწულად,
გამტე, მდინარე, მხნე, მარდი: შესდგამდა სიბრძნე ყველად,
რაც შემთხვევას ყოფილ იყო, გვიან თუ დანაყვლად,
ყველას სიმრავლით დაჰმართდა, ბექ, მხარი, ხელის-ხელად.

თავის მეფის საყვარელი, მისეე მამულსა შობილი,
ერთად ძუძუ ნაწოვარნი, ძმურად შეზრდილი ძმობილი,
ვამელი გასჭრა, გინდ რაც ხილი ერთის დანით გაზობილი,
მსგავსი მსგავსს მწვე შესთვისდება ზნეობითა შეზობილი.

მისი სიკეთე მირდატის ცხოვრებითგან სჩანს აშკარად,
თავადობითგან გამეფდა, იპყრა ქვეყნები საჩქარად,
განუდგა რომს, აღუყენა სამცხე, სომხეთი დაშკარად,
შავ ზღვით გასდევნა, ასიას ჩაუდგა ვიწრო გზა შარად.

სძულდა რომელთ უსომობა, სიხარბე, გარყვნა, აობა,
უწყალობა, არ გაკითხვა შეთავითობა, ზვავობა,
მსტარბდნენ მამულის მოყვარეთ, სრულ მათთან ჰქონდათ დავობა,
მეფეც გლეხთან ერთი იყო, მეტად სძულდათ გვარ, თავობა.

შეატრება ყოველ მხარეს, რომ დაავიწყა რომობა, ღი.
ბრძენი გატბუვდნენ არ დაშთათ ხერხი, ღონე, მიმხდლობა,
რაც სძასტენი შეზობეს, გაუტყუდა მთელთ ომობა,
კოტა სრულად გარდირია, სხვათაც სჯიდათ ტანტმონობა.

გურნელო სიღამე გარდის; ხელს იგდო ახილმანის,
 ოქროს მესუსს მილიონით მისცა ბევრი თუმანის,
 დაადნო ოქრო ჩაასხა შირს, აგარდა ღუმანის,
 ამით განჭკიცხა რომაელთ მწვეუ უზომო ნდომანის!

განაგრცო იმგვლივ სამეფო, ადვსო შავი ზღვას სტოლით,
 მარმარის ზღვად ეწყო რომელთ, აწყვიტა ზღვა, ხმელეთს ბრძოლით,
 მკვდრით ადიგსო ზღვა, ხმელი, ეწყვნენ გვერდ უჭტევის წოლით,
 მმართველ სენატი შაკში სხდნენ, ათედნენ ღამებსა ძმწოლით.

გვლავ მისდგა მირდატი ციხეს გვიზიგონის დიდ ძაღლით,
 გარნა ჯარი, რომ ადიგსო ნაშოვარით ღ დაწვლით,
 ველანა თრით დიოკა, მოეცარცვნენ სიმრავლით,
 ვერც აიღო, არც მოსცილდა, არც შეეკრა ყავილით!

ზამთარმან მოუწერო სარხო შემოაკლდა შეიშალა,
 ღუგუელე მშინ წაქეზდა, ბაიარდნი შეიშალა,
 ასწყვიტა მშოერი ჯარი, მირდატს დაწვლით შირს ჩაღა,
 მაგრამ თრით ხელს ვერ მოიგდო, ესა ღ კვალე დაქმალა...

შეორე წელს კი მირდატმან შეიშალა მტერსა ზიქრი, დიე.
 მიეცია ღომე გვერდით, დამხდომთ ჭეანგვიდა ვით ვიგრი,
 ხმელეთით ხელი აიღეს კვლავ ზღვას შავსა ჭეანგვით თიქრი,
 მის წყრომასა არ დაეღვა, არც საზღვარი, არცა ნიღრი!..

ღუგუელე რომში შესწრო, გარდა ვიღმან ძლივსა,
 თეს ღ თეს სიძარცვე დიდი მაჭყვას ცოტა დღას ძლევისა,
 შიშით ეს ჩაგარდნოდა, ვერ მოიყვანეს კვლევისა,
 ბევრთ სიმწუხრით დღე მოაკლდათ; მისდგნენ სულისა ღევსა.

რომ განჭირდა დიდ ზომესა შიანდეს საქმის თავება,
 შეირთო ყოველი ძალი, რაც რომისა ღონე თრთა ესა,
 შეება ყველგან ძლეურად დაუწყო მირდატს დაღება,
 მაგრამ საქმე ვერ მოიგო, სიტკენაც სტადა დაება.

ზომებე, რომ ვერ გაიტანა საქმე თავს ბატონ კატურად,
 იწყო ზაგვას სათავილო, სარცხენი, არ მამატურად,
 მოიქრთამა გარის კატრი, შინაურნი ნატატურად,
 არა სიტყვა თუ ანგარიში ძმამ ძმას უნდა სთხავოს ძმურად.

მატიანობა ის არის, კაცე მარდს დაუზღავს მარდად,
 კარგას კარგად, ზუსა აგად, გვლავ მტერს მოკვიდოს სართად,
 საშხედრო კატმან თათბირი ხამს მის ღროს აზმართს თარდად,
 მზაკვარს შირზედ თური არ აქვს; მარდი კი დაწვლაუბს ვარდად.

აქმადნენ სახლის შეიღნი, დიდებულნი, მონა, ყმითა, დე.
 მაზეზად ჭეყვას თიგხელონი; მიიბირეს სხანი შითა,
 დააგდეს გვრეთი გმირი, მოეცარცვნენ ტომ მოდგმითა,
 ხამს გულ მოწვევამ სიმართლის იტირთს მეფე მოთქმითა.

ამას წუთის სოფელსა, ყველა ამაოდ მიუღის,
მის მიმდობთა აქვსთ მირასი გაენისა ჭ იუღის,
სიმართლის გვალი ვიწრო არს, ბოროტს ფართუ გზა მიუღის,
სახლის აკება ძნელია, დაქტევა გი ერთ მინუტის.

მათ მიჭმართა ცოლის ძმასა ტიგრანსა მეფეს სომხისა,
თუქმე იგი სიძის სამტროდ წინაღუე გუბოს ზომს ხისა,
მეგულეთ დაჭმირდა თქრო გოდით, ნაწები წებო ზამხისა,
გურ იგდო ხელთ, რომელთ ექმო: აიგდო თუმა სომხისა.

მირდატმან რვა-ასი მხედრით რომელთა ურდოა დარბა,
აღუყვნა მესხ ივერნი, ბეჭ-მხარად ჭქონდათ ტაყრია,
მთიწვია მწუდ ფრანგები, საბერძნეთი გარდარია,...
ბერძნებში გაჩნდა დაღატი, მოიღვა ტამ ავ-დარია!..

მაშინ მოჭკლეს იგურდით, მიხვდა ზომხესა ამება,
სათვალ-ფერისოდ ფარნაგი მირდატის ძე გაძეფა,
ორნა მისი ხელითვე ეკლის მოგლეჯა დაგებს,
მათ მეფე ერთს უბირ ტიხეს შეეწყტვია ჭ დაგებს.

რს შეიღამან მშობელ-სეღ ხელი გაიღო, მამა გაინჭრა!

ღკმ.

შემაღს ხელი, იყენ: ზეზეურადუე დანუტა:

დანებდა სიგვდილს ჭ დაჯდა მუხლებ-სეღ ხელი დაიკრა,
შეიღმა, რომ დიქრთს უდაღატა, საწყალ მამას ექმნა იქ რა?

იმ დროს სიბრძით თავის მოკვლას მიაჩნდათ წარმართთ სიმხნედა,
აღო შესვა სამსალი: რს სჯიდოქო მითხრა ნეტა!

შხამან არ გასჭრა, განწვალდა, დაიწყო ბაგების გვრეტა!..

ჭ მისტა მსახურსა ხმალი, დასტა უწყალომ მაჯრედა!

თუ ჭყოლოდა იქ გეზირი, ვერას ავნებდა ფარნაგი,
მტერს მტრულად მოაკიდებდა, ვერ გაუძღუდა ბანაგი,
მწე არ ახლდა, თავსა აწო სხვა არა ფრის-თვის განა-გი,
ასრე კარგია ძმა ძმის თვის, კატისა-თვის ამხანაგი!...

თქვენც შეიღო! ამ მაგალითით გაიკეთ თქვენი სარგები,
თუ კატა კატით არის, დობერტ ქაჩვითა საქები,
თქვენ ხომ ძმანი ხართ ერთ ერთის, იყავით მუდამ კარგები,
სიტყვებზე ჭ სიგვდალიტა იყოს თქვენი სხვათ სარგები!

გოყარდესთ დიქრთი სულ, გულთ, იქმნებით ნუ გრიდ, ტივები,
გვლავ მოყვასი თქვენს თანასწორ, როგორც მამა, ძმა, ძიები,
სჯული წმიდა არს ეკ არის, სხვა რაღა გაქვსთ საძიები,
ხათლის სამოს-სეღ გოვლით თვალ მარგალიტის ძივები!... | ღღ.

თუმც მტერთც მტრის მოყვასია, მაგრამ რადგანც ბოროტი ჭსურს,
მეუკთა ერთ-გულბობის-თვის შეგვიძლია ვიძიებთ შერს,
ჩვენს მოსაგლავდ მოსუღს მტერს, ავსწყვტეთ ურდულად ვით ტხვრის სურს,
ავარქმ თმის გარდა სხვა დროს, ხელს ვერ შევანებთ უსუსურს!

ჯოთ შივე მეფე არს ტა, ქვეყნის, გარ მნათნი დასტრიალობენ, მისკან აქვთ ყველას სინსინტე, ვლიან, იალ, კიალობენ, ხან ერთმან ერთს. ანდლილებენ ზ ხან ერთობ კრიალობენ, მეფობაც ასრე იმართვის, ზავ, ომითა პრიალობენ...

ასრე მოიქცეთ ჩემო! ნაკვეთნო ერთის გულ-ღვიძლის, ხიმსნე ვარკა ვინც არ იქადს, არ დასდევს თვარემს ზ გინძლის, მაგრამ მოთმინება მას სჯობს, ოქროს ვეცხლ-ზედა ვინ გასცვლის, მით მოატებს უკვდავებას, ყოველ წინაღმდეგთ გაიტღას...

ამ გვარ მამის ტბილ ანდერძ-ზედა, ავესოთ შეილთა თვალები, გარდმოსდინდით ვარდ დაწვებ-ზედა სშირნი ბრალის მარცვალეები, გარდესვიგენენ ერთმან ერთს, მით შეიტბებს ძმური ტალეები, ზ ემთხვიგენენ ხელ ფეხთ მშობელთ, გარდაიხადეს ვალეები...

ამ რიგად განსრულდა ლხანი, დაჰშეენდათ ძენი სძალ სიძეს, შეყრს წვრთვა მამა-შვილური, გასტანდეს უნდა ძითგან ძეს, საწუთოს თუ საუკუნოს სიყვარული დაამტკიცეს, ნეტარი მშობელთ ნეტარ ძეთ! დმერთს ქება დიდება მისცეს...

წარვიდნენ ყველა თვის საწოლეს, არღარ სადა სინდა ჩუჩხელი, დღე. მიწვენ ზ მიეცნენ ტბილ ძილს, არ სჭირსთ საბური, არც ჩელო, განდა სრვიება, ფშეინება, სუნთქვა; გულის კარი ჰქონდათ ხშული, სულს ღვიძამს ზ ხორცსა სძინამს; ასრე აქვს ბუნებას სჯული.

ზოგნი იშვებენ ტბილ სიზმრით ზ ზოგნი საზარათ სჩივიან, რამდენნი ბედნიერობენ? კვლავ რავდენთ ჰური ჰშივიან, ვინ ზღვით უვნოდ გამოდინან, გინდ ვინ კვდე, ღრითგან ტვიფიან, ზოგ-ერთნი ფარფარეუბობენ ზ სხვანი შიშით კივიან!!

ამ გვარ გამოხატულობათ ბუნება წარუდგენს სულსა, ან სისხლთ ან გაეშნისგან ან მაგნიტისგან მოცუდსა, რაც უნახამს ზ რაც ჰსურს, ვერ ერიდება ან სძულსა სისხლ გაეშნისგან ტყვილდება, მაგნიტი კი აუსრულსა.

ასრევე ჩის მნათობელნი, ჰქერით მიმო-დავლიან, ჩასტვირიან ათას-ფრად ზღვას, წყალს წყნარ დამოღოვრებულთ ჰვალან, იბუდვნიან, ხან ცვივიან, რბიან ზ ბოლოს ჩადიან, ზღვას კი არა ევრება რა, თუმი სნანან ბეწვით ჩაღიან!!

სიზმრებიც ასრე არიან: ბუნება აჩვენებს სულს ბევრს, ახალ-გაზრდათ უმთვრო მრავალს, ზოგჯერაც სრულ არ ზოგავს ბუნს, სიღვა კა სრულ სსვა რამ არის, ბუნების ქარი ვერ მოჭებრს, ნიადაგ უძღვის ღვთის ძალი, წინასწარ-მეტყველთა იმ-ფერს.

ამ გვარს მათ შოთათა, სიამეს, აზავებდა სიწყნარე ტანს, ზეფიარი სიტხის ტოთის სჭრიდა, შეგონ კი სიგრილემ მოსცის, რა მისცეს ვალი ბუნებას, ადგენ ჩადეს ყველა კანტი ზის, ვინ რაც უნდა სთქვას სხვამ სხვისი, ევსტათმან თაფისი იფის.

ქ ე ქ ს ი მ ე ა თ ე ქ ვ ს მ ე ტ ე .

ეგსტაქი მისინებით მოწარმული გაწმედებინა ღვსარების სიღრუფლო-მით
და წმიდა წირვა-ზედა მიეახდებინა სიწმიდესა, მოსწავება წმიდა
წირვისა და წერილის შეგობრებისაგან.

კვლავ შეუდგა სულის ღვაწლთა, მოიხმო მღვდელი ხელადა
სთქვა ღვსარება თვით, მისთავ ღვსარეს გულ-წრფელად,
ასრევე ჭევეს ვინც იყვნენ ჯარში ქრისტიანნი სულ ყოელად,
ლოცვა ღვაწლში გაათიეს, მღვდელი დადგა მწირველად!
მარჯვნივ, მარცხნივ მკალობელნი, დუთის დიდებასა გალობდნენ,
ერი მსურვალად მლოცველი, სინანულთ იღალოდნენ,
ხსენებით ქრისტეს ვნებათა, ითუთქვიდნენ იხლოდნენ,
არ ეღირსებოდათ თავი ზაარებად, იმალოდნენ!

რს მკალობელმან იკითხა ეპიტოლე ქრისტეს ვნების,
შეუდგა მას სანარება იესო ქრისტეს ბრძანების,
«მე ვარო ზერი ზეცითგან გარდმოცემული ცხოვრების,
რომელთაც სჭამონ ღირსებით ღირს იყვნენ მარად ცხონების.»

კვლავ ითქვა ღვსარება მოიქულთა მოწმობითა,
აგრეთვე საუფლო ლოცვა მამო ჩვენო წყობითა,
განამხნევა მამინ მღვდელმან მამებრივი სწავლებითა,
მიეახლნენ ეზიარნენ ქრისტეს ზოტეს, სისხლს სიწმიდითა.

მოიქცნენ გარწმენებულნი ქრისტესთან შეთვისებითა,
გულის სიღრმით თაყვანს სცემდნენ, სიყვარულით ღირსებითა,
უძღვნიდნენ დიდ მადლობასა, ღირსების-თვის მისებითა,
წირვაც დასრულდა განვიდნენ ყოველნი მოწიწებითა.

უწინდელნი ქრისტიანნი ეზიარებოდნენ ხშირად,
ყოველ კვირა უქმეებში, განდობა არ უნდათ ჭირად,
რაც უნდა კეთილი ექმნათ, მამაც თავი ეპყრათ მტირად,
ერი მღვდელთა მორჩილობდა, მღვდელნი ადგნენ თავსა მზირად...
ვით მწყემსი სამწყსოს დაიცვამს, დღე ღამ, უვლის სიფრთხილითა,
ან მკურნალი სნეულს სწამლობს, რომ არ ევნოს სიკვდილითა,
კვლავ ბატონი ჟამათა სწყალობს, არ ამოსწოდნენ სიყმელითა,
მამა შვილს აღზრდის რიგთან, რომ არ დაშოეს სიარტხილითა.

კაცი მოკვდავი ვიდრემდის ცაცხლობს ამ წუთს მკებარია,
სიმრთელის ჭ სნეულების შედამ უამს ქვემდებარია,
მერ სულითა ვწოწიალობთ ავ კარგთა შემსებარია,
თუ მკათხო ყოველი კაცი სიმრთელის მოძებარია.

დმ.

როს კაცი ცოდვას მოქმედობს, სნეულებას სულიერად,
ხიშიძის დაგვარ ცოდვისა, ზეჲ ქვერედ წაღიერად,
თავს იტკენს, მუცელს სწიხვებს, ჭკერებას; მით იტანჯვის ძრწაღიერად,
ვერ გამრთელდება ვიდრემდინ არ იწამლებს სჯულიერად!

რას ძალა შერჩება სნეულს, საქმე ყოფას განსარიგად, ღნ.
თუ ძერას არ აქვს, ან თუ ღონე, ან გონება ცარცარიგად,
თუ ვერ წადგები წამოდგება; არას ზრუნას თანდარიგად,
მიიხრწნება ზე მოკვდება საბრძოლოელი ღარიბად!

სნეულსა თუ დაცოდილსა, სჯის მუდამ ჭირის დამძლობა,
გულსა უკილია ყლარტი, ჭმაცს ჭვარტლას ტეცხლის კვამლობა,
ან თუ წყლულს ხმლის ნაღვეწი აქვს ღრმად, აკვნესებს მას საღმობა,
ვიდრე არა გაიწმიდოს, არა-იერს არტებს წამლობა!

განმაც ცოდვა გულისაგან ასრე უნდა ამოიღოს
ხინანულით, კარგ ზირობით, ხელახლავ სული მოიგოს
უჭიროდ წუთი სიკეთეც. ვერ ოდეს, ვერცინ მოიძვოს...
არამც თუ სულის ცხონება, ადვილად ცითგან მოიღოს
ცოდვა არის ორ ნაირი, მძიმე ზე გელავ მსუბუქია.

მძიმე არს მომავდინები, ყუაგაღთ სწავას მოსძრავს ბუქია
ვერ ვინ კარდურება მის სუსსს, ღიტიონი თუ საღუქია.
აღსარება ჭკერნამს მხოლოდ; წყლულ იყოს გინდ დაღუქია.

მსუბუქი გი მრავალ რიგად შეერდება კაცს ადვილად,
ლოცვით, მარხვით, მოწყალებით, ან ნაკურთხის წყლით წამდვილად.
ვით ხუმრობით დაცაწრული, გელავ მისებრივ სახდილად,
არ მოჭელამს მხოლოდ მ.ხინჯ ჭყოფს, დატყობა ნაადგილად, ღნ.

მძიმე წყლულს გინდ მოტეხილ მელავს, მკერნალი გაამრთელებსა.
მოვლით წამლობით, ფარეწით, გელავ მოუჭერს ქანს, წინელებსა.
მართებს სნეულს მოთმინება, რაზომც ნახამს ჭირს ძნელებსა.
უგვენსრად ვერ განხარამს, ნათელი მოსდევს ბნელებსა.

ცოდვა მოხვდება სამ რიგად, საქმით, სიტყვით ზე ფიქრითა.
ჩვეულებით, ბოროტობით. ან რისხვით ვხელობთ მივქრითა.
მოუხდება უტეგელად მოკვდავ კაცს. მიხერა მოხვრითა.
თავმხედობით ღმერთს ვაწყენთ ზე ძმთაგან ჯავრს ვიყრითა.

მავდინებელი ცოდვანი მრავალნი არიან; მაგრამ
თავნი გი შეიღნი არიან; ხმაღ, ისარ დატეხნი მაგრამ.
ამხარტავენობა. სიხარბე. შური, რისხვა ან თვალთ აკვრამ...
ავმუცლობა, მრუშობა, სიხარმაცე თურამ გვაქს რა.

ამხარტავენობით კსიუდებით. თითქმის ჯდომი გვემწიფება.
სიხარბითა წყაღმანკივით; ვერ ვძლებით, რაც გვაჯიფება.
შური გვარდევს. აუჭირავით. სხვის სიკეთე გვემძიმება.
სიხარმაცითა უტელერქდებით წვეთ ნაცემებრ გვეძინება.

აქმუცვლით, მტანმელი, ჭირი ჩასჯდომის ძვალოთ, რბილთა
მრისხანე ჭკავს. გიჟს, ბრახანს. აზვის უსმენს სიტყვას ტბილთა,
მრუში ანთებით ხურდებს, ეძებს თავის მსგავსს, საკბილთა.

მით გვმართებს მსწრთულ თავს კუშკელოთ. რომ არ დავიწვეთ სახმელთა.

მივმართათ საწმუხნობით, ღვთის სიყვარულს. სასოებას, დმ.
ვიდრე დრო გვაქვს ნუ დავჭარბებთ, დინსებას. ძვირფასობებს
წუთი ზრუნვა შორე დავსტოვოთ, მოვიდეთ ჩვენს საზომებს,
ლოცვა. ვედრებით. ვითხოვოთ, დავადგეთ მადლის შოებებს.

გამოვიძიოთ ყოველი, რაც რომ ცოდუები გვიქმნას.

გინანოთ შეწყენს ღვთისა, მრჩობელ ჯვარს გვიტვია, გვიტვია,
მივტვით მტკიცე შირობა, რომ აღარ ვსტოლოთ. ვით რიგნის.
ასრე გავერდოთ მღვდელს შირობა, ან თუ გვაქვს ნაწერ წიგნის.

სინანული არს ორ რიგი, შირველი მარტე არს სრული,
მით, რომ სწუხს სულით, გულითა ღვთის შეწყენისთვის გრული.

არც თავს სტირის, არც წარწყმედას. ღვთის სურვილით არს აღძრული
რად ვმსტრე ქრისტეს, რად ვაზნეო. ხელანლაჟ ვჭყავ ჯვარს გაკრული!

ოღომა იყო მტკიცე აზრზე. ჭქონდეს შირობა იხრალი,
უმღვდლობის დროს განსაჯდეღა, შენდობათ ამ რიგთ ბრალი.

მეორე. არის უსრული სინანული, ამით მშრალი,
რომ სწუხს თავის წარწყმედას. ცად ნათელი აქვს გამქრალი,

ამ გვარ კაცთ უფასარებოთ. ცოდუები არ შეენდობა,
მით რომ თავის შატვის ეძებს ღვთისათვის არ ენთობა,
ამად ჭნახს კაცს იწურთვიდეს, თავის თავას სრულ ნუ ენდობა.

გაუადვილებს შატდენს, გლისხს წარანდენს გამედლობა!

ამ რიგათ წახდა სული, ინანდა ღვ. კვლავ სტდებოდა.

დავითი კი გულ მტკიცობით მოწინაული ტას სწვდებოდა.

იუდა უსასო ქმნილი, თავს იხრებოდა, ცვდებოდა,
ღვ. მარია მატანელი, მრავალ წელს გლოვად ჯდებოდა!

სინანულით გარდინდა ცოდვის შატვისი, სიდათლე, (წანტობა)
ამმარტავნობის მარეკ, შეიძინა ღრმა სიმაბნელი,

მეძობის-თვის სიწმიდე, განაგლო თვისგან სიდათლე,
წაყრთვონობა მარხვით მოსხო, კეთილ დავწვებით სითამბდე.

მრისხანება სიმშვიდითა, კაცთ მოყვარებითა შური,
ანგანება სიუხვით, მიუხერა ღვთის მადლთა ყური,
ჩვერც ასრე უნდა მოვიმშნოთ ყველა ბიწი, მანკი, ყური,
ღვ. საკანურთ გარდახდით, ვიქმნათ ღვთის რჩეული ჭური.

კვლესი კრება ერთა, ტაძარი ღვთისა სიბრძნისა,
ანგლოზთა ღვ. წმიდთა ქება, ტბილის ხმით იმღვინსა,
საღმრთელი ცოდვილთა, მართალთა გვირგვინი იწვინსა,
გლისხს სჯის მისი სიბრძნით, განუყენება იჯმინსა!

წიგნს ანის მოხსენივ ჭრისტეს ვნებათ მტკიცებითა,
შწირველია თვითან ჭრისტე, ზურ ღვინის უბიწებითა,
სწირავს ჩვენ-თვის თავს მამასა, კრავი ღვთისა ფიცებითა,
მღვდელი მხოლოდ მასხურის: მოადგილე მისებითა.

ტრახეზიად წმიდა ჯვარი, მღვდლის მიძვრავ, მოძვრავ, დასჯანო, ღო.
გეთსამანი, სასჯლის ეზო, ჯვარის გზა, მწარე ტანჯვანი,
ბარძი, თესქუმი, საფლავი: მთელ არსთ აგვირგებს კაძვანი,
ქვე-სათენი სუღარია ზე-სათარი ღოდ არძანი!

განგატებითკან ბოლომდინ, რატ რომ ჭქინდა მონადულებს,
გნება, სივდილი, დამაზნავ, აღდგომა, ჭამაღლებს,
ხულის წმიდის მოვლინება: მატხთვრობით განაზლებს,
მოასწავებს ერთობრ წირვას. ძველ აღთქმის მადლით აზლებს.

დაწყობით დასრულებამდინ, თთხი ნაწილი არს წირვა,
ხირველი ზურის ჭ ღვინის შეწირვამდინ, გვიხმს თავთ მტრება,
მოკრე კერთხვამდისინ, თყვან-ტეპით გვმართებს მწირვა,
მესამე მიღებამდისინ, გვიძს ვედრებით თავთ განწირვა.

მოთხე დასრულებამდინ: დიდი მადლობა უნდა ვსძდვანთ,
მეტადრე რომ მივიღებთ სიწმიდეს, ნიჭი უნდა ვსცნათ,
სამღთო იუქლად აღვიჩიოთ, რომ არ შევივრათ ღვარძლის ძნად,
ღვთის შიშით ჭ სიყვარულით, თაგნი წარწყმედისკან ვიხსნათ...

ამ დროს ევსტათს ნეროვასკან მოუვიდა წიგნი მყისა,
ურჩეულა მსწრთელ ომს მტერ-ზედა: სჯობს რატ ხელ ჭ ხელ იყვისა,
იმედიან ერთის თესით, რის საქმე წინ წაიყვისა,
მოეშლება მტერს თათბირი, გაივანტვის გაიყვისა.

დრო-ზედ მოქნეული ხმალი სჭრის, ერთი ათასს გაჭკვეთსა, ღო.
გარკად გესმისთ მისი რიგი, ვერას გასწავლით აგეთსა,
ამითი მხოლოდ გაფრთხილებ, ჩემ ღვიძლ ძმას, გულის ნაკვეთსა,
ვიტი მაიღებთ თაფლად, სძუდ: ჩემ ნაწერს წიგნად თვკეთსა.

კვლავ მისცა სხვატა წერილი კურთლუშან ტაკიტისა,
სწერდა ვსცნითოთ ამბავით, მოცოქული დაგიდისა,
სადატ ყოფილ-ხართ, რატ გინდათ შერებით, სიტყვა გაგიდისა,
მაგრამ ვჭტონებ საზნო იყოს, ომობის შორ გაკიდვისა.

ვიტი მშვიდს გიყვარს მშვიდობა, იქმნება დაენდო ზირსა,
ბარბარებში ნუ ეტყუთ მაგას, რატ ავი ჭქმნან ნუ გიკვირსა,
რად ჭნამავ ხარფუშტის კედელს, დადუღვილ ჭედელს ქვით-გირსა?
უსათუქლო აღორღილსა, რომ სათქმელად არტა ღირსა...

მოიხსენე აკრიგოლას საქმე, რატ უყვეს ბრიტანთა,
თავს მოუვიდა ცვაზადთა, რომელთ მოძულთ არ გამტანთა,
მათ კვალადვე მოევიდა, განდგომილთა მაგრიტანთა,
ანანა განდგომა ეგრედ, რომ იტყუებდნენ მეზელ, თავ, ტანთა!

შეგრძე იმ დროს, რომ მეფობდნენ რომის მოსიხსლე მძლავრების,
გაუძლო შინა, თუ გარე ნაღვლებს: დასთმო ჯავრების,

მით მწვე სახელი დაიგდო, ქვეია გარს ჯარების,
სიკვდილის მერმეტ ვიგონებთ, მოგვწონს მისი მზლავრების!

თქვენ ხომ სტხოვრობთ უკეთეს დროს: არც ხარ მისგან უგონო, ღმ.

ჭკუვა გიჭრისთ ზე ხმელიცა, ძლიერ სულს მონებს უღონო,

ომა ირნიე მშვიდობის, რომს გამარჯვება უწონო,

ძმურ რჩევას უნდა რომ მედამ ყური უგდო გაუგონო!

ჩვენს გამ-ფეოფილ-ვართ კარგ დრო-ზედ, გზა სიმატლისა სწორის,

დოქტრის მემძლავრებითა, რვა წელს ვსწიეთ ექსორის,

აწ განთავისუფლდა ყველა, გაიხსნა წიგნი ცენძორის,

დმერთთ დდე-გრძელ ჭყონ ნერასა, ტიტე ერთი, ეს ორის!

აწ აქეუკენ ასურეთში მოვიდა რომით სხვა ჯარი,

გვლავ აქაც იკრიფება გლეხ, ხელისანი ვაჭარი,

სიხარულით გამოდიან, თვალთ ნაჩენი გინდ ნაჩარი,

ბევრთ ახლავთ მეტად სატვალ; ახჯარ, ფარ, ხმლით, ცხენ, ყაჯარი!

ახალ ჯარში დაწერილან ბევრი ჩვენი მგობრები,

დიდ კატთა ძენი, სწავლულნი, მოლექსობით შემგობრები,

ძველი ჯარი ახალ ჯარ-თან, გეგონება მეგობრები,

სხვათა შორის ზღინოც აქ არს, რომ დიდად ემეგობრები.

წიგნი უნდა მოეწერა; მაგრამ შემოგვესწრო გვიან,

მოგივითხვენ სიყვარულით სპერთოდ, ვინც აქა ჭვიან,

თქვენის მშვიდობის-თვის მარად გაგედრევენ ღმერთთ ღოცვას ჭყვიან,

გამარჯვებით მეგობრო! ძმა ხარ დასტურ, სასა ჭყვიან.

ამის ზასუხი მისწერა ევსტათიან დაწერილებითა, ღმ.

რას ჭყვიან მორიგება? მტერი გვმტრობს მწვე ტილებითა,

ომს თქვენგან უმურო ვეშურვი, მრავალ გვარის ცვალებითა,

რადგან ძლიან განმრავლდნენ, ნორმანდ ნიკრიტელებითა

მაგრამ დიდს სატდურში კი ვართ, ვინახთ როგორ გარდაწყდებნ,

თავს იურის დიდ ძალი ჯარი, მოდის ბოლო არ უწყდებნ,

ვერ მოურჩებით მგონი, სანამდინ მთლად არ აწყდებნ,

ღ თუ ღმერთი შეგვეწია; მაშინ საქმე სხვა ფრთვ სხვდებნ.

ეს მისწერა კეისარსა, გვლავ ტაკიტუსა მის დავარი,

ჯარში ისევ ღზინი უდგათ, ღია ჭქოდა ევსტათს კარი,

გაჭქონდათ ფეოფილი, თითქოს თაფლსა ჭქამავსო ფუტკარი

მის მსგავს წიგულობას სრულ ვერ ნახემდა სიზმრად ხვანთქარი!

ზომიერება სადაც არს, მედამ არის საქებარი,

ახალი იყოს თუ მკვიდრი, შამა, შამით ნახებარი,

ახალს სჯობს სრულ ადგილებრი, უმანგობით განებარი,

აღმასს ვინ გასვლის ტიქა-ზედ, თუმი იყოს შლილ ნაკეფარი.

ტყემატყვით რომელთა, აწლარ მოკვიდით ძაღვი-
დილა გათენდა დაუღვით შეება, განცხრომა სიცილი,
იშოვეს დიდი ქონება, გაიყვეს სრულ არ ჭეშვს ტილი,
ტყე-ათასის ცხენოსნის, ევსტათისა დაუღვს წილი...

შავთ ეს ქანტჩი არ დაიტყვეს, წამოვიდნენ ამყადა,
თავით მკლავით იხედუდნენ, არ ეძება არ ვინ ყადა!
შეძროსმა ფეოროსს ურჩობით შირმა სიტყვა ანყადა,
დაუსწორდნენ, მტერმან მტერსა, დიდი ომი დაწყდა...

ას ოცნი ათასნი რომელით ათი-ათასს ემიქროდნენ,
მისცეს ნიშანი ერთმან ერთს, რვა წყობად შეკრბენ შეკრავდნენ,
უძლიდით წინ ბიარადნი, ათას ნაირად მოქროდნენ.

გაჭქონდათ ევლსეუდ ლივლიონი, მთის შუა წელს შემოჭროდნენ.

ჭაჭეს ბუბ, ტაბლავ, ნალარათ, იძრა, მთა, კლდე: მისცა ბანი,

გასჭედა ცა ხაფია ხმამან, იყო დგერა დაბ-დაბანი,
დაიძრნენ მომართეს რომელით, აიღეს ტყე, ღრე, გაზანი,
მტერმან დაღრუბლა, ხშირ შემთხ, დაბნელეს მზე ზაზანი.

მოსწოდნენ შავ ბნე ბუნაქალები, საშინელის კიუინითა,
მთა ბარს ერთობრ იანტებდნენ, ერთმან ერთს სრესდნენ ყინითა,
წინ დამსდომთ უწყეს სოცვა, ტრა: დიდის რისხვით ხიშპითა,
ტყე რომელით თათბირს ეკ მინდნენ, იოხდნენ გულს იშინითა!

რომელით ჯერ შირი ადრიგეს, უგვეს ხელთა მუღური,
შვიტყვილიეს სიმაგრეს უტონო ხაღხი ევლური,
მერმე უტბო შეუტაეს, ჭკრეს ხმაღ, ხანჯალი ხელური,
სისილი ნიავ ღვარად ადგა, გააზო რე ხეგ ღელური!

შენწყვდაენ შეეჯარნენ, ვერლარ სით თავი გაართვეს,
შეშლილ ზირს სუთხი გაუწყდათ, ვერტ თავნი, ვერტ სხვანი მართეს,
ათორთოლდათ ხელი, ფეხი, მრავალთ წმიდა ნასთი ართეს;
სხვატ წაანდინეს ტყე თავიგ, ჯგი საჭე დაიმართეს!

მაშინ სხასაღარის ძეთა დაიშეშლეს ფარ ხმალები,
ნადგნენ გიბრულად, გამოხნდა მკლავის სიმაგრე ძაღვები,
შეუყენეს ნსხურე: მტერევა, გელარ სძლებდნენ ბასრ ტყალები,
ფარნი სჭექდნენ საშინელად, ელევდნენ ხმაღნი ძაღვები!..

გაჭქონდათ ტყე გამოჭქონდათ ქეში, დადგა ცოდვის ღული,

ზარ ტემელნი მკლავებად ეწყენენ, ხმაღ უკრავად გულ მოწყლული,
ასში ერთი არ ერითა დაკოდილი თუ მოკლული,
ასრე სიმხნე ბერს რასიეს იქმს, ძაღვ არ არს დამალული!
შავები ასრე შეშალეს, რომ ერთმან ერთს ვერლარ სცნობდნენ,
წყვეს ჟღერა გამქცეთ, დამდგომი; იმთავ, ვინტ მამაცობდნენ,
ტოლი ტოლისა არ ინდობდა, ძმანი ძმათ ხანჯალს ასობდნენ,
ამით მოედით მათ ბოლო, სხვა რაღა ბანს გაწყობდნენ!

წაუხდათ ძაღა, ბარბარნი ვერღაზა ვინ დიოჭა,
სადაც გახუდა მათ თავმან, თავი იგდოჯა ისოკა,
ყველგან წყდებოდნენ ისრუოდნენ, გაიყლიტა, გაიროჭა,
წინ მძღომნი მიიყოლია, დახვეტა ჭ დითოჭა.

აწუწდა ყველა ორმოტი ათასი კაცი ომს შინა,
სრულად ერთმან ერთისგან სჭირდათ ვისაც ვისი ჟინა,
ამ სიძარცხემ ბარბაროსნი ძაღიან მგწვე დააშინა.
უთავურ გვარს მედამ ეს სჭირს, უთანხმოა, რომ აქვს შინა!

დაჟარეს ერთიან წინ მძღომთ, საომარი ხმალი, ფარა;
ერთ მტერს ასი ჭზარდებოდნენ ჭ ათს ათასი ბარბარი,
ამის მეტი სხვა არ ჰქონდათ ღონე, თავის შესაფარი,
მათ გვაღს შეუდგა რიგ რიგად, ყოველი მათი ნათარი!

დაემოწილნენ დანებდნენ, მისცეს ცინე, სიმაგრები, ყო.
მოჰქონდათ ძუნად მარგალიტნი, ზეზ, ჭურჭლეები მინაქრები,
მოდოოდნენ ეჯოდნენ ყელს თოგ ბეჟღნი ზიანქრები,
აქა იქ ზვაჟად ეყენა, ოქრო ვეცხლი მონაჯრები!

რომაელთა მოჰგოდომოდათ, რვა-ასამდინ მეომარი,
ათასიცა დაგოდოლთა, კახელი თუ წინ მდგომარი,
დამშურალნი მეტის ჯაფისგან ვერც მდგომ იყვნენ ვერც მჯდომარი,
გუელი კი ინაზღაურეს ნაშოფრით, იუსეს ტომარი!

მუნ სინდა ღმობა სპასალარის მეტის მეტი მტრის საშეჟად,
მოკლო ყველგან შემოჭრება, იმ დღისა თუ მისგან ძეჟად,
დაგოდოლნი ჭ დაჭრილნი, რაცა ჭზოგა ბრძოლის ველად,
დაპრთელა ჭ გაგზავნა თავიანთ სახლს მისაშეჟად!

აგრეჟ ჯარი კაფრთხილა, ყოფილ-იყვნენ მოკრძალობით,
არ ვის სახლი დაქციათ, არ მოჰყრობ-იყვნენ ძაღობით,
გვლავ ომს წინა დაქცეულთა ღუგსო გუელი წყალობით,
გლახკათა ჭ დაჟრდომილთა მიჰქონდათ სარჩო ცალებით.

დანრიკა ყველგან ჯარი, სამსღერებს, ცინე სიმაგრებსა,
დანდო გონიერ მმართეულთ, ხელ მარჯვეთ ჭ კლავ მარგებსა,
ხელთ მისცა ქალაქ დაბნები, იცუდნენ სოფელ ჯრებსა,
დამშვიდდა მთლად ბარბარეთი, ხმა ჩაეყოთ აზარქრებსა!

მისწერა ეგსტათმან ნერვას ცოლ-შვილისა ზოგნა ჯერა, ვაგ.
თუ რა რიგად ღმერთს დაეცვა, შესწოდათ სჯულის ჭერა,
ყოველი გარეშობა დანარწმუნა დაჯერა,
გვლავ ბარბართა-ზედა ომი, გამარჯუება, თემთ დაჭერა!

აქ გარ სანამ გამოგზავნოთ, ამითი მმართეულ გამგება,
ბრძენი, მტკიცე, არ ცვაღადი ღღვილად სიტყვის გამყება,
მართალი, უხვი, უქრთამო, გუელთ მთმობი, ყინულთ გამლხევა,
ყველას საზღალის მშოვნელი, ამ ქვეყნის კარის ჭამღვა.

აგრევე თავის მეგობართან მისწერა წამაგებია, (უსტარი).
გულ მდებარეობს სიყვარულით ტკბილი ღამწარაგებია,
ზოგთ მადლობდა, ზოგთ ლოცვით. გულის დამდებთ მაქებია,
არ ჩამყარა უქმადო ამდენი ამბებია!

თელისტუმც მთართა საამოვნო წიგნი ძმასა,
სწერს ამბავი სანატრელი, სჯობია კარგ ჭმას, სმასა,
მედიდრობას, ღაღობას, მორთავ კმასა, ხურავ ტმასა,
თუ ღმერთი კატა გადმოხედამს, ვერ დაუწევამს ტმცხლი ძმასა.
რას მყოფი რაში შთაფარდი, ბოროტი მტრის ღაღობითა,
არ დასტადდა რაც ეწადა თავს ღაღ დასხმულს ღაღობითა,
მოიშრიტა, გაგთავ ხელადი, გავერგვიე რა ყოფითა,
ჭირის ნატ. ღად ღმინი ჭნახე. დაესტები სრულად ნაყოფითა.

გისტან თქვნიტა კეისრობა, განვიხარე ნამეტარად, მე
თქენს უნახვად აქლავე ვრაცხავ ჩემს თავსა ნეტარად,
რას განახლო რაღა იქმნება? არა მსურს ამის მეტარად,
ღმერთმა ხმალს გვეთა მივიტყოს, თარ, მშვილდ ისარს. შუბს ხე ტარად!

ესე წერილი ეგსტათმა, მისტა გურიელს გაგზავნა,
გვლავ დღენი დიდის ნაშოვნის, თვალ მარგალიტით ახვანა,
ატლასი ტ კლავიტონი, დიბა, სესთან მიახმანა,
მძევალი გამდგებობისა, ბოდიშის წიგნი ყაფმანა.

განისმა ეგსტათის სიმხნე, დიდ რომაშდინ მიაწია,
დაუდგათ თართარუტობა, შეკრება ყოველი ნატია,
სრულ სავსინოს იმოსემდენ ქალი, ყმა, თუ მამატია,
ჭანუგებთ თუი თუიტი გაჭეოდით ტ ბერი კაცთ ბარბატია.
ყველასტან უმთრო ემთა ცოლ-მჯლის ზოვნა მოყვარეთ,
ნეროვას ტ დიდებულთა, მტრობთ თუ უტნობთ, მდგომთ მოკარედ,
ღმერთსა მადლობას სწირუდენ, კატისა იმ დროთ მომყარედ,
წამ ტ უწუბ მოელოდენ, რომ მიელოცათ მოხარედ.

ეგსტატ-სედ ჭეონდა ქვეყნას საამოვნო ღამწარავი,
წიგნი წიგნი-სედ მოსდიოდათ, აღივსო ურავ-ზარავი,
ღმერთი კატას გაემარჯვებს, დაუმაბლებს მტერთა რავი,
მის შემეგნის ყველა ქება, ანდაყერი ტ არავი.

გენახათ მამინ რომს შინა შეედან, უბან, კიდები,
ღვე დადიოდენ ასმარეს, შეჭვდილ იყო ხიდები,
ღამე სრულ დღებო ანათებდა ბრწყინვლად ბაზმა ნაკიდები,
ტ შეუდგომდა ტკბილ ქნარს ვირტილი ტ თვიდები!

უცდიდენ გზა-სედ ჯართა სინგლიტონსი მისადგებლად,
დიდ ჯილდოებს უპირობდენ სმასლარსა მისატებლად,
მჭვერმეთქერი შესხმას უწერდენ სიმხნის ტ სობნის საქებლად,
გაბრწყინდა რომის ტხოვრება, მატრიოტთა სასარგებლად!

ნეროვამ იხმო შინისტრნი, აჩვენა სპასალარისა,
წარმოდგენილი წერილი ჭ ძღვნა ძვირ ფასი ღარისა,
მძევალნი, თვალ მარგალიტნი, დასადები სალარისა,
სთნდათ ყოველთ ჭ ქება უთხრეს: გპირთაო ნატვალ არისა!

მისთვის იტყვიან ბრძენები; ყოველ დღივ ამოვა მზე რა,
გონიერთ სიბრძნის სმენა სურსთ ჭ უკუნურთ ტყვილად მზერა,
მხნეთ სიმაძაქე სახელი, ჯანანი არის გაძვერა,
ერთი მთელ ქვეყანას უდრის, ქვეყანა კი იმ ერთს ვერა!

აჩიეს გამგე სამისოდ, თუ ვინ არსო მხნე გულავ ხასი?
შეგნებული, გამოცდილი, გამრიცხვი ჭ კისკასი,
ყველამ ერთ ზირად დაასკვეს გამგედ მართოს ჰრისკასი,
დაამტკიცა კეისარმან, მით განემზადა ის კაცი...

ჭკვიან კაცს მართებს იცოდეს თავისი ღონე შეძლება,
რასაც დიბრეს შეუდგეს, გაემარჯვება ეცლება,
ღ რასაც არა, მიატოვს: ურუმრად გამოეცლება,
ძლიერი საცდურს მხნევალება, უცდურს კი ფერი ეცვლება!

ეს არის გულ დასაწვაგი, უღირისი ამას არ ზედავს,
ოღომც იმოყნოს ადგილი; რაც უნდა იყოს გაჭბედავს,
ახალს კონკასს, კონკს აახლებს, როგორც უნდა სჭრის ჭ ღვედავს,
ქვეყანას აჭრეს, ლეწამს ჭ საწყალთა ხელავს ფეთავს!

ყლ.

ღ ე ქ ს ი მ ე ა თ გ რ ა მ ე ტ ე .

მართოს შირისას მოსვლად, წერილნი ნეროვანსაგან და მეგობრებისაგან,
რომელთაც ადრეცდებულ სიხარულს აჩვენებენ, წამოვა ევსტათი, იგზან-
ვრებს ეგვიპტის მხარეს და ადუქსანდრიას მივა.

ორ-თთვემდინ მართოს ჰრისკომ ბარბარეთს მიაწია,
იყო თვალადი, ზელ სწრაფი, მიამტრო ტანისა ჰაწია,
ფაქიზობის მოყვარული, ცოტა რამაცა ჰრეწია,
ყოველ კაცს შეჭთერდებოდა, საკერავლად ჰქონდა ბაძია!

მიართვა ევსტათსა წიგნი ნეროვანსაგან გულავ ნატრობთა,
მოყვარეთ თუ მეგობართა, ან დახლოებულ ნაძიობთა,
უღატემადნი: სიხარულსა ამ წერილებით ვმოწიობთა,
მადლი ღმერთს გამხარულადიო, შერცხეს მტერთ მხიბლავ მასმნობთა!

უხაროდა ნეროვასა, დიდს სიხარულს აჩვენებდა,
გულს ღრმად ღებნი დაჭფუძნოდა, შეება ტაძრს აშენებდა,
სიყვარულს ზედ ცად ადგებდა, სურვილი ბჭეს აშვენებდა,
ღმობა ტახტს ჰკრებდა, სიამე ჭრთობდა ტყვილად ასვენებდა!

საგვირგვალ არს სიხარული ამ წუთს არა ედარება,
მზე ვერ მზოხს მის გულის დაგვარ, არცა მთვარე ემთვარება,
ქვეყანა ბუზად უნს თვალში, ცაც სრულიად ემდარება,
რატუნს თავს ვითამ ბედნიერებად, მხიარული ეტარება!

ვით სიმწუხრე კაცს ტანში შლის, დააღონებს ჭ აწყინებს,
აგრეთვე მას სიხარული საუფხოვოდ განაბრწყინებს,
მოყვარეთ ასიამოვნებს, განახარებს განატინებს,
მტერთა კი გუფასა მოუგლამს, მოკამათეთ ჭ არტყვინებს.

სიყვარული არს ძლიერი, ყოველთ მძლეველი მჯობია,
მთელი ცა ქვეყნის დიდება მის თვალ წინ, ერთი ჩოფია,
ვერ მისწვდება კაცთა ტნობა, ყველას თავად ნაშობია,
სიკვდილი ჭ ჯოჯოხეთი მით მას ვერა დროს ჭბტობია!

სასუფეველის გვირგვინია, ტის მნათობთა გამანათი,
ქვეყნის შირ-მშო, ღვთის ბეჭედი, უკვდავების ამანათი,
სულის გზა, კიბე ზეტისა, კაცთა მომსეუნი ნანათი,
ყოველთ შმართველი, დამტკობი: ცოტად ვსტნობთ ანანანათი!

სიყვარული სამ რიგია: ღვთიუელი, ბუნებით ზეშთა,
ანგელოზთა ჭ კაცთანი, ტხად არს წყრილთა ჭ ნეშტთა,
კვლავ ბუნებითი ჭ მშური, სამოყვრო, ბრძენთა გინდ ბეშთა,
სრულ მერმე სავნო მეძვთა, დამტვრევე, დამლეწი სმელ, კეშთა.

არა ვრატხთ მას სიყვარულად, მტრობა ჭ სისილთა შესმა, უმ.
როგორც ტხენითგან ჩამოსმა ბატონის ჭ ვირ-ზედ შესმა,
აქ გავსურს მშური სიყვარული, მისცეს ყველას ზესთა ზესმა,
იგი ატეობობა ნეროვას, რომელი შემოდატ გესმა!

კვლავ სიყვარულით შორითგან ესურვილებობა დასა,
გაჭხურებობა გულ ღვიძლი, ედარ ითმენდა დატდასა,
აქროს მეღნით დაწერილი ჭხატდა ნათლად ეტრატასა,
დიდი ხმა აქვს წმიდა სისხლსა, კარგ სძის ნაწოვარს, კარგს ზრდასა!

ძმის წყრილსა თოპისტე კითხულობდა ჭ კვლავ ჭსურდა,
ტეპობდა ამირთა, ნეტრითა, ისევ ჭმოდა ჭ სწყურდა,
ვერ ძღებდა სიყვარულით, მით-ზედ ტეპილ ტრემილთა ასხურდა,
უზამდალად ჭ უჩიდალ, კავიდა ზღვასა გატვრდა!...

გარდა სხვათა სწერდა ზღინო სიხარულით მიმღოტვაველი,
დიდებულა სხანაღარო! ღმერთი გჟავს მარადის მტველი,
ჩვენს სადღე-კეთილად იყოს ტხოვრებანიმტ თქვენი ვრტელი,
მიგიძღვის წინ სახარება ჭ ტხოველი ჯვარი ძელი!

ვერ ზორციელს შეელო, გამარჯვებანი მატ გვარი,
თუნდ ყოფილ-იყო დევ-გმირი, მკლავ ძლიერ ბასრებრ მაგარი,
გული ჭქონდა ადმასის, ტანი საღი კლდის დაგვარი,
სეჟა თუჩიანი, კისკასი, დამლეწი ვით გრეგალ ქარი.

განკვირებაში აჩინ წარმათიანი სასოგადოდა!

აწ ვის ჭკუვს გაუჭრიდათ არცა გერბი უქადადა,
არც ხელს მისცემდათ ძალა, გულთ, მხრდალა, უსასო, უბადადა,
უღონო არც ლხინში გარბა, ჭირშიც ხომ არს უმადადა!

სულელნი რას მიხვდებიან, თუ სითგან გაქვთ ძალა, ნიჭი,
სიბრძნის სარკმელნი დაჭიშვიათ ზე არც უნათსთ კარის ღრიჭი,
ხომ უღელში არ შეიბმის, არც კედელს აშენებს ხიჭი,
კეთილ-შობილნი გადვიდნენ, მათ ადგილს დაშაა ბუშ, ბიჭი!

ჩვენში ძველად ნათქვამია ზღაპრად თებულ ამოიონი,
მოღუქსობით თეგნთ აღხენდა, წყლის-ხირს ედგა ამპიონი,
ეხეოდნენ მილად თავს, თითქმის ეჭამოსთო აფიონი,
გუელს ხერგულითგან გამოიყვანს, ტკბილი სიტყვა მკაფიონი!
არიონსა მითემნელსა ქვანიცა თანა უგრძნობდნენ,
თამაშობდნენ მის ტკბილის ხმით, გულს მოდგინედ თავს უძნობდნენ,
სადაც მივიდ, მოვიდოდა, ფერხელით წინა უძლოდნენ,
მის მამულს გარ-ეკლებოდნენ, ციხე, კაღელთა უწუობდნენ.

თრეუოს ტკბილს საკრავ, ქნარსა, ნადირნი დასტრეუილობდნენ,
აჭყეობდნენ საამერ ხმას, ხან ხტოდნენ, ხან ტრიალობდნენ.
გუელნი ჭყმობდნენ, მხეტნი სძმობდნენ ზე მყვარნი შეჭყრიალობდნენ,
დღე ზე დამე ნახირ, ჯოგი, ხარკა, ხროვა გრიალობდნენ!...

მაგრამ თუ ახლა დაგჭკირდეთ სახარების ტკბილსა ხმასა, უნ.
არა თუ ქვებს, მხეტთ, მფრინველთა, ინადირებს ზე ხდის გამსა,
არამედ მხეტთ უმხეტესთა, ქვით უმაგრესს წარმართთ ყმასა,
აბრწყინებს ქრისტიანობით დაუნერგს გულთ, სიბრძნეს ღრმასა!
ამხარტავან თავ მხედ ღოამნი, გარდაქცეულან ცხვარდა,
მრისხანე მფრეწელნი ვეფხენი, დამლაგრებულან ხარდა,
მკელნი მტატანნი დადიან კრავივით მშვიდად წყნარდა,
ზე ღორნი აგ ყოფა ქცევის, განწმიდებულან მტანარდა.

მსაკვართ გუელობა შორ დაუძლი, ბრძენობენ შემწოდ მოყვასთა,
ჭკუვით მსუბუქნი მფრინველნი დაბრძნობლან მმართველი ჭყვასთა,
ყმა, გლეხნი, კეთილ შობილობენ, შეშენისთ, ყველა მოჭყვასთა,
წარმატთ ზე სადა გლიათა, მხნეობით ვერ ვინ მოჭკავსთა!

აგ-ზნეო, გინდ უღონონი, თუ გი ამ რიგად მოსჯობენ?
მამ რა იქმნებიან ბრძენნი? მხნეთა ხომ ვერა ვინ ჭბტობენ,
ტხადი არს მათი ნაყოფი, კეთილნი კეთილთა ჭმობენ,
დძერთმა მოკავლისთ სანატრლო, კაცნი კი კეთილს ვერ სტნობენ!

კარგს ამ წუთს ადგილი არ აქვს, არც კეთილს ჭყვას დაშნახენი,
მხნის სიმაშაცე ყველას სძულს, აქვსთ ბტობით გამთ ღაფაფენი,
აწ ვის ჭსურს თავის-ზედ კარგი: არღარ სტემენ პატივს ხამნი,
ჩემ თავს მე მათ ვანატრულებ, ვინც რამ იტის თქენი ყამნი!

ამ ერთ სიტყვით ვბეჭდ ჩემს წიგნსა, თუ რაიმე გამოთვლებაა ჩემთვის.
მდიდართ აქვთ სასაქადულოდ ოქრო, მარცალიტ, თვალეზა,
მარდონ უხეობა, კვლავ ღოთითა მუდამ ქეიფა მოვრადლებს,
მწერალს ბეჭითა სიტყვის თქმის, მას უგრძნობს მას ეძლეება!

ჩემი რაღა მოგახსენო: მხედრობა ვერ შევიძელი,
იციო სათუთად ზრდალი ვარ, სუსტი მაქვს ხელ ფეხი წელი,
რატომ მოგვლ სრულ უძლეურად ვარ, მტკივნა თავ, ტანი, მუცელი,
ზამთარს სიცივე მწვენს, ზაფხულს მარუხებს სიცხეები მწველი.

უთქვავსთ დანერგნი წიგნივით! დასჯურად შენს ქონებასა,
ახლა მეც ასრე ვაპირებ, დაუთხოვო მონებასა,
ისევ კითხვა, წერვას ხელს ვჭეოფ, სრულ არ დავზოგ ღონებასა,
ღმერთმა ბოლო გეთელი ჰყოს; არ მოვსტეი დავოგონებასა.

სხებრ, ვსტანით რომს მოგვლიან, მრავალნიც გზა ზედ ზიანო,
მშვენიერად მოუწყვიანთ, ყურე უბანთ ჰქმნაზიანო,
ჩვენც ვნატრობთ მალე თქვენს ნახვას დამე ან დღისით მზიანო,
მშვიდობით ჩემი მისაზღოვ, მადლო, გეთილ სვიანო!

რა წერილნი გადიკითხა, დაიწყო თავის საქმარნი,
ყველა ხელთ მისცა მძაროელსა, მოთავე ჯარი საქმარნი,
მცოდნე ქვეყნის ჩვეულობის, წინ მდგომი, შემწე, მამხმარნი,
შეაგდრა ბარბარეთის მსუყენი თუ მჭლე, გამხმარნი.

თვით მობრუნდა რომისაგან მცირედი სამხედროთა,
სადაც ღებებს მოდიოდნა, მოსილნი ღურჯ ენდროთა,
ქალი, ყმა: ფერთ ეგებოდნენ, ჰატოვის სამხედროთა,
ასრე გამოვლო ქეფენები. მოდიოდნა ქვე დროთა.

ჰატოვი მხიარულებს, მეტად მოსწონსთ დამალ წერილებს,
ახალ გაზდათ, გამოუცდელთ, ქვეყნის მოყვარულთ დასერილებს,
ბრძენთ გი მალე მოსწყინდებთ, გულს მოუცუდს, გაუწერილებს,
საგნო არს ვითარცა ძმარი სრულ არას არუებს დაჭრილებს.

მათ ესტამიან მ. ზეზათა თავი შეებსა უაპაღა,
იწყო ნახვა გზებ-ზედა ძველ ეკიპტელთ ღონე ძაღა,
თებე ქალაქის, ნანგრენი, ჰალტნი ზე მათი ზაღა,
ქალაქისა გაღაზანი, ასა ვართი, გარე ჭაღა!

თვითო კარისაგან თურქმე ათი-ათასი მხედარი,
ომის ველს გამოვიდოდნ: მკვიდრი რომ სხვა ნამეტარი,
მუნ იყო მემონისი ქელი, საკვირველად ნაკვიარი,
მზე რომ ზედ მაღგებოდა, ტკნილად ივროდა კითარი!

ნანგრევ ჰალატო, სასახლეოთ, არ ერის ჰირამიდნი,
ზედ ომთა ზე გამარჯვებით ეტყობოდნენ არაბ მიდნი,
ივერელნი, ასქანაზნი, ასურნი, ჩინო ზე ინდნი,
მოხაზულნი ბაღავართ-ზედ, სრულ არ სად სჩნდნენ ქირამატნი!

ყველა საუცხო რატ ნახა ზემო, საშავლ თუ ძირისა,
შეტად იყვნენ ბაღავანნი, დიდის ფასის ჭ ძვირისა,
ნატები იმ დროს შეფისგან, სახელაუნის ბუზირისა,
გერ უდრის მას სანახანნი, ასიისა თუ სირისა...

გვლავ ნახა შერისის სატბე რუსხმულებით ნაშირწელთა,
სამას ფეხ სიდრმით კლდეთ შუა, ამოკვეთილი გმირთ ძეგლთა,
სამ-ათას ექვსას ასპარეზს იმრკვლივ მდებარე კლდეთ ვრტელთა,
რ დიდებო ნილო ავსობს, მით რწყვენ ყანებს ყოველ წელთა!

თავს სდგა თორმეტა ჰალატი თორმეტ მეფეთ ერთ დროს მფულობთა,
სამი-ათასი ოთხნით ნატები ტბის შირ მადლობთა,

ყველას ჰქონდა თვითო ეზო, კარ-მიდამო: სადგომ ბლომთა,
შემსუფულის გამოსულა გერ ეძლო, უმანოდ აბეძდა ლომთა!

ეს საუცხო ჰალატები, სრულ იყვნენ ღაბივრინთული,
შესავალ გასავალითა, გზა კვალები დასვლართული,
ერთმან ერთს ჰტავდნენ ნახატნი ვარდ, ყვავილნი ბივრიტული,
ითქოს დაშრავალ-წვერებით ძაფი იყოს ნატრეს რთული!!

მოვიდა გაიარას ნახა შირამიდნი ორმოცთა,
ზუთ მწყობრად, თვითო მხარს რვა რვა, ამართული ვით ბოძი,
მითი სიმაღლით არღარ სჩნდა შიდამოთ მთა ჭ ბოტრია,
შესანიშნად უმფრო ერთი, დიდ იყო ჭ საოცია!!!

ამ შირამიდის სიმაღლე ნამდვილ იყო ასი მხარი,
ქვე ოთხ-კუთხი ზე სამ-კუთხი, წოწოლა თავ მწვეტი მყარი,
თვითო კუთხის სიგრძე განი თანასწორ ას-ათი მხარი,
შიდ მარმარის სრა სვეტებით უცხოდ ნატებნი ნაღარი!

ყო.

ყოფილან მეფეთ სამარხნი, სასაფლავო უფლის-წულთა,
ნილოს ჩადმართ მუმიები, ვაჟ, დედათა თუ ასულთა,
ეწვენენ დარნებს შემურული; ოდონდა არ ისუნთქდნენ სულთა,
თვარემ ისევ ცოცხლებს ჰტავდნენ, სამ-ათას წლის დრო გასულთა!

ეგვიტე ზემოდ, საშავლ, გვლავ ქვემო მხარედ განიყოფა,
ზემოდ თებე ძეგლის ძეგლი ქალაქებითა იმკობა,
საშავლს მგვდართ ქალაქნი კლდის გულთ, საგვირვალ გამოიყოფა,
გველას წახდა: მგვდართ ქალაქთ გი ისევ აქვთ საშირე ქობა!

ქვემოდ არის შირამიდნი შემკული სრა სვეტებითა,
სამას ბიჯს მათ დატვილებით სფინქსი ბანჯგვლ ბეწვ წვეტებითა,
ლომი კლდით გამოკვეთილი, ყუყს ჯდა მწყრალი შეტევითა,
სამოტი ფეხი სიმაღლე, ასიც სიმსხო მეტებითა!

იმ მხარეს ჩნდა ტაიანის ტიხე კოშკ ქალაქ ბაზარი,
ნატები ებრაელთაგან, ბევრ ჰალატო უჯდა ფაზარი,
სადაც ფარაონს ჰატით სწვემდა ღვთიული ხანძარი,
ნანგრევს ნახარსს გარემო ჰქონდა მრავალი ხანძარი!

მოვიდნენ ალექსანდრის, მიიღეს დიდებულებით,
სინგლიტნი თუ მხედართ თავნი წინ უძღოდნენ კრებულებით,
მიაგეს იგი ზატოვი, რაც მართებდათ ღებულებით,

მჭევრ-მეთქვით შეამკეს შესხმითა, ვით ღირს იყო ქებულებით!
წარმოხდგა სხვათ გარდა ბოლს საქებულად სუიტონი,
წარსთქვა ორი ოდე სიტყვა, მოკლე, ბნული ჭ ლიტონი,
ადიდა ოქრომ სიმცირით მრავალი გვარი ლითონი,
ბრალ ღაჯვარდ ღაღსა შეაწყო ტოპაციო, ქალკიდონი!

სთქვა ალექსანდრის ქალაქსა მხნეთ მიღეს ებედება,
არ უზოკავს თავს, სამსახურს, გულ-წრფელად ემეტება,
ვით იყო მაკედონელი, ყველს მის-ებრ ეკეთება,
ღირსების დაგვარ ყოველთა ზატოვი გაეკეთება!

თუმც ადრე რომს სვე სწყლობდა, უდავ დღე ყოველ დარნა,
გაწათესულსა თუ წათესულსა: ჭყვადან მთა ჭ ბარნა,
სიმიდირით გინდ სიუხვისგან იგროდა ქნარნი, თარნა,
არ იყო საკვირველ თუ რომ ჭყოლოდა მხნე სარდარნა!

არღარ აქეს ის დრო, ის უამი; მიხრწნილს ყველს, მსთველას,
ჭანჩაკი წაღმა ტრიალობს, ნასთ ვერღარ ართამს მრთველას,
ამ დროსა გამოგვჩენია რომის მადიდი მტველია,
გაუმრწვინავს ყველს ერთობრ ჭყვავის ხილნარ ფურცელია.

დაჭბრუნების ისევ რომს, ზარგელი დღე ჭ მსეობა, ყმა.
მოუფინამს მით დღეს ყველგან სხივნი შეშეკნას ზეობა,
ყველს დიდ დღე-სასწაულობს, ატკობს დოვლათი სვეობა,
მტერნი გემოყრობენ მოყვრებში ჭსუთევს ღვიძლ მამა ძეობა!

ამად ვსწირამთ დიდ მადლობას სებასტარს ღირს საკადრისად,
დღე-გრძელ იყოს სვიანობით მარად მოყვასთ სანატრისად,
სანუგეშოდ კეისრობის ჭ თავ-ზარ დამცემელ მტრისად,
სარგოდ რომის, ღვთის საქებულად, საშეკნებელ სამხატვრისად!

მოასხენა ვით მართებდა ყველას რიგ რიგად მადლობა,
ზატოვს გარდახდა უნდა, სიმხნეს თავედით ბადლობა,
გახდა ღხინი სიხარული, თითქოს იყოს ნათლობა,
საღამოჰდინ მსე აბრწევნათ, გათენებამდინ სანთლობა!

მოერთათ ცალკე სადგომი ევსტათის-თვის მადლს ზენად,
სხვატ ქაეზოდ მას-თან ხლებულთა, ცხელ თთვეებში მოსასვენად,
მხიარულობდნენ, ხარობდნენ მოყვასნი გამოსაჩენად,
შეუქმნეს ძეგლი კიდონტის ზატოვად ჭ მოსახსენად!..

ლექსი მეცხრამეტე.

ეკსტაზით წაგზავნა იერუსალიმს მისიანებით წმიდან ანდრეას მოსალოცვად და მდღეობის გარდასახედებად, მოივლის მობრუნებებს რა ანდრესანდრის, ნერონის მოკვდებან.

რას ეკსტაზთან მოიხვეწა, დაიშინებდა თავი მტრად,
სთქვა ქათამი როს წყალსა სვამს, შეიხედას ზე სამსობად,
მით აწვევებს ღმერთს მადლობას, ყვანტ წყალსა აფასებს ძვირად,
მარცხვეს ზირუტყვით მაგალითი, მიმდომს მწვე მიხი თქმად ზირად.

მე რამდენად უმადლეს-გარ ქათამს-ზედა მიწიერი, ყვე.
სიტყვიერი უკვდავ სულით სიბრძნე, ჭკუვით ნიჭიერი,
ქმნილი სრულიად ღვთის ხატ-ზედა, განწყობილი-გარ ბიწიერი,
აქ გსცხვარაბ ზე კვლავ იქნა მიძს სუფევს ზეცერი.

აგ ყოფისგან გამოფისენ, კაცთ მოყრობის ცვალებითა,
აგმადლი კვლავ ადრინდელე, შევიმოსე ძალებითა,
გარდავიწყებული ცალ-შვილი, ვაჟბაგე ღვთის მოწყალებითა,
გამემარჯვს მტერთა ზედაც, მტერუტს თემი მოკრძალებითა!

მე რომ არ ვემადლო, მამ ვინ? ეს მადლნი გის მიანიჭა,
არც ზღვა ამიტანს ზე არც ცა, დამესშება კარი ღრეჭა,
აწ ავღალ იერუსალიმს, მამეს ენა, ზირი ზე კრეჭა,
გემთხვევი ღვთის ადგილ სადგომთ, აღმისრულდება ღვთით რიჯა!

დამადლეს დედა, შვილთა, კეთილი შეგონებანი,
აღიშადლეს ფიქრი ღმერთ-თან, განუბრწყინდათ გონებანი,
წუთ დიდებას არად ჭრაცხდნენ ზეცას ჭქონდათ ქონებანი,
სულით, გულით, შეეცადნენ, არ სურდათ დაყოვნებანი..

მით დიდითა მოსწრათებით, შეიმოსა სახე მონის,
გამეზნაზნა ცალ-შვილითა, იძენს მათაც რაც არ ჭქონის,
მიფრინედა სიხარულით, ქვეყანა, თვისად არ ჭქონის,
ბევრი საქმე შეუძლია, ვიდრე აქვს ძერა გაცხ ძალ-ღონის!

ზღვა მშვიდობიანად გალეს, მიწიეს იოპესა, ყვე.
მუნთ გაუყვან ეყნითა; არ დაშინენ არც ერთ რაბესა,
ლოცვით, მარცხა, მარსულაობით უვლიდნენ სულს გარ-ღობესა,
ნეტარ სულს შორ მხედველსა! ნიანა კეთილ მყოფესა.

ხარებისა ქვეყანა, სად საღმთოა ეფრენი დიდება,
ნაზარეთს ქალწულს მიუდგა, სული წმიდითა დაითქვა,
ბეთლემს იშვა ბოსელში, ურინსტანსა განითქვა,
იარდანად ნათელს-ილა, სულისა მტერი დაანთქა!

იწყო სწავლა სასწაულები, ებრელო სრულნი ამრთულა,
ბრძანი, კოჭლნი, გუზიანი, ავ-ჭირისა თუ ქართველა,
სადაც გაულო ჭ გამოვლო, მის გზა, გვალს დღესაც ნათელა,
მლოცველნი მათ თაყვანს-ტემენ, ბატონი არს თუ გამდელა!

სადაც ქრისტიანთ ნახემდა, ეგვალესით მიჰმართემდა,
მღვდელთ უსმენდა დიდის კრძალვით, მრავალ-ჯერ ღამებს ათედა,
ქვრივ, თხერთ, თბოლო თუ საწყალთ, წყალობით ხელს უმართედა,
მადლო რომ არ ვის უზოგემდა, ღმერთიც მის ღატკარ მატედა.

იმ დროს ქრისტიანთ ცხოვრება, საგვირგელო არს, გასაოცო,
რწმუნადენ მეტად გლახუნად, ერთი ჰქონდათ სული ხოცოცო,
დიდ მტირობს სრულ არ აჩნდათ, ასი გენახათ გინდ ოცო,
კარგიც ავთან იჭირვოდა: მაქვს ბრალნიო ასახოცო.

დღე ღამ, მათი ცდა ის იყო, რომ არა ვინ დაეჩანჯრათ, მე.
სიმართლე გვლავ მოწყალებს, ყოველთა ეჭირათ მაკრათ,
ლოცვა, მარხვა ჭ სიწმინდე, ედგათ თავზედ ციხე სახეგრათ,
მოქმედებდნენ მრავალ ღვაწლით, ერთიან ძმობით თუ ამქრათ!

ყველას მონატები ერთად იყო, სრულ საზოგადოდა,
არა ვინ იყო უფალი, თუ რაც რამე ებადოდა,
გულს მოდგიანდ წარუდგენდა მოთავსეთ, არ იქადოდა,
მას ჰყოფდნენ მრავალ ნაწილად, თეძი ასრე იმართოდა!

მათ-ზედ იყვნენ მიჩენილი დიაკვნები, მოლოცებით,
უადვილებდნენ ცხოვრებას, ერს, სამღვდელთ მონოზნებით,
ვინც ჰირველში უარს იდგენს ჰსთანდებოდნენ ბოლოს ნებით,
მით მათ კრებაში სუფევდა ღვთის მადლი, კარგ ხელოვნებით!

მოუსასრებელ კლდე ქვაბთა ჰქონდათ საჯვრე, ზაიხმები,
ხერელ, დარნებთ, სმწირველო, საყდრები ჭ სამაწმები,
ღამის დიდ წილს შიდ ათეოდნენ ღვაწლით, ღოცვით მამა, ძები,
კათაგვევლთ სასწავლებლად, სამღვდელთ მზად ჰქონდა სამები.

სასტუმრო, საგლახებო გვალვს სასწაულო გაეჩინათ, მ.
არ არჩევდნენ არაბ, პარსთა, ბერძენთ, ასოროთ, ინდო ჩინთ,
ყველას ერთ გვალად სწყალობდნენ, სტვრეტდნენ მტერთა თვალის ჩინთ,
ასრე იძენდნენ უცხოთ, რომ ჰყავდათ კვირით თუ თთვით შინად.

რს ჰხედევდნენ მათ კეთილ ღვაწლით, მოდიოდნენ გონებასა,
ჰსტოდნენ ცოლ-შვილთ, გვარ, თვის, ცომთა, მამულს, ადგილს, ქონებასა,
ერთობრ გულითგან იწყვეტდნენ საწადთ, ან გულის ნებასა,
ღ შედიოდნენ ქრისტეს წმიდა სჯულის მონებასა!

თუ გული გასწევდათ მამულს, წავიდოდნენ ურიდათა,
უქადადნენ ცხადად ქრისტეს, უცხოთ, მშობელთ, ძმათ გვალვ ღათა,
ცხოველი საწმუნოება, ჰქონდათ ზურგთა საყუდათა,
მოჰყავდნენ მათ ბევრნი სჯულ-ზედ, სრულ არ შერებოდნენ ცუდათა!

თუმიტ არ აკლდით საზოგადოდ, ყოველგან ჭირნი ტანჯვანი,
დევერულობა, წვალება, ჭ მეტად უწყალო დასჯანი,
ხოცდნენ ურიცხვო ქრისტეს-თვის, შეგწირათ სრულად ჯანი,
მაგრამ უმფრო მრავალდებოდნენ, მარტალიტნი ჭ მარჯანნი!

წამებულთ სხეულთ ნაწილნი, აბრწყინებდნენ საღმთო ნიჭთა, | თა,
ჭკურებდნენ სხეულთ, კოჭლთა, ყრუთა, ჰსწმენდნენ ბრძნით თვალთაგან ბიწ-
უნათლდნენ სულთ, გულთ წარმართთა, უკვდავ ჰყოფდნენ დასამაწთა,
მით მტრადებოდა წარმართი ზარ-ეცემოდან კერპთ ბილწთა!

ვით ვინახი ფესვ განდგმული, ხშირ ტყვებით ყურსენ სხმული,
ჯერ მკვიდრთ ხილით დანატბობს კვლავ ღვინოდ იქცევა ჭურ სხმული,
წმიდათა ცხოვრებატ გერედ, ყოვლის ფრითა არის სრული,
თავითგან ჭ ბოფლისატ უბრწყინვალეობით მადლით სული!

ბევრგან საკრებო გაუქმდა, დამიშვივნენ კერპთ ქურუმნი, შე-
აღაყენეს ფერ-ზედ მთელი ასია, აფრიკა, რომნი,
მახტ არა გაწეო რა, განქრნენ საკერპოდ მძრომნი,
ასრე მოსპობს ღმერთი უღთთ, შერცხვებინა ტუდად მშრომნი.

ჯერ მივიდნენ ნახარეთსა, ნახეს სახლი ღვთის მშობლისა,
მუნ ეზარა მარიაშა, მუნ ჰხარდა მხსნელი სოფლისა,
მუნ მატხოვარს სამსახურში, სდიოდა ცვარნი თფლისა,
ჰმოხებდა მამა იოსებს, თვით მამა ოხერ, ობლისა.

ჰქონდა ხელობად ხერობა, ოც-ღ-ათ წლამდინ ხერხდა სთლიდა,
ჰმორბელობდა კვლავ ღვთის-მშობელს, წყაღეს უზიდდა, ნაგავს სტლიდა,
უმსადემდა სასმელს, საჭმელს, მხალთ რეცხდა ჭ თევზს სწლიდა,
არა ჰქონდა მოსვენება, ჩვენ-თვის დღე, დამეს სრულ სოფლიდა!

მუნ ემთხივნენ ღვთის-მშობლისა, სკამ ღოგინს ჭ ქრისტეს აკანს,
ქალწულის წითელს მოსასხამს, სარტყელ, ღერავს, ჰაჰმანს,
ჯამ, ჭურჭელთა, საკოვებსა, საწულე, სასმისს, ქასა, სტაქანს,
ცხრა დღეს დაშინენ დიდ ღვაწლებში, სხდნენ გარ ხმულში ვითა საკანს!

რა ეზიარნენ სიწმიდით, მოვიდნენ ბეთლემის ქაგაბსა, ში-
სადაც იშვა მატხოვარა ჩვენი, კლდეთ შუა ნაკაფსა,
მიეწვინა ჰირუტყვთ ბაგას, მეფეთ მეფეს რაბთა რაბსა,
ჰირუტყვნი ორთქლით ათობდნენ, ცივ ბოსელს განადარაბსა.

ემთხივნენ განწმედილ ბაგას, იესუსით აღყვავებულს,
კურთხევის ხილის მსხმოვარეს, მაღალს ცამდინ აღყვანებულს,
აბრწყინდა უცხო ვარსკვლავი, იაკობის მოყვანებულს,
რვა დღეს დაშინენ მუნტა სრულად, იდგნენ ღოგვას შეგვანებულს.

რა მოილოცეს მიჭმართეს იერუსალიმს, მწუხარედ,
ნახეს ქრისტეს ვნების კვალნი, აწევდნენ ცხარ ტრემლთ მღუღარედ,
ჯერ გათსამანის მტილი, სადაც ილოცა მქუხარედ,
ცხადად ჩანდა დანოქებულ კლდეს, მუხლის თვლები მთლად მომყარედ.

კვლავ აღვიდნენ ზილტეს სსხლს, ოც-მ-რგვ ფეხ-გიბეს-ზედა,
მუხლ-ზედ სოხით: სამ ადგილს ჩნდა, ქრისტეს სისხლნი, სჭვირდა მსუდრ,
ზე სვეტი, რომ შოლტით სტეს, ქვე სისხლის ტბა უდგა სავსედა,
აქეთ ქვის სიბა, რომ დასვეს; ადგეს გვირგვინი თავ-ზედა.

მოემთხვიენენ ყველა კვალსა ღ შეუდგენენ გოლგოთასა,
სრულ ზოხმდნენ მხურვალეებით სანამ აღვიდოდნენ მთასა,
გზას სამ-ჯერ წაქცეულ-იყო, სისხლნი ეცხო სამთავ ქვასა,
ქრისტემ ამ სასჯელით გვატხონა, ჩვენც შეუდგეთ ჩვენს მხსნელს თავსა!

მთას ნახეს ჯვარ-ცმის ადგილი, ქრისტეს ჯვარი გი გერღარა,
რადგან ებრელო დამარხათ, ზედ მიწის გორა ეყარა,
მტირედ მის ქვე დაცლილებით, ქრისტეს საფლავი ემყარა,
შევიდნენ ღ თაყვანი-სტეს კლდის ნაკვეთს, სულს, გულს ესარა.

მუნ იყო რომ მიაგორეს ზედ ურიათ ლოდი დიდი, შიე-
ეშინოდათ არ ადგესო, თურმე ჭქონდათ კდამა რიდი,
დაბეჭდეს ტაძრის ბეჭედითა, «რომელ არს» იყო ღვთის თითი,
მით თვით აღიარეს ბრმათაც, მატხობარ არს, კაცთ მადიდი.

თოთხმეტ დღეს იერუსალიმს იყვნენ მეტად დიდ ღვაწლებში,
კასჯდომოდით ღვთის სურვილი, სულს, გულში ღ რბილ, ძარღვ, ძვლებში,
არ იკმაკეს, რატ მოეკოთ, ღვთის მადლები წინა წლებში,
სულთ ღ ხორცით ბრწყინვიდნენ საკვირველად მსებერ მხნე, მძლებში!

მოიქცნენ ალექსანდრიას, რა პაღესტინით ადრიან,
დროც იყო რომს გამგზავრების, მივლენ სინგლიტნი ჭკადრიან,
შეიძრა ალექსანდრიას, ყველა აქებდნენ ჭნატრიან,
გამგზავრეს დიდ დიდებით, მშვენიერს სტენას ჭმხატვარიან!..

რომს მისვლამდინ ნეროვასა კეისარი მოკდა სენით,
დაუდგათ ევსტათს ღ თევზისტს დიდი გლოვა მეტის წყენით,
ვერ გამოხტეპამს მათ სიმწარეს მტკვერი კალმით, ვერცა ენით,
მეტს სიყვარულს მეტი გლოვა მოსდევს მოყვას-ზედ გულ ტკენით.

მოსთქმიდა თევზისტე ძმაო! რად მიღალატე საწყალ დას?
ვერ მნახე ღ ვერცა განხე, შთამავდე შეა ორ წყალთანს,
ხმა გამეტა, ან ბეწამლა, ან თავი კედვა ჩემს კალთანს,
მომეკლას მანც სურვილი? კვლავ დასდგომოდი შენს კვალთანს!

აწ ველოდი მტირე შეგბას მით რომ არ ოდეს მესარა, შკა-
ახლაც ასე სამწუხაროდ, თვალთ ნატარი ჩამეყარა,
რა მათქმემა თუ ძმის გულს მიწა უნდა დამეყარა?

ვლარ ვისმენ მე შენს ტკბილ, ხმას მშვენიერს განხამ ვერღარა!
რა გექმნა ნეტავი სიმხნე, მკლავი მძლე ღ ენა მტკვერი?

ჭკუვა, ტრამბა, მოკვრილობა, სიმშვიდითა შენამწვერი,
გვირგვინ, სკიპტრა საკეისრო, მიატოვე განგვიწვერი,
დიდებანს, ხსენელს, პატრის, აწ კვალ ხვიწობად უტქერი.

აგრეთა სოფლისა წესი, კარგს არა ვის არ დააქრის,
ზოგს მოჭკლავს, ზოგსა ავუნესებს, ზოგთაჲ გვერდებსა დაახრის,
კაცს სულს ზღის ჭ არ ატირებს, მისცემს ცეცხლს ჭ არ გააქრის,
მით მეტ საღვინო გამხადა, სამგლოვოს შინა გამამგრის!..

ღმერთო ჩემო! შემიწყალე, წმიდა არს შენი ნებანი,
საწყალ-ვართ ჭ შესაბრაღნი, გულ-ჩვილი გვაქვს ბუნებანი..
მოგვეტ მოთმენა, შენს ვნებას შეჭრიე ჩვენიც ვნებანი,
გვანუგეშენ სიტკბოებით, იქმნას შენი ბრძანებანი!...

უბრალოდ ჩავლო ევსტათის სიმხნემან გამარჯვებამან,
იმდენმა ღვაწლმან იქამდინ, სიუფთხილით დარაჯებამან,
ვერა-ფერი ატრძნობინა მტერს, მოყვასთ აჯაებამან,
გრულ-ჭყო სვე მართლის, წუთისა დღვარ-ჭნილმან მრუდ კლარჯებამან.

ლ ე ქ ს ი მ ე ე ო ც ე .

ევსტათი ცრანინე ვეისრის წინ წაწდებან ქრისტიანეთ მოსწრნად, რომ
დევნულომან დაეცნო, არ მიიღებს მის თხოვნას, მიიწვევს მასაჲ მისი-
ანებით სატმო-ბეღად, ევსტათის პასუხი ვერაჲ-ზედ.

დაჯდა თუ არ ვეისარად ტრანინე ღვთისა მტერი, შეკ.
ქრისტიანთ მოძულე, მავნე, უსიბრძნო, სელი ჭ მტერი.
ზირველშივე იწყო დევნა, აღტყდა ვით ბორბალა მტვერი,
არ დაინდო არა ვინა, არც ყრმა ჭ არც მძლე იმფერი.
კასტა ბრძანება სასტიკი ქრისტიანთ-ზედ, ყოველ მხარედ,
მოედვენ ფიცხლავ მტარვალნი რომს-შინა თუ რომის-კარედ,
განდა დიდი მღელვარებით ტყვევნა, წყევტა სამუქარედ,
იგლებდნენ სასლებს აქცევდნენ ეკლესიებს, სამწუხარედ.
მამივე გულმან შეუტყო ევსტათის, მიჭმარეს საღმერთო ძაღს,
განწმდნენ ყოვლად, ეზიარნენ, დაიუნჯვენ უკვდავს საკაღს,
საწმენკობა, იმედი, სიყვარული; სულს მისცემს ძაღს,
მით სთქვა ქრისტიანთ შეწევნა, დაუშვენდა სიმხნე მომგრძალს!

წარსდგა ზალატს ვეისართან, მოახსენა სათხოვარი,
ბედნიერო სელმწიფო, ხარ ქვეყნისა მართლ მსაჯული,
გვლავ მამა, ყოველ ქვევრდომთა, სასუბირო, სასილვარი,
მოჭხედენ, რომ შემოგზღავის, ეს ზომ ერი ვით ცხოვარი!
მართლ მსჯულს სასიქადულოდ წელ-ზედა გაკრია ხმალი,
წყალობა-ზედა ჩვეული, რისხვად წყნარი, არ თუ მაღი,
ცხადია ყოველი თქვენს წინ, აშკარი, გინდ დასამალი,
მისმინეთ კაცთ მოყვარებით, რასეც გზლები-ვარ, მაქვს ვალი!

შეირყა სამფლობელო თქვენი, აჲ გაცთ მსაკვარებით,
თქვენს უმაღლ სხვანთ ატოუნეს, მავნე არიან გვარებით,
მიკვირს, რომ თქვენც სიტყვას უვლენო, იჯდნოთ მაგ გვართ ეკარებით,
მართალთაჲ და თქვენ ერთ-გულ ყმათ, სწევეტენ მახვილ ღახვარებით.

რა ბრალდი აქვთ ქრისტიანთ, რომ ასრე უწყალოდ სდევნიან,
ავისო ყურე, უბანი, სატყვეოს არა სტევიან,
ძათის სვრითა და გატანჯვით, მტარვალთ თავ, ტანი სტკენიან,
ზღვას შეიქმს, თუ შემეძლოს თქმა, რაც რომ ძათ სისხლი სდენიან.

ამ უწყალობას არ იზმენ ბარბაროსნი არცა მხეცნი,
უტკუო და უგონონი, ორ თავლით ბრმა ანუ ბეცნი,
თავუთ ძელების მალეებენ, ეკლად უნანსო სხვისა ბეწვნი,
აჲ ჭირთა არა გატყურნამს, თუ არ მოწმინდა მავნე ქეცნი!

განიცადეთ მათი ღვაწლნი, მეტადრე კარგ კარგებია,
გატარი თუ ხელოსანი, ყველა ერთობრ მარტუბია,
ზღვით მენავუთ, ხმელს მექარვუთ, საგსე მოაქვთ ბარტუბია,
სოფლად არის, ჭყავთ ცხვარ ზარხის ჯოგ, ნახირი ხარტუბია!

მხედარნი და მხედართ თავნი, არიან ერთგულ მართალი, შლე.
მსახულთა და მოხელეთა, უძღვის წინ ღვთის სამართალი,
გატართ სიმართლით ნაღვასწი, უძევსო უნიცხვი ფართალი,
მეთვლეო სვაგი თავლ მარგალიტო, უგროვით მთლად ნათალი!

რომს წარჩინებული ვინ არს? ქრისტიანთ-ზედა, ზომი ხედავთ?
მოაქვთ დიდი სარტებლობა, ოქრო, გეტხლს არნადით ხეცტავთ!
მათგან აქვს საკუთროსა ძალი, ღონე; ვიტყვით ვბედავთ,
როგორ სდევნიოთ ამ გვარ კარგთა, ანუ რა ჰირით იმეტავთ?

ვინ აღბეჭდს სახლ, კარ, ხანთა, ქულბაქო, ბაზრებს, ჭრთობს მედანთა?
ფაბრიკებს, ან უბან, ყურებს, ციხე, კოშკო, უვლის ბედანთა,
რომსა სიკეთით ავსებენ? დატყვირდით გამტან, შემტანია,
ჰატიოსნად იქტევიან, ხუროვთ აცვიან თავ ტანთა!

გვლავ ვინ არს მიწის მუშაკი? მხენელ მოესგელო, ბად, გენახო მრგველნი?
ბატონ, ყმანი, სარწმუნონი, თავ-დამდებნი, მხენ და ქველნი,
სამხედროს ძალი ვისგან აქვს? ვინ არიან მტერთ სისხლ მღვრელნი?
ვინ იმონებს ურჩ გამდეგებს, ვის ეკრძაღვიან ნეგრელნი?

სადაც მიხედ-მოიხედოთ, სრულ ქრისტიანნი არიან?
უმათოდ ფერხ ვერ წაადგამო, მზისითა გინდა მოვარინ,
ერთი ასს უდრის ასი ბევრს, წინ მძღომ მმართველად კმარინ,
ყველა თავის ხედარ-ზედა კმა არს, სნეულთ, გლახებო, უხარინ!

წარმართნი კი წინამძღედო, ყოველგან არიან გრილნი, შმ.
მოღალატე და გამდგნი, გლისხნი, სულ-მოკლე, დაყრილნი,
გერა საქმეს გაარიგვენ, ცოტა იყვნენ თუნდა ყრილნი,
მედიდურობა ღუზს ყველგან; უქმად ღებან დიდნი, წვრილნი.

მოკესსენებთ უსაქმურს ნიადაგ წინ რაღ შეუძღვის,
მრუშაობა ჭ კაცის კვლა, ავ კაცთ ხარბთ თვალი არ უძღის,
გარ ლაღობენ ჭ სახლში კი შიმშილით შუტელი უტყვის,
ამათ რაღ მოსდევსთ თქვენ სტანით, ბრძენ, გამკე წინა-წინ უწყის!

შე მხოლოდ გთხოვთ, გამოვლინოთ ქრისტიანთ-ზედ სახვეწარი,
ბრძანოთ დასტყვებს დევნა, ახსნან ტყვენი მხნე თუ კარგწარი,
მით დიდად ისახელებით, შეგუძინვის სატყვარი,
თუ არა ჭ ქრისტეს მადლმან, იქმნებით თემთ სადმეჭარი!..

ბოლომდინ ტბილად ისმენდა ჭ რა ასხენა სახელი,
ქრისტესი, ფერი ეტვალა, კარდირია როგორც ხელი,
აებურძენა თმა, ულვაში, შეტყვინდა თავს სისხლი ცხელი,
ველარ დადგა სიბრძნისკან, უტყვანებდა ფეხ ხელი.

შემოსძახა: შე დავსილა! ვით სთქვი ქრისტე მადლად ბადრად,
მაგ ფიცილით განმამწარი, სრულ არ მომეყარ საკადრად,
ჩემ პატივს თუ არ ინახდი, ღმერთთა დავტყვინა ხათრად,
განტყვიცხე ჭ განათრიგენ ივინიც სარტყვინლად ღადრად!...

დიდ ხან ჭბორგუვდა ამ რიგად, ტრიაანე მკვანე მკვანება, შე.
მერმე დაწყნარდა ცოტა წამ, ევსტათის ქვე ქვე განება,
სიმწარე სიტყობდ შესტვალა, დასამონებლად მახება,
ხომ იტოო: მიმანინხარ, შენი ტომამ ჭტძენ, ნახება!..

შე მანყინე, ღმერთთ შეეხვე, განწყურაზე სასისხარად,
რად არიცი, რომ მაგ ყოფით, ვიქმნებით გასარისხარად?
მათი წყრომამ არ დასტყვებს, უამრო ასარიცხარად,
ვიდრე ძღვნით არ შეირიგებ, არ იტვლები მკელი ცხვარად!

მიუძღვება ბომონს მივა, მოუყვა მრავალს ზღაპრებსა,
ხმარობდა ბევრ ღონე, წამლებს, შთასხმით სხვა ჭ სხვა ძაბრებსა,
მაგრამ სრულ არ გაველინა, ველარ იკავდა ზაფრებსა,
არ იტოდა, თუ რა ექმნა? შეემალა რიხს დაფრებსა!

ინმომ მისი ცოლ-შვილიც მუნ, ჭრქვა იწამეთო კერხნიო,
უარ-ტყავთ თქვენი ქრისტე, შესწირეთ ღმერთებს მსხვერპლნიო,
ღ თუ არ, უწყალოდ გტანჯამ, გწგმდნენ, გდაგდნენ ნასხენიო,
კვლავ მხეტთ დავიერი საგლეჯად, მფრინველთ დაშოესთ ნასხვეზნიო!

მათ ერთ ზიარდ უარი სთქვეს, ვერ ვიწამეთო ბილწ სახეებს,
ჩამოსხმულს ოქრო, ვეტყვლისკან, ან გამოთლილ ქვით თუ ხეებს,
ეშმაკთ საბუდართ ღმერთებდა, გიჟთ სასოს ჭ ყრმათ მახეებს,
მაგათ მიმნდობი მაგათ ჭტავს, სირეკვენე რევისთ ჭ ახეებს...

ჩვენ გვრწამსო წმიდად სამება, ერთ არსებითა მფლობელი,
დაუსაბამი, უკვდავი, ყოვლისა მყოფი, მხყრობელი,
სიბრძნე მამისა, ქე ქრისტე განკაცდა კაცთა მყოფელი,
მან გვიხსნა ჯვარ-ცმით ბნელისკან, ათავის-უთლან სოფელი.

შე.

მას გიონებო, მას თაყვანსა-ვსტებო, შევსწირავთ სულს, გულს, ქონებას, სიცოცხლეს მას-სედა დაგვიძს, სრულ არ ვაღაღებო ბუნებას, რაც უნდა გარდაგვადეს ვდგავართ, ვერ შეგვიშლით ჭკუა ცნებას, თუ გავწამებოთ გაგმდირდებით, ვიუნჯებო, უკვდავ ქონებას.

გვლავ ევსტათიან კადიმებით, ჰკადრა გვიხარს აშკარად, ნამდვილს გეტყვით თქვენი ღმერთნი, არიან ქვეყნის მასხარად, სრულ არ ვარკანან ბატონად, არც გლეხად, არცა ლაშკარად, ტყვილად თავს იტკენო, გულს იხეიჭო, საჩუქრებსა სძღვნიო საჩქარად!

არ აქვთ ცნობა, არც სურვილი, არც სიყვარული ხურვობა, არც შობგენ, არცა განაღდვენ; არცა იციან კურობა, რომ იტადნენ კარგი არის, ან ჭედლობა, ან ხურობა, ღოტვა, წყევლა გინდ გინება, არც ღვინი, არცა ჰურობა.

არ აქვთ შიში, არც სირცხვილი; არც სიშიშგლის მიფარება, ვერას გამოიყენებენ, ხმაღ-ფარი რას ეფარება? ტან-სამოსო სრულ ვერ ჩაიცბენ, თუმც მართოთ არ ეხარება, მტერ-მოყრთაც ვერ არჩევენ, ვერც სვამს, სჭამს, ვერც ევარება!

ჩამოსტირისო ცხვირი, ზირი, მოწყენილან უტინარი, მაგათ აწ არ დაძარითათ, ეგ ჭირი სრულ უწინარი, თემი ეგოს თუნდ დაიქცეს, მაგათთვის არს უჩინარი, ვერ დასძრავთ კეტიც დაუგდოთ, ვერც ეწევა წოწინარი!

ტანით სიგმირეს იჩენენ ჭ არიან უსულონი, ბუხი ქინქლა ეხვევიან, მატლნი, მწერნი უსრულონი, ვერა-ფრით მოუგერიან, ტყვილად აქვსო ხმაღნი თულონი, შეჭურვილიო თუ ასრე უჭირსო, რას იზმენ უშუბ-ტულონი?!

თავი აქვთ ჭ ჭკუვა არა, არც აზრი ჭ არც გონება, არც სიბრძნე, არც განათლება, რას არცებო მათ შთაგონება! რასაც ზღაპრობენ, ჭოარი არს, ცრუა დაჭი, ბაქოვნება, ყველა ეშმაგის საფრხე არს არმაზი თუ დრაკონება!

ზირი აქვთ ჭ ენა არა, ენიანი ვერ იუბნებს, გრულ აქვთ გრიჭა ბასარათი, ვერ უღებო წინ ვერც უკანებს, ზედ ძაღლიც რომ ჩამოახსოთ, ჭკუვა აზრი ვერ გაუგნებს, უბრალოდ ამონებო თემსა, აგლახებო ქალაქ უბნებს.

თვალნი აქვთ სხვა ჭ სხვა გვარი, გარდმოსაცვინ ან ღრმანია, ვერას ხედვენ, არ აქვთ ჩინი, უსინათლონი ბრმანია, ვერც დახუჭვენ, ვერც აღებენ, ხედავს არ არიან კმანია, სასაცილო რამ არიან, მით დახარიან ყრმანია!

ცხვირი აქვსო ჭ ნესტო არა, კიდევც ჭქონდესო სრულ ვერ გრძნობენ, საკეპველს ალვი აყაროთ, გინდ თავს ვარდი, ვერას სტნობენ, უბრალოდ მიდის აძღენი, ზეთს ბაღაზინებს, რომ სტნობენ, ამ გვარად ბლუშენ ქურუმნი ჭ კვალად ისევ ურცხობენ!

ფერი აქვთ ვერ იგონებენ, არა ფერი შეესმინ, მიგვირს ამ გვართ აშვენებენ, ფერ უმარდლო ესმინ, რას მოელოან ამოტან, ან რას სიკეთეს ესვინ? ქურუმთ ბრიყვთ რომ თვალი უყონ, ანდაზედან ატყმინ! ხელ მკლავთ სრულ ღონე არა აქვთ, მხარ ბეჭი დასდუნებინ, ხმალი ვერ მოუქნევიათ, ისარნი დასტოუნებინ, არც რამი ჰმგენასთ არც ზავი, თათბირნი დასწუნებინ, არცა ბრძანება გაუდისთ, მიფლობლობა გასტყუნებინ.

დაბოროტიდან ერთ ალაგს, ფერსი სრულ ვერ მოუტყვლიათ, არ აქვთ ძვრას ფერის წარდგომისა, ნუ თუ დროს გამოუტყვლიათ? უამ, საუკუნებს სრულიად სინხინტე გამოუტყვლიათ, განტყვებულან დაყრილან, არა ფერი შეუძლიათ!

უგანასკნელ ვიჭედ ამ სიტყვით, მტკიცე არის ნამდვილ ფიტით, ღმერთი დაუსაბამო არს, უკვდავ, ყოველთ მქმნელად ვიტო, ეგენი კი ქმნილ არიან ოქრო, ვეცხლით; ან რვალ, მიწით, რა გვავამუკებს არ ვიტო? ანუ რისთვის ვიჭობთ ჭ ვიბრძვით?

მხატვარსა დაუნატია ჭ კალატონს მის მიხედვით, უთლია გამოუკეთაშს, საჭრეთელითა ჭ ხედიო, ან მკაწრელს ჩამოუსხია ჭ ან ბრუტს, მათ მათი ხეიდრით, ბომონს მოუგორებიათ, აუმატათუ კანთ ჯაჭვ ღვედით.

როგორ ვიწამთ მკათ ღმერთად? არ ვართ ეგრე ბრიყვი, მტირი, არც მხვერვლეს ვსწირამთ, არც საგმევლეს, მომკალ თუ ვსწვას შეშა წკირი, ამ წუთს დროებითად ვცხვარობთ, ვითარ მკზავრი, გლასა; მწირი, თუ მოკვლამთ ღმერთს ვემხვერვლებით, როგორც წმიდან შესწირი.

შეე.

ლ ე ქ ს ი მ ე ო ც დ ა ე რ თ ე .

უგანასკნელ რიში ვერ დიფოდიან, განუგანინან სწამებდნად, მიუშვან დეგეშე-ბთული დიში ვეფხვნი დასაფრეწად გარან არ ავებს, უფოთვან ბიჩვან წარ-მართთ, დან წამებან წმიდანთ.

წმიდანთ ამ გვარ მხნე ზასუს-ზედ, განძვინდა მძლავრი საძაწოლად, სთქვან მოწამეთა ასპარესს გაყვანა ღომითა საბრძოლად, მაშინ მისხეს მწვე გეშნი ღომი, ვეფხვნი საგლეჯ, სარწოლად მოსკდან სიმრავლე ბნესავით, დაეღვათ თავს გულ სამსჭოლად!

ხედე მდნენ ქრისტეს მოწამეთ, განბრწყინებულსა ნათლითა, ზიროვან თაფლ, სძეს, მოსწოვეოდნენ, საგესა ღვთის ნიჭ მადლითა, ქრისტინთ იმედს აძლეოდნენ, სარწმუნებით ნამდვილითა, | ღითა. გარან წარმართთ, ვით დაშის-ბუთ, სთხრიდნენ თვალთ ბრწყინვალ სანთ-

სიხარუდით ერთმან ერთსა წამებასა ულოცემდნენ,
მოყვასთა ღმერთს ავედრებდნენ, ესალმებოდნენ ლოცემდნენ,
მწუხარეთ გულ-მხიარულად ნუგეშს ჭ სასოხ მოსცემდნენ,
მით უმიჯნო გულთ უკოდემდნენ, ერთობრ ბეჭედნენ ჭ ზოცემდნენ

შა-

ამ სამწუხრო სახილველ-ზედ, დანიწყეს მოყვასთ ზრიალი,
ქვრივ, ოხერთ, ობოლთ თუ გლახაკთ, ხეგწა, გლეჯა ჭ ღრიალი,
მუხლ გამოყრილ ეტემოდნენ, სტანჯემდით გულის ფრიალი,
მათის ტრეხლით მოლად იწოდნენ, ღლივსეს ტრმლის ფრიალი!

არ ემეტებოდით დასჯად, ტურფანი ქვეყნის სადარნი,
მდიდართ ჯავარნი, გლახკთ მწე, საწყალთ სასო ნამეტარნი,
გაჭირვებულთ მაზრუკენი, ობოლ, ქვრივთა დაშხეადარნი,
ქვეყნის-თვის მამა მშობელნი, გამწყობ, გამრიგ, გამხეადარნი.

სწყევდნენ სარკველიდნენ მიზეზთა, შხამ ნაღვლითა განამწარნი,
ვაგლახ ვალაღას აყრიდნენ, მონა თუ ყმა გულ დამწვარნი,
მით ჯავრი ზირს არ უღებდით, ვინტ იყვნენ მასში შემტდარნი,
სასე სურათი შეშლოდით, ეტემოდით თავ-ზედ ზარნი!

რამ მიეტევნენ ღამ ვეფხენი საშინელის ყვირილითა,
წარმართნი ზარმან დაშიგნა, მირბოდნენ შორს ტირილითა,
რეგთ ენა უვარდებოდით, რეგნი ქვე ეწყვენენ ყრილითა,
გარნა მოწამეთ არ ავნეს, დასტუზნენ სისხლის წყურილითა!

მიეპხლნენ დიდის კრძალვით, ხელ ფეხთ ღოშენიდნენ, ღოკვიდნენ,
ვით თავიანთ მხრდელ მფარველთა, ზირს, კბილთა სრულ არ მოკვიდნენ,
გარს უვლიდნენ, ეხვეოდნენ, ქვე ფეხის მტვერთა უგვიდნენ,
მტარვალთ კი უშრტიანდნენ ემუქრებოდნენ, ჭბორკვიდნენ.

შოე

ამ სასწაულოთ ქრისტიანთ, ტხადად ნახეს უკვდავება,
დაქნატრიდნენ საღმთო მსხვერპლთა, აბრწყინდით ნათლით ღვთაება,
გარნა წარმართნი შფოთემდნენ, უდავთ ვაგლახი ვაება,
გმობდნენ ღმერთებს, რომ არა-ფრის შეეძლოთ ყოფვა, თავება.

მიიწუკნა მათ შფოთში დღე, შეანწყვდიეს ბნელ საგანსა,
ჭოჭობდნენ წარმართნი ქურუმთა, უკვლადდნენ მასვე საგანსა,
მხეტთ რომ არ ავნეს, არტარა ძალ-უძის ვნება მანქანსა,
ან სძინავსთ ღმერთთ, ან დაყრუდნენ, რომ არ გვიხედვენ თავყანსა!

ან როგორც ქრისტიანნი ამბობენ, გვატყუებთ ყველას,
უმიხოდ ბევრს გვაჯერებთ ჭ რამ მოვალს დანაყვლას,
მტყუენდებით ჭ ხელ ჭყოფთ ტარებს, ზედ-აყოფებთ უმუნე ხელებს!
მით ვრცხვებთ ვინდა იკადრებს, ღმერთებ-ზედ სიტყვის გამხელას!

გიჩნევთ საქმე გაირიგოთ, ან ღოცვით ან ვედრებითა,
ახვერთ მტერთ სასწაული დააშინონ ყვედრებითა,
თვარე რომი ფეხ-ზედა დგას, მოქალაქე მხედრებითა,
თქვენ მოკსრვენ, კერპთაგ შემუსრვენ, მოისპობით ხედრებითა!

ესე შექმნა ერისა, ქურუმთ თავს მწვე ეხიშმა,
შეფოცნილად იმ დაშეს, ვერც დაჯდა ვერც ფეხი ჭშიმა!
ვერ მოისვენეს ვერც მან ზ ვერცა ტრანე გიუმს,
ერთმან-ერთს უგისეზეზენენ, ისმოდან გმობა, ყიფიმა!

ესტათი კი გულ მშვიდობით, ამხნევებდა ყრმთ ზ სძალსა, უტკობობდა უღელს ტვირთვისა, უსრუქემდა მძიმე ცაღსა, წმიდანთ სულს გულს უერთებდა, სხვა კი არღა ვის-თვის სცაღსა, ადგზნილნი ღვთის სიყვარულით, ჭმოსდა თვისთაგ სადმთა ძაღსა.

მიჭმართეს ღმერთსა ღოგვიითა, არ სჭირდათ რიდე თავ-შალი, ის იყო მათი გზა, კვალთ, ტრანებისა-თვის საშვალთ, განბრწყინდენ ღვთის მადლათ სრულად, ვით ვარდი მათს ნაშალი, ჭაღარას ზ გიშრის ქოჩრებს, ჭყერობდა წაბლს თმა ყაღი.

აღაღო ევსტათიან შირი, ბაგენი ღვთის ნატებარი, ადიდა კურთხევით ყოვლის-მშყრობელი ზ გამკებარი, სიყვარული ზ სურვილი ბუნებითი, განტეხ არი თავად ზ კვლავ ბოლოსაგ, ხაშს იყოს ღვთის მატებარი.

იტყოდა უფაღო ღმერთო! ისმინე ზმა მონის შენის, მამასა მოწყალებისა მართლ-მსაჯულობა შეკშენის, ნუ მსჯი უღირსს შემიწყაღე, ნუძგ ხარ მძეველ ცთომთ ჩვენის, სიმართლით შენს წინ ვერა ვინ, მართლდების ვერც აღეშენის.

სდევან მტკრმან სული ჩემი ზ მიწასთან განასწორა, დამსგა ბნელსა, ვითა მკვდარი, მკვდართა-თან თანასწორა, მომწყინდა ყოფა ტხოვრება, განბივიდა განმამორა, მსჯის გული შეშფოთებული, ხელთ არ მაქვს რა განვამტო-რა.

მოვიხსენე წინა დღენი ზ ვიზნახე სრულ ყოფილნი, სსქემენი კაცთ, სსწაულნი, გამშვენებულ შემგობილნი, მით აღვიზყარ თვალნი ჩემნი შენ გერძ ჭმუნვით შემყრობილნი, მომხედე მოფეთქილს ფერხნი სატოურსა მაქვს შეყოფილნი!

მწყემსი ხარ კეთილ მოწყაღე, სიტყვიერ ტხოვართა სურის, შეესჭირდი წუთს სიტხისაგან, მესწრაფება ზ შემურის, ვით ურწყულს ნიდანს სულს ჩემს უგვანების წყალი სწყურის, მისმინე სავედრებელი, მომანიჭე, რაგა მსურის....

დილა-სეღ განცისკრებისა შენს მოწყალებას მოველი, მანგენე აწვე გზა კვალთ, კარსა გადგივარ მთხოველი, უშიშრად განველო, გულ მშვიდად, წინ რაგ მძის ვიწრო ყოველი, წინამძღვრობით სული წმიდის, ნუგეშს მტემდეს ტხოველი.

შენის წმიდა სახელის-თვის, განმარნე ჭმუნვა ტირისა. მატხონე განმართლებული, წმიდას ჭყოფ შენს მოსავს მწირსა, გთხოვ მოძეგ, კარს ვრეგ განმიღე, კვლავ ვეძიებ რაგ მჭირსა, ვით აღვეთქვი სიტყვას მტკიცე, არც ერთი ვარდებ ძირსა!...

შპ.

შპ.

ამათ ლოცვაში გათენდა, მსემ მოგლო, დღემ მოუწმიდით,
ატკობობდათ სული წრფელი ღმრთისა და აბრწყინდით გული წმიდით,
ტრიაანეს ღმრთისა და ქრისტეს სჯიდათ, ბრძნის სული გულთა უმძვინდით,
არც ცა უწმიდით ნისლი, ბურთისა და არც ღრუბელი უწმიდით!

მოკიცხულ ტრიაანეს რომ გასცუდებოდა სწავლი, შე.
ეშმაკიან სხვა-და აზრსა უწყალო, რამე სანადი,
ჭეხიან რგალის კურთ დიდი, თორნესავით ჩასაწავდი,
თქვა მისი გაჭრტილად, მწველ ნივთებით ას კაცადი..
მტარვალთ მსწრელ მოაწყეს შემს, ჭკრეს თაკანს გარ ბედნად,
აღაგნეს კუბერ გოგირდით, განძლიერდა ნამეტრად,
აღი ტას შიასა ჭკილემდა, ისრად ტეტლთ ნაფეტად,
ვით ტეტლ მბერვალე ვესუბი ან თუ მგზებარე ეტნად!

მამინ ევსტათიან ღმრთის იწყეს ლოცვა ღვთისა მიმართ,
ქრისტი ღმრთით შეგვიწყალო, მტრის გულისას ნუ ვის დატემათ,
ყოველი ძალ გიძს, ყოველთა სიბრძნით ატეხვლებ ღმრთისა და
მოგვიხსენე რომ ჩვენც შენის წმიდა სისხლით ნასყიდნი ვართ.

ვით შემეწიე ზარველე, გამომიყვანე ნათელად,
მტვინითვინე წმიდა ჯვარი, ჭირი დამიტეხე მძნოველად,
აწეს შეგვიწიე ტეტლსა, გვიტეხ სხეულითა მთელად,
მსგავსად ბაბილონურ ყრმათა, გადიდებდით უმანდელად!

ჩვენთა სახელის მსხენელთ, გაჭირვებაში ლოცვითა,
ნუ დაუხოგ ქვეყნით ნაყოფს, ღმრთისა, წყაღისა სეცითა,
მშობელთ ბრძნის შეუდევრი, ნუ ჭრისხამ შეილთა ზოცითა,
აგრევე სხეულთა უღვინე, ამრთელე სულით, ზოცითა!
მგზავრთა ხელი მოუმართე, გაუტეხვიე ტესა და კვადი, შე.
მთა დაუტეხე, მდინარე-ზედ ჭეხილესთ ფონი გასაგადი,
ხომადეს მსხდომთა დაუმზედე, მღელვარე ზღვა ძნელ სავადი,
რომ შენს საქმე, სადიდებლად, არ ითქვას მათი, სავადი!

ჩვენც ტეტლის წვა განგვიტეხე, გარდგვიტეხე ნივთი წელილად,
სულნი ჩვენნი შეივადრე, ვსწრათობთ შენთან მოსასვლელად,
ნუცა განჭყოფ ზოცითა ჩვენთა, ერთად ვიყვნეთ შეუტეხელად,
თმის ერთი ბეწვიც არ გვეწვას, გვესხას ყველას შეუმღელად!

მამინე ანტელოზისგან, მოესმათ ცით ამინის ხმა,
რაც მთხოვეთ უმფროსიცა, თქვენს სახელ-ზედ ავხვნა რისხვა,
გარდა მისა, ვინც შეეხვნენ თქვენს კალთას ხომ არის ის სხვა,
სარწმუნოება ბევრს რასმეს იქმს, ხმელ ხეთაც რტო გამოსხსა.

რომ გაჭრტილად მეხივით, საოცრად მწველი მამინა,
წმიდანნი ზირ-ჯვრის წყრითა შევიდნენ უვნოდ მას შინა,
ღმერთს სულური ტკილის ლოცვითა, შეავდრეს მათ მამინა.
გარდა გარ მომდგომნი სიტხემ მრავალნი წვით დაამინა.

ქრისტიანობის მიხედვით მესამე წელს, ან ას-ოც და ან ას-ოც-ათხუთს, მიხედვით წამება ღვთის რჩეული წმიდან სულით, ნათელი ნაკურთხის, ევსტატიოს, თეოდოსიოს, ალექსანდრე, თეოდოსიოს მღვდელმთავრის, და აწ სასულიერო დიკონ-თან, გემეოზებენ მმოსავთ ოთხ-კუთხის.

მოთმინება ბოლომდის კაცთა-თვის საღმთო ვაჟი, სისრულე მასში მდგომარობს, ცხოვრების მოსაგადას ვინც მოითმენს სამ ცხოვრებას, ვინც არა გაუგებია, არც აქ ივარგებს და არც იქ, დაუბნელდება თვალი.

ძველ დროს მოთმინების ბოძად განითქვამ იობ ნეტარი, ემეტრე ბოროტი სული, კაცთა სისხლის მხვეტარი, გაუნიავა ცხოვრებას, არნადობით სახვეტარი, ძენიც წაერთვა გვლავ დასტა, ძალა უფო ნამეტარი,

ღია მისის მაგალითით, განათლდნენ ადრე მრავალნი, სძლიეს სულის თუ ხორცის მტერთ, გარდინადეს წუთი გალნი, განა ქრისტიანობის ჟამს, უფრო გაბრწყინდნენ ღვთის ძალი, მოწამეთ თავნი შესწირეს ურიცხვო, სრულ არ ჰქონდათ ბრალნი. | იდნენ, ზოგთ სწვემდნენ, ზოგთ ლეწდნენ, ზოგთაჲ ჰკაფვიდნენ ან თვალით სთხრ-ჩანგლით ჰკლევდნენ, ზეწით ფეკდნენ, ზეწდნენ და ძალთ ზეწნი ხრდნენ, სეთში ხრადნენ, შანითი სდადნენ, გვლავ მდუღარე კირში ჰყრიდნენ, ჯვარს აცვემდნენ, თავთა ჰკვეთდნენ, ან სხეობს ხოცდნენ და გვამთ ჰყრიდნენ!

მათი ღვაწლი ნამეტარი ღვთის საუბრისა არიან, თუ არა და მაცხოვრისა გვლავ ღვთის მშობლის მზა არიან, როს ინებოს ეკლესიამ პატიუთ მღვწეულად ვამ არიან, მით ობელან-ზედ ცოცხალთ და მიცვლილთ უხარან.

თუ ვსთქვამთ იობი სისწორით ძლივ არის ესტატის ჩრდილი, მით რომ ის სახე, ეს ცხოვრება ღვთის მადლში არის აღზრდილი, იქ ხორცი მხოლო და აქა ოთხივ სულნი სრულ ნამდვილი, იგი ზე ხმელი, ეს სხმული ნათელი სეტყმდინ აღწვდილი.

მესამე დღეს მტარავალთ კრძალვით გარდმოიდეს პატივითა, ფერ-გვლავლად გამოსტვირდნენ, გაფურინილის ვარდივით, წარადეს ქრისტიანთ ღოცვით დასხნეს სამარხს ხატვითა, მათ სახელს ბევრჯან საყდარნი აიგვნენ ქვით მარტივითა.

მარტივის ღექსითვე შესმან ვსთქვი მწვე მოკლედ უსანდომოდ, ჩხ. მით რომ წმიდანთ მარტივი ჰსურსთ, გვლავ მდინით მისანდომოდ, კთხოვ წმიდანთ ამის ნაცვლად მიძღვეთ ამ წუთს მისანდომოდ, რომ გვჭო ყოველი სიმათლვე მექმნენ ზე სამუამდგომოდ.

ლექსი	პვერდი.
ა. შესავალი.	7.
ბ. ზღაგიდი (ესტატი) მისი დაქორწინება, ჭ მისი ძმობილი ნეროვასა.	12.
გ. ზღაგიდის სამსახურში გართვა, ესტარები, ტროვადის ომის აშ- ბაფი, ჭ ქრისტიანების დევნულობა ნერონის ბარბაროსობით.	17.
დ. ურიების ბოროტობა, რისხეები, ომიანობა, იერუსალიმის აზ- რება ტიტუსსკან, ზღაგიდის მხნეობანი, ჭ მისი გარდასასალებს ზაღესტინში.	23.
ე. ზღაგიდის სანადიროდ წასვლა, ქრისტე მას გამოეცხადება, თ- თიას ხილვა, მონათვლა ჭ ქრისტიანური ცხოვრება მათი.	30.
ვ. ანგელოზთ სინარული ესტატის გაქრისტიანებასედ, განყოფი- ლება ცხრა გუნდთა ანგელოზთა ჭ სხვა.	35.
ზ. ეშმაკების შური ესტატის გაქრისტიანებასედ, ჭ შოთი მათი.	40.
წ. არაკი სათაელისა სიბრასე მისი ჭ ბელსებულისა.	45.
თ. ესტატის დაგლახაგება, მელისა ჭ ლომისკან მისი შვილე- ბის წარტაცვა ჭ სხვა.	50.
ი. ესტატის საწყალობელი ცხოვრება, ჭ ხილვა მისი.	55.
იბ. თეოპისტეს დატყვევება, მენავის უიცი სიკვდილი ჭ განრინება მისკან თეოპისტესი უმანკოდ.	59.
იბ. ესტატის შვილებს აკანთოს ჭ თეოფისტოს მწყემსები გარ- დაარჩენენ მხეცებისკან.	64.
იგ. ესტატს აზოგინებს ნეროვას კეისარი, გალამრება ესტატესი ბარბაროსებსედ ჭ შვილების მოსყიდვა.	68.
იდ. თეოფისტე ლაშარაკში გაიგნობს შვილებს, ძმებიც ერთმან- ერთს ჭ მერმე ყველანი გაიგნობიან.	74.
იე. დარეგება შვილებისა ესტატესკან ერთობასედ სამცხელი მიწ- ტად ზონტოს მეფის მაგალითად მონატიოთ.	79.
ივ. წერილნი ესტატისა თავისი მეგობრებისკან.	84.
იზ. საომრად გასვლა ესტატესი ჭ გამარჯვება ბარბაროსებსედ.	89.
იზ. წერილნი ნეროვას კეისრისა, ჭ მეგობრებისა ესტატესადმი.	93.
ით. წმიდა ესტატის წარსვლა იერუსალიმში მოსალაგებად წმიდა ადგილებისა, სიკვდილი ნეროვას კეისრისა ჭ სხვა.	99.
კ. ტრინანე კეისრის წინ წარდგომა წმიდა ესტატესი.	103.
კბ. წამება წმიდა ესტატესი თავისი სახლეულებითურთ ერთად.	107.

საქართველოს
ისტორიის

წიგნები ისწილები ნ კოსტანდინუპოლს	
ფასი ბროშურისა	კანკი
სა	40
სა	50
წიგნები	70
სა	40
წიგნები	30
მოკლე რეკორდას გინა მკვერ მელე ელენა	40
მოკლე ჭიფოსოქისა გი სიბრძნის მთაყ არდლონა	40
მოკლე გეოგრაფიას	40
მოკლე საყოფაო ისტორიას ძეგლისა და ღისა ნათესავთა	
დასახიზიძე, სოფლისა იდრე დეე ანდლანდისინ	60
დექსად ნათესავი გზო გუნა წმიდა ესტატესი	50
წიგნები დე სეის წიგნი	40
თან სიტარებელი ღოცის წიგნი	60
წიგნები ღოცისათა	60
სა რასტანო მოძღვარება გინა ვათეონი	25
მეტარა სარისტანო მოძღვარება	

ესკორტი ასში ათი არის მისთვის, ეინჯ ამ წიგნებისაგან არწვეთი იყიდის ასს კოპიოსა და ანუ ერთი მათგანისაგან 30 კოპიოსა.

ამ წიგნების გამოწერა შეიძლება ამ ქვემოთ აღწერებით: უფალს ეს სარ მხადაროს თანაჟი ხანში ნუშერო 1. კალასს. კოსტანდინუპოლს.

უფალს აღექანდრე სტეფანისანს გამსყიდელს წიგნებისას, მონასტერში მონათა უმაგო ჩასახედისათა. კათოლიკების სასაფლავოს ქეჩხედ. თანრისა და გარონის გეგერნიაში, ქალაქს მონათობანს.

უცეს ანგელოზთ ერგენა, ზირ-შხიარულ ნათელ-მეყენი,
 ჭრჭვან შეიფქვენ სრულ კერპნილ, სარამო თუ სანდელფენი,
 არ დაშთა წარმართთაგანი დიდებული, გინდ სეფენი,
 სულ ერთ-პირად მოინათლენ სელსწიფენი ჭ მეფენი!

დაიქცნენ მთლად საკერპონი, არღარ არის სინაგოგა,
 განათლად მთელი ქვეყანა, უნათესო ბრძანთ თვალის გუგა,
 მკლუბი ცხვრებთან ერთად სძოვენ, ღვინოთ იცვლებს წყლით გოგა,
 ტრედ გვრიტნი უცხოდ დაჰყვინვენ, ცნოლთ კაცანთა ჭმეენისთ გოგა!

ამად მივალ მახარობლად ღვთის-წინა, ზესთა ზესია,
 მოვართვან მათი ღვაწლები, ბრწყინვალე მზის შემსესია,
 ვნახოთ რა დაგვეტირება, მათ სამმართულოდ წესია?
 გარდმოვიტან ჭ გარდმოვსცემ, ვინც თქვენში უხუცესია.

მაშ მიმიძღვით დიდებით, აღვიდე ტანტას ზენასა,
 მოვასხნო ყველა კბი, რაზომც ვაუბნებ ენასა,
 მოვიქცე მუნით გულ-შლილი, შთავიდე ქვეყნის სტენასა,
 ვაუბნობესო რიგები, ვასრულებ ციურს სტენასა.

ანგელოზთ ფარფარეზობით დაიწყეს ქება გალობა,
 დიდება მალაღობა შინა ჭ ქვეყანაზედ წყალობა,
 შეუძღვენენ ჭ აღიყვანეს, სრულ არ უმხილეს ძალობა,
 რა აღვიდნენ მეორე დარგს, მიყის დაჰნანდათ გულ-მალობა!

ანგელოზთ თავმან ბიხილ გაიტნო იგი დემონი,
 წინა აღუდგა, შერისხა, თავს მოსდგა ანათემონი,
 სად მიხვალ ბოროტო სულთა? არ გეყო სჯა სათემონი,
 გაგწყვეტია სრულად რადი ჭ სიწმინდის საკდემონი.
 სთქვა ეშმაკმან: მოგეზნაილ-ვარ, მაქვს მოციქულობის ვალი,
 შევიმოსე ნათლის ზეწრით, ვით-მომეყა აქამდის კვალთ,
 რომ გზა, კვალთ, არ დაემდობა, არცა მხილეთობა ბრალი,
 აწ გამიშვი ვსთხოვო ზენარს, საქმის ბოლო გასავალი.

მაშინ მთავარ ანგელოზმან, სამ-გზის ღვთის სახელი ჭხადა,
 მიჰყო სელი, დასცა ზიქვე, ნათლის-სამოსი აჭხადა,
 მის ვეშაბობა ანგელოზთ თვალ-ჭ-თვალ დაწანხადა,
 განაკრძალა სამემრისოდ, არღარ შეგემთხვასთო ყადა.

წარადგინა იელსებუდი, ცხრა-გეტი ჯაჭვით ტყვე ქმნილი,
 ღვთის-წინ; მტყუვანი, ზირ-შავი, ასი-ათას-გეტ ტიტელ გზნილი,
 ჭვითხა დემონმან ეშმაკს, ვინ გყო ჯოჯოხეთისგან ფეხ-ხსნილი?
 სითგან მოხვალ? რა საქმესად? ანუ რად ხარ ზირ-გახრწნილი?

მიუგო ტრემლით ეშმაკმა, დაიწვას ჩემი აგვანი,
 ტანჯულ-ვარ ჭ უფრო შენს წინ, ას-გეტს მსჯიან მოკავანი,
 გამოვიტერ თავ კავალითა, კაცო შურით მჭირს ყელ-ხრავანი,
 მოველე ჩემთვის რა ქვეყანა, აქ გი მომედება მანქანი.

გვლავ ჰკითხს ღმერთმან: ვით ხედავ ქრისტიანთა წმიდას სჯულსა, როგორ მოგწონს ჭირი, ტანჯვა? ან ვინ რადებს პირს სმალ ტუფსა, მიუგო ეშმაკმან: ყველგან სწყალობ, ამკრებ დაცულსა, ერთის იაბის მაგიერად ათასნი ჩნდნენ, მით მუწე მძულსა.

მეტადრე ევსტათი გვწვამს, არ დაშენია პირს კანი, უსვინილისო ურცხვ-კაცსა, ამ დღავ აქვს ღვინი კაცანი, მოვუზანოვ-ვან მის სანქმეზედ, ჰმართია ჩვენი დრატკანი, ნება მოგვეტ განოუღოთ ჰ ამოვტკრათ აზრატკანი!

ჰკითხს: « რა დრატკანი გაქვსო, ევსტათო შედა ასადები? ჰტკეპს სიმდიდრე, დიდ-გატობა, შენ რომ ჰყავი ასადები შენს შემდგომთ ქრისტიანთათვის; რადგან ჩვენ გვაქვს გასადები, აწ ევსტათსაც იმასა ვსთხოვ, მთლიან რატ რომ აქვს ნასადები. »

შერისხს ღმერთმან ეშმაკსა: ვინ მოგტა შენ ეგ ძალ, ღონე?

უმ.

ვინ გაუფლას სიმდიდრეზედ? ან რა ჰქმენ? ან რა აქონე? რატ აქვს თავისი შრომით აქვს, ჰ არ თუ სხვის დასდონე, შე ქვესკნელს შიასათანოქსო! სწორე მითხარ გამაგონე?!

მიუგო ეშმაკმა უფლს, ჯერ ისევ მაქვს გონებოა, შენ სიტყვი: არ ძალ-უძს მონასა, ორი უფლის მონებოა, ან ერთს უნდა აზისურთს, ან მეორეს ქონებოა, მაშ მეტ ამ სიმართლით ვითხოვ, მომეტ ამაზედ ნებაო.

მაშინ მიუშვა ეშმაკი ღმერთმან ევსტათის საყვებელად, ჯავრისა ამოსაყრელად ჰ გულის მოსაფხანელად, მით გამოიჭრა მუხივით, წუთის დღის დასადამებლად, რატ ეწადა ყველა ექმნა, სისრულეს მოსაყვანებლად.

გამოსვლის დროს თვალი შეჰკრა, ნახს სუფევის შეკნება, კაცი თვალით ვერსად ნახამს, არც სიზმრით მოიხვეწება, ვერც ყური ისმენს საამურს, არც სიტყვით მოიხსენება, ჰ არც კაცს გულში გაუფლის მუნებური მოსვენება!!

შეკდა ცხრა გუნდ ანტელოზთ, გაჰქონდათ ნათლით ღაზლადი, მათ ერთ ბეწვთანა, მთელი მზის ნათელი მოჩნდა ნაფლადი, გამდიდრებულთ დიდ-დიდებით, ხელთ ჰქონდათ ზეტის ღაფი, მოაგონდა ჰ დანთქა ქვეშენელს, დაესხა თავს ღაფი!

რომ ერთს დღეს თვითანატ იყვნენ, მათი ტოლი ტამხანაგი, აღზავდნენ ჰ აღიმადლეს თავი, აღსდგა მთლად ბანაკი, არ დასჯერდნენ თავიანთ ხვედრს: აბრწყინდათ მზე შანანაქი, მოინებეს გაღმერთება ჰ მოიდგეს მანქანაგი!...

უმ.

აღძრეს ღმერთი რისხვას-ზედა, დანიშნნენ ქვესკნელს ვითა, სამარადლე სატანჯავად, ჰსჯისთ უქრობი ტეტელი წვითა. ვერას ღონით გაუმართა თვალი, ვერც ერთის ბეწვითა, გარდმოვარდა გარდმოჩეხით, ბრანთანის მხეცვიით!...

შაგრამ დროება, რომ წასდა, აწ მოდებით თავსდებიან,
შამის გავლს ძე ძნელად მისდევს, ვაღივით თავს დასდებიან,
რაც აქვს კაცს დღეს ხელთ მით შდიდრობს, ძეგელ ახლები ხასდებიან,
წახედულობა სწეშენდს კაცსა, ერთ ერთისგან ბრახდებიან!

ლ ე ქ ს ი მ ე ა თ ჩ ვ ი დ მ ე ტ ე .

საო-შინად განვლად, მცირეს ემტრობან რომანდონი და ღაშე დანეცებიან, მან-
ჩამ დამარცხდებიან, ერთიანი დიდი ო-ში, სიმხნე რომანდონ და ევსტონის
ბეთა, განმარჯვებან, ნეროვან ბეზობებს უგეგანს.

რას ლხინით გუელი იჯერეს, დიწყეს ომის მზადება, ღუ.
განწყეს მოლად, განრიგეს ცხენოსანს ცხენი მზადება,
შავთ მშვიდობა არ ირნიეს, სრულ. უნდოდან აზნატება,
მით მიჭმართეს საომარ ევლს, ჰსჭირდა ბარბარო დაზავებთ.

ველი იყო ვრცელი ვაჭა, გარდაჭიმული მინდვრებით,
გარემო სახნავ სათვის. ჭინახულით სიმინდრებით,
სოფლები სმარობდნენ საესე. ბაღ. გენახნა საჭეინტრებით,
შეს მთა მდებარე ტყიან, ჭანდარ, საოო ფხავ სვიტრებით!
მავიდნენ შთის შთი ახლას ჰერეს ბინა, მწეე მოვიწროდა,
გარს სანგარი შემოელო თხრილო, დრო-ზედ მოისწროდა,
სანგარს ცოცხა მოცილებით ტყინის ხიშტნი მოისოდა,
სამ. ოთხ მწეობრად მტეელნი გადენენ, ყველამ სმადი მოიწოდა.

მწეე ემტრონ მტერთ რომანდონი თვლი შეჭერეს დღისით ურდოს,
სოფლებს მო ამახ და მდებარე, გაგბამთ ჩვენს მანე, ბურდოს,
დაშივე მოვსრათ ავიკლოთ, სხვათაგან დაუტოლო ზურდოს,
ღ მათ სხასდადარს დავიჭერთ, სავიცხად შთავსანთ ყურს დოს...

ამ რჩევამი შთაბუნნენ ცხენოსანნი ოც-ათასნი,
მთელთ ტანთ აბჯარი ემოსათ, სანარკული ღ თავს თასნი,
უტებ დაესნენ მიატყდნენ ერთიან სანგარს სრულ თარსნი,
გერა გაიგეს აგებენ ხიშტებ-ზედა. ცხენთ დას-დასნი!
გერც აქეთ წავლეს გერც იქით, მოეჯარნენ უგანები, ღუ.
წინაიგან ძალა დაადგათ, დაუსკლათ შირის კანები,
დაწვიწყდათ ყველამ მათი ხელობა თუ მანქანები,
გამეხებულ ხშირ ისრისგან, ბეკრთ ზოპეს სიგრძე, განები!..

გასჭირდა საქმე დამარცხდნენ, დადგა გორა ცხენ კაცისა,
უდროვოდ დღე შთამოკლეს, სჭვრიტეს ვარსკვლავები ტისა,
ბეკრან გაჭეონდა ცხენ კაცსა დრჭენა გვილთა ღ ტაცისა,
მით გაიჭნენ ნაშინი, ვისაც დრო ჰქონდა თავ გატაცისა!